

Kungsörs kommun

KALLELSE

Datum
2019-12-20

Sammanträdande organ

Tid

Plats

Kommunfullmäktige

Måndagen den 13 januari 2020, kl. 18.30

Matsalen på Kung Karls skola

Förslag till justerare:

Rigmor Åkesson och Madelene Fager

Förslag till ersättare för justerare:

Monica Lindgren och Petter Westlund

Förslag till tid och plats för justering:

Tisdagen den 14 januari 2020, klockan 16.00 på kansliet

Ärende Allmänhetens frågestund, informationer

1 Allmänhetens frågestund KS 2020/x

Beredda ärenden

2 Svar på motion - utmärkning av kommunens yttersta platser samt gränspassager KS 2019/202

3 Svar på medborgarförslag - skatepark vid Centralvallen KS 2019/104

4 Svar på medborgarförslag - utegym vid Centralvallen KS 2019/105

5 Ägardirektiv för 2020 i bolagskoncernen KS 2019/428

6 Revidering av reglemente för gemensamma hjälpmedelsnämnden KS 2019/62

7 Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen KS 2019/349

8 Avfallstaxa 2020 för VafabMiljö kommunalförbund KS 2018/514

9 Renhållningsföreskrifter för VafabMiljö kommunalförbund KS 2018/505

10 Äldreomsorgsplan 2019-2035 KS 2019/430

11 Gemensamma Hjälpmedelsnämnden - Delårsrapport 2 2019 KS 2019/371

Nya medborgarförslag

12 Cykelbro mellan Jägaråsen-Kungsör och Malmön, Köping KS 2019/418

13 Hyra carport i centrum KS 2019/410

14 Rusta upp hockeyrinken eller bygg allaktivitetsplan i Valskog KS 2019/397

Nya motioner

15 Inför "Bostad först" i Kungsörs kommun KS 2019/407

Per Strengbom
Ordförande

Josephine Härdin
Kanslichef

§

Svar på motion – Utmärkning av ändplatser och gränser (KS 2019/202)

Niklas Magnusson (M) föreslår i en motion att

- Kungsörs kommun märker ut sin nordligaste, sydligaste, västligaste och östligaste plats med ett trevligt märke som lätt kan uppmärksammas. Även att ett märke på Drottningtorget anläggs som pekar ut platserna samt grannkommuner med avståndsmarkering. Vi begränsar oss till platser på land.
- Kungsörs kommun ser över och förbättrar kommunens markeringar längs vägar vid gränserna till andra kommuner.

Ärendet har varit på remiss hos Kungsörs Kommunteknik AB (KKTAB) för yttrande. KKTAB har kontrollerat möjligheten att genomföra förslaget men anser inte att det är ekonomiskt försvarbart gällande gränsmarkeringar då det skulle innebära lantmåteriförrättningar, intrångsersättningar och behov av avtal då punkterna ligger på privat åker-/skogsmark.

Distansmärkning på Drottningtorget föreslås genomföras till en kostnad av 70 000 kronor.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Motion från Niklas Magnusson (M) 2019-05-27
- Kommunfullmäktiges protokoll 2019-06-10 § 110
- Yttrande Kungsörs Kommunteknik AB 2019-11-05
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 193

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen i den delen som handlar om utmärkning av kommunens yttersta platser och gränspassager och tillstyrker motionen i den delen som avser skylt på torget till orter och besöksmål. Kungsör Kommunteknik AB erhåller 70 000 kronor för detta.

Fyra skyltar som anger avstånd till kommunens yttersta gränser i nord, sydlig, västlig respektive östlig riktning läggs till beställningen av skyltning på Drottningtorget. Eventuell merkostnad för detta utöver de 70 000 kronorna bekostas av kommunstyrelsen.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, kommunstyrelsens ekonom, KKTAB
Utdragsbestyrkande	

§ 193

Svar på motion – Utmärkning av ändplatser och gränser (KS 2019/202)

Niklas Magnusson (M) föreslår i en motion att

- Kungsörs kommun märker ut sin nordligaste, sydligaste, västligaste och östligaste plats med ett trevligt märke som lätt kan uppmärksammas. Även att ett märke på Drottningtorget anläggs som pekar ut platserna samt grannkommuner med avståndsmarkering. Vi begränsar oss till platser på land.
- Kungsörs kommun ser över och förbättrar kommunens markeringar längs vägar vid gränserna till andra kommuner.

Ärendet har varit på remiss hos Kungsörs Kommunteknik AB (KKTAB) för yttrande. KKTAB har kontrollerat möjligheten att genomföra förslaget men anser inte att det är ekonomiskt försvarbart gällande gränsmarkeringar då det skulle innebära lantmäteriförrättningar, intrångsersättningar och behov av avtal då punkterna ligger på privat åker-/skogsmark. Distansmärkning på Drottningtorget föreslås genomföras till en kostnad av 70 000 kronor.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Motion från Niklas Magnusson (M) 2019-05-27
- Kommunfullmäktiges protokoll 2019-06-10 § 110
- Yttrande Kungsörs Kommunteknik AB 2019-11-05

KS överläggning

Motionären Niklas Magnusson yrkar tillägg på förslaget till beslut att fyra skyltar som anger avstånd till kommunens yttersta gränser i nord, sydlig, västlig respektive östlig riktning läggs till beställningen av skyltning på Drottningtorget.

Ordförande ställer kommunstyrelsens förslag till beslut mot Niklas Magnussons yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat enligt Niklas Magnussons tilläggsyrkande.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, kommunstyrelsens ekonom, KKTAB
Utdragsbestyrkande	

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige avslår motionen i den delen som handlar om utmärkning av kommunens yttersta platser och gränspassager och tillstyrker motionen i den delen som avser skylt på torget till orter och besöksmål. Kungsör Kommun teknik AB erhåller 70 000 kronor för detta.

Fyra skyltar som anger avstånd till kommunens yttersta gränser i nord, sydlig, västlig respektive östlig riktning läggs till beställningen av skyltning på Drottningtorget. Eventuell merkostnad för detta utöver de 70 000 kronorna bekostas av kommunstyrelsen.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, kommunstyrelsens ekonom, KKTAB
Utdragsbestyrkande	

Datum
2019-11-05

Ert datum

Adressat

Vår beteckning
KKTAB 2019/125

Er beteckning
KS 2019/202

Vår handläggare

Rune Larsen
VA-chef
0227-600 148

Yttrande, remiss av motion – utmärkning av kommunens yttersta platser samt gränspassager

Ärendet

Kungsör är större till ytan än vi ofta tänker oss. Det finns kilar som går in långt i andra kommuner, motionären anser att det vore trevligt om vi kunde märka ut de yttersta ändplatserna i nordlig, sydlig, västlig och östlig riktning med något enkelt men fint märke. Det kan vara en stolpe som är målad på något trevligt sätt, kanske en stål stolpe med en krona på toppen och någon inskription som beskriver vad denna symboliserar för något.

Vid ändpunkterna anser motionär att det vore trevligt om det finns pilar med avståndsangivelse till de övriga ändpunkterna. Det borde även stå en markering på Drottningtorget som med avstånd pekar ut ändpunkter samt kommuncentrum i Arboga, Köping, Eskilstuna, Västerås, Örebro och Katrineholm.

Sedan vill motionären gärna att kommunen över tid ser över och förbättrar kommunens markeringar vid gränsövergångar. Nu när man åker på mindre vägar är det svårt att veta var Kungsör tar slut. Motionären anser att nu när vi är ett eget kungarike behöver våra gränspassager vara tydliga. Där tre kommuner möts borde också ha någon markering.

Motionären yrkar:

- att Kungsör kommun märker ut sin nordligaste, sydligast, västligaste och östligaste plats med ett trevligt märke som lätt kan uppmärksammas. Även att ett märke på Drottningtorget anläggs som pekar ut platserna samt grannkommuner med avståndsmarkering. Vi begränsar oss till platser på land.
- att Kungsör kommun ser över och förbättrar kommuns markeringar längs vägar vid gränserna till andra kommuner

Yttrande gränsutmärkning

Kungsörs KommunTeknik AB har kontrollerat om detta är möjligt att genomföra. Motionens förslagna placeringar ligger inom åker-/skogsmark på privata fastigheter, och går ej att genomföra utan avtal eller lantmäteri-förrättning, samt intrångsersättningar. Vi anser att detta icke är ekonomisk försvarbart att genomföra.

Datum	Vår beteckning
2019-11-05	
Ert datum	Er beteckning

Yttrande distansmärkning på Drottningtorget

Kungsörs KommunTeknik AB stödjer yttrande om distansmarkering på Drottningtorget, som visar avståndet till våra grannkommuner (se bilaga 1). På grund av alla installationer som finns på Torgytan vill vi rekommendera att använda en befintlig belysningsstolpe, detta för att hålla torgytan så öppen som möjlig.

Skylden och infästningen kan göras i smidesjärn med Kungsörs krona i toppen och hängande skylt med namn och avstånd till grannkommunerna. Skyltningen på torget skulle även med fördel kunna förses med skyltar om kommunens egna besöksmål (se bilaga 2)

Kostnads kalkyl:

Installation av skyltar	5 000,-
Tillverkningskostnader per skylt	6 000,-

Förslag på avståndsskyltar till orter

Arboga, Köping, Eskilstuna, Västerås, Örebro och Katrineholm	36 000,-
---	----------

Förslag på avståndsskyltar till besöksmål

Kungsörstorp, Minature Kingdom, Kungsudden, Rundelborg.	24 000,-
--	----------

Kostnad med ovannämnda orter	41 000,-
<u>Kostnad med ovannämnda besöksmål</u>	<u>29 000,-</u>
Kostnad totalt	70 000,-

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå den delen av motionen som gäller ”Utmärkning av kommunens yttersta platser och gränspassager” men föreslås godkänna motionärens förslag om skyltning till orter och besöksmål i centrum till en kostnad på 70 tkr.

Kungsörs KommunTeknik AB

Stig Tördahl
VD/Teknisk chef

Rune Larsen
VA-chef

Bilagor:

Bilaga 1, Exempel distansskylt till grannkommuner

Bilaga 2, Exempel distansskylt till besöksmål i Kungsör

BILAGA 1: EXEMPEL DISTANSSKYLTNING TILL GRANNKOMMUNER

Bild på föreslagen stolpe.

Skyltexempel

BILAGA 2: EXEMPEL DISTANSSKYLT TILL BESÖKSMÅL I KUNGSÖR

Bild på föreslagen stolpe.

Skyltexempel

Kungsörs kommun

Kommunfullmäktige

Motion gällande utmärkning av kommunens yttersta platser samt gränspassager

Kungsör är större till ytan än vi ofta tänker oss. Det finns kilar som går in långt i andra kommuner och det vore trevligt om vi kunde märka ut de yttersta ändplatserna i nordlig, sydlig, västlig och östlig riktning med något enkelt men fint märke. Det kan vara en stolpe som är målad på något trevligt sätt, kanske en stål Stolpe med en krona på toppen och någon inskription som beskriver vad den symboliserar för något.

Vid ändpunkterna vore det trevligt om det finns pilar med avståndsangivelse till de övriga ändpunkterna. Det borde även stå en markering på Drottningtorget som med avstånd pekar ut ändpunkter samt kommuncentrumen i Arboga, Köping, Eskilstuna, Västerås, Örebro och Katrineholm.

Sedan vill jag gärna att kommunen över tid ser över och förbättrar kommunens markeringar vid gränsovergångar. Nu när man åker på mindre vägar är det svårt att veta var Kungsör tar slut. Nu när vi är ett eget kungarike behöver våra gränspassager vara tydliga. Där tre kommuner möts borde också ha någon markering.

Härmed yrkar jag:

- att Kungsörs kommun märker ut sin nordligaste, sydligaste, västligaste och östligaste plats med ett trevligt märke som lätt kan uppmärksammas. Även att ett märke på Drottningtorget anläggs som pekar ut platserna samt grannkommuner med avståndsmarkering. Vi begränsar oss till platser på land.
- att Kungsörs kommun ser över och förbättrar kommunens markeringar längs vägar vid gränserna till andra kommuner.

Kungsör den 27 maj 2019

Niklas Magnusson

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Svar på medborgarförslag – Gör skatepark av betong på centrumvallen (KS 2019/104)

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att bygga en riktig skatepark i betong där det är öppet för skateboard, kickbike, inlines vid Centrumvallen där det finns idag ramper i trä. Det ska även vara belysning över parken då många är där kvällstid. Robert Andersson menar att skatepark inte finns i KAK-regionen och intresset är stort bland ungdomar och barn.

Ärendet har varit på Kultur- och fritidsavdelningen för yttrande. En fråga som utreds vidare är om något lokalt företag kan tänka sig att bygga en ramp. Dock föreslår avslag på att kommunen själva skulle ansvara för att finansiera och sköta en ramp.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Robert Andersson
- KF protokoll 2019-04-08 § 35
- KS protokoll 2019-12-16 § 194

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, förslagsläggaren, Mikael Nilsson, Ida-Maria Rydberg.
Utdragsbestyrkande	

§ 194

Svar på medborgarförslag – Gör skatepark av betong på centrumvallen (KS 2019/104)

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att bygga en riktig skatepark i betong där det är öppet för skateboard, kickbike, inlines vid Centrumvallen där det finns idag ramper i trä. Det ska även vara belysning över parken då många är där kvällstid. Robert Andersson menar att skatepark inte finns i KAK-regionen och intresset är stort bland ungdomar och barn.

Ärendet har varit på Kultur- och fritidsavdelningen för yttrande. En fråga som utreds vidare är om något lokalt företag kan tänka sig att bygga en ramp. Dock föreslår avslag på att kommunen själva skulle ansvara för att finansiera och sköta en ramp.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Robert Andersson
- KF protokoll 2019-04-08 § 35

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, förslagsläggaren, Mikael Nilsson, Ida-Maria Rydberg.
Utdragsbestyrkande	

Kungsörs kommun

Kommunstyrelsens förvaltning

Vår handläggare
Mikael Nilsson

SVAR PÅ MEDBORGARFÖRSLAG

Sida 1 (1)

Datum
2019-11-26

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag – utegym vid Centralvallen

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att kommunen ska anlägga ett utegym vid Centralvallens sportfält. I dagsläget finns det två utegym, ett som är placerat vid elljusspåret i Kungsör och ett som är placerat vid elljusspåret i Valskog. När man i framtiden ska utveckla bostadsområden ser vi gärna att man tar med i planeringen, placering av ytterligare utegym.

Förslag till beslut

Med anledning av att det befintliga utegymmet som ligger på åsen vid elljusspåret endast är ett stenkast från Centralvallen, föreslår Kultur- och fritidsenheten avslag gällande utegym vid Centralvallen.

Claes-Urban Boström
Kommundirektör

Mikael Nilsson
Kultur- och fritidschef

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Svar på medborgarförslag – Gör utegym vid centrumvallen (KS 2019/105)

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att bygga ett utegym nere vid centrumvallen. Många gillar idrott och gym men inte alla har möjlighet att ta sig till eljusspåret och bor på fel sida om stan.

Ärenden har varit hos kultur- och fritidsavdelningen för yttrande. Då det befintliga utegymmet på Åsen finns i närheten föreslås avslag på medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Robert Andersson
- Kommunfullmäktiges protokoll 2019-04-08 § 36
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 195

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, förslagsläggaren, Mikael Nilsson
Utdragsbestyrkande	

§ 195

Svar på medborgarförslag – Gör utegym vid centrumvallen (KS 2019/105)

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att bygga ett utegym nere vid centrumvallen. Många gillar idrott och gym men inte alla har möjlighet att ta sig till elljusspåret och bor på fel sida om stan.

Ärenden har varit hos kultur- och fritidsavdelningen för yttrande. Då det befintliga utegymmet på Åsen finns i närheten föreslås avslag på medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Robert Andersson
- Kommunfullmäktiges protokoll 2109-04-08 § 36

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, förslagsläggaren, Mikael Nilsson
Utdragsbestyrkande	

Kungsörs kommun

SVAR PÅ
MEDBORGARFÖRSLAG

Sida 1 (1)

Datum
2019-11-26

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning

Vår handläggare
Mikael Nilsson

Svar på medborgarförslag – skatepark vid Centralvallen

Robert Andersson föreslår i ett medborgarförslag att bygga en riktig skatepark i betong där det är öppet för skateboard, kickbike, inlines vid Centralvallen där det finns idag ramper i trä. Det ska även vara belysning över parken då många är där kvällstid. Robert Andersson menar att skatepark inte finns i KAK-regionen och intresset är stort bland ungdomar och barn.

En fråga som utreds vidare är om något lokalt företag kan tänka sig att bygga en ramp. Dock föreslås avslag på att kommunen själva skulle ansvara för att finansiera och sköta en ramp.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår avslag av medborgarförslaget

Claes-Urban Boström
Kommundirektör

Mikael Nilsson
Kultur- och fritidschef

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Ägardirektiv för 2020 i bolagskoncernen (KS 2019/428)

Förslag till nya ägardirektiv för 2020 i bolagskoncernen har tagits fram

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Utkast till ägardirektiv
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 212

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar de nya ägardirektiven 2020 för Kungsörs bolagskoncern.

Antagna direktiv redovisas som KS-handling nr 34/2019.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Kungsörs kommun

Sida 1 (1)

Datum
2019-12-05

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat

Vår handläggare

Claes-Urban Boström, kommundirektör

Ägardirektiv för Kungsörs Fastighets AB, Kungsörs Kommun Teknik AB och Kungsörs Vatten AB.

På Kungsörs Kommunföretag AB:s styrelsemöte den 28 maj 2019 fick kommundirektören i uppdrag att skriva fram förslag till nya ägardirektiv för Kungsörs tre kommunala bolag.

Uppdraget var att skriva fram två tillägg till redan gällande ägardirektiv och dessa två punkter skulle handla om "Återställandekostnader för bostadsanpassning i KFAB:s fastigheter" samt "Möjligheten till utdelning av fritt eget kapital till ägarna". Det ska betonas att möjligheten till utdelning av fritt eget kapital finns även utan denna skrivelse. Den politiska önskan var ändå att det skulle stå med som en särskild punkt i ägardirektivet.

Det nya förslaget diskuterades under bolagsdagen i juni med samtliga styrelser.

De nya ägardirektiven bifogas detta förslag till beslut och de ändringar som diskuterats och som överenskommit som förslag är markerade med rött i bifogade handlingar.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kungsörs kommun antar de nya ägardirektiven för 2020 för Kungsörs bolagskoncern.

Claes-Urban Boström
Kommundirektör

§ 212

Ägardirektiv för 2020 i bolagskoncernen (KS 2019/428)

Förslag till nya ägardirektiv för 2020 i bolagskoncernen har tagits fram

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Utkast till ägardirektiv

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige antar de nya ägardirektiven 2020 för Kungsörs bolagskoncern.

Antagna direktiv redovisas som KS-handling nr 34/2019.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Ägardirektiv för år 2020 i bolagskoncernen

Antagna av kommunfullmäktige 2020-xx-xx, § xx

Koncernen Kungsörs Kommunföretag AB

Allmänt

Kungsörs Kommunföretag AB är moderbolag i den kommunala bolagskoncernen. Bolagets syfte är att minska risktagandet inom bolagssfären, effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och samordning mellan bolagen och med kommunen, bibehålla och utveckla ekonomin på såväl kort som lång sikt samt att bidra till stärkt ägarstyrning och effektiv ägarkontroll.

Koncernbolagens verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässig samhällsnytta, under iakttagande av den lagstiftning som reglerar de olika verksamheterna samt av det kommunala ändamålet med verksamheten. Bolagen ska drivas på ett sätt som vårdar kapital och ger skälig avkastning med hänsyn till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Kommunkoncernens utbud av varor och tjänster ska utgå från att alla har lika möjligheter att ta del av utbudet.

Moderbolaget ska tillse att ägardirektiv, årsplan, styrdokument och övergripande planer efterlevs.

Moderbolaget ska arbeta för jämförbarhet i kommunkoncernens uppföljning och tillse att kommunens vision och målområden implementeras i hela bolagskoncernen.

Styrning av Kungsör kommuns bolag

För att säkerställa ett väl fungerande samarbete mellan ägare och bolag, har kommunfullmäktige antagit en bolagspolicy för bolagskoncernen.

Vision 2025 och tillhörande mål (Mål- och resultatstyrning i Kungsörs kommun) gäller för samtliga kommunens verksamheter och har sin utgångspunkt i att vårt Kungsör är den naturnära attraktiva Mälarkommunen, där vi med öppenhet och kreativitet får människor och företag att mötas och växa. Arbetet med att genomföra visionen ska genomsyras av ledorden öppenhet, kreativitet och närhet.

Målen uppdateras årligen och följs upp i samband med delårs- och bokslutsrapporterna samt i den årliga bolagsstyrningsrapporten.

Inspektionsrätt

I enlighet med punkterna 1.3 och 1.4 i Bolagspolicyn samt 6 kap 1§ kommunallagen har kommunstyrelsen i Kungsörs kommun rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet.

Moderbolagets styrelseledamöter och VD ska få bolagets styrelseprotokoll sända till sig efter varje styrelsemöte.

Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

Koncernövergripande direktiv

Dessa direktiv avser samtliga bolag i koncernen och ska av moderbolaget läggas fram på ordinarie bolagsstämmor.

Ekonomiska och finansiella direktiv

Avkastningskrav

Avkastningskravet från ägaren, Kungsör kommun, riktas mot moderbolaget Kungsörs Kommunföretag AB, som i sin tur fördelar detta till dotterbolagen utifrån mål, marknadsmässig avkastning och risker inom respektive verksamhet. Avkastningskravet är först och främst till för att konsolidera koncernen för framtida investeringar, reinvesteringar och strukturåtgärder. Vid en bedömd överkonsolidering kan ägaren, kommunen, begära utdelning.

Soliditet/riskramar för verksamheten

Långsiktigt:

Ägaren och moderbolaget har gemensamt upprättat soliditetsmål på 5-10 års sikt för bolagskoncernens olika verksamheter. Målen har beaktat kända risker och åtaganden inom perioden.

En långsiktigt acceptabel soliditetsnivå ska eftersträvas. Nivån kan variera beroende på åtaganden i respektive bolag som ägaren finner angelägna. Nivån ska vara anpassad till respektive bransch och den riskprofil som finns för respektive bolag.

Kortsiktigt:

Inom ramen för bolagskoncernens interna budgetprocess, fastställs kommande års budget under hösten. Då fastställs också soliditetsmål för respektive bolag för nästkommande år.

Detta innebär att bolagen inom bolagskoncernen kortsiktigt kan justera ned soliditetsmålet, utifrån prioriterade åtgärder, men med beaktande att fastställd avkastningsnivå. Denna situation påkallar behov av ägarsamtal, som då väcks från bolagskoncernen.

För 2020 gäller fortsatt konsolidering i syfte att öka bolagens ekonomiska styrka.

Miljödirektiv

Bolagen ska i sin verksamhet ha en tydlig miljöprofil som står i överensstämmelse med ägarens miljö- och energipolitiska mål.

Utvecklingsdirektiv

Bolagen i koncernen ska medverka i Kungsörs utvecklingsarbete för att kommunen ska vara attraktiv som näringslivs-, bostads- och besöksort samt för kommunen som arbetsgivare.

Samverkansdirektiv

Bolagen i koncernen ska samverka inom kommunkoncernen (bolag och nämnder) i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Syftet är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för ägaren och de som utnyttjar bolagets tjänster. Detta förhållande får inte gå ut över den totala kommunala organisationen. Bolagen kan därför inte optimera effektiviteten i sin verksamhet om detta medför nackdelar för den kommunala organisationen i dess helhet som är större än fördelarna för bolagen. Kommunen och bolagen ska därför i samråd söka lösningar som tillgodoser båda dessa intressen.

Budget och handlingsprogram

Bolagen ska följa den av fullmäktige fastställda mål och resultatstyrningsprocessen.

Bolagsspecifika direktiv 2020

Nedan anges bolagsspecifika direktiv och ska av moderbolaget läggas fram på ordinarie bolagsstämma för respektive bolag.

Kungsörs Kommunföretag AB

Moderbolaget ska ansvara för att

- inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunallagen, genom ledning, styrning, samordning och kontroll tillvarata de möjligheter till effektivisering som finns mellan de kommunala företagen och kommunen.
- minska risktagandet inom bolagssfären, effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och samordning mellan bolagen och med kommunen, bibehålla och utveckla ekonomin på såväl kort som lång sikt samt att bidra till stärkt ägarstyrning och effektiv ägarkontroll.
- dotterbolagens verksamhet bedrivs utifrån affärsmässig samhällsnytta, under iakttagande av den lagstiftning som reglerar de olika verksamheterna samt av det kommunala ändamålet med verksamheten. Bolagen ska drivas på ett sätt som värder kapital och ger skälig avkastning med hänsyn till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.
- bolagets medelsförvaltning sker på ett effektivt sätt och med tillfredsställande säkerhet. I detta syfte ska, för bolagens hantering av finansfrågorna, finnas en finanspolicy fastställd av styrelsen och framtagen i samråd med kommunen.
- **Ägaren ska kunna, i samråd med respektive bolag, få utdelning via bolagens fria kapital de år behov uppstår och möjlighet ges. Utdelningen måste kunna försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).**

Ekonomiska åtaganden

För moderbolaget gäller de övergripande direktiven då verksamheten endast är ett holdingbolag för dotterbolagens aktier.

Moderbolaget ska ge berörda bolag inom koncernen följande direktiv:

Kungsörs Fastighets AB (KFAB)

Moderbolaget ska ge Kungsörs Fastighets AB (KFAB) följande direktiv:

Bolagets ska ansvara för att:

- inom ramen för den kommunala kompetensen och utifrån affärsmässiga principer främja bostadsförsörjningen i Kungsörs kommun genom att på långsiktig och ekonomiskt sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärslägenheter och kollektiva anordningar upplåtna med såväl hyresrätt såväl som med andra alternativa upplåtelseformer
- inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostads- och lokalförsörjningen inom Kungsörs kommun genom att tillhandahålla bostäder och lokaler och i sin verksamhet beakta ägarens övergripande bostadspolitiska mål
- Som ett led i att uppfylla Kungsörs kommuns mål om att bli 9000 invånare till år 2025 bygga 80 lägenheter totalt sett fram till och med 2025.
- med en kostnadsmedveten och effektiv förvaltning sträva efter att tillhandahålla bostadslägenheter med rimliga hyresnivåer förenat med ett bostadssocialt ansvarstagande
- Kungsörs kommuns bostadsförsörjningsprogram ska vara en av de planeringsverktyg som KFAB ska använda sig av för att följa de politiska direktiv som totalt ges för bostadspolitiken i Kungsörs kommun.
- utreda förslag till åtgärder för att säkerställa bolagets ekonomiska uthållighet
- tillsammans med den kommunala organisationen och KKTAB fortsätta arbeta för en samverkan av bolagens fastighetsförvaltning
- genomföra en utredning om vilka kemikalier som ev används inom bolaget och om det finns anta en plan för utfasning av dessa kemikalier där det är möjligt. Planen ska redovisas till KKAB
- revisionen ges möjlighet att granska bolagets verksamhet till ett värde av 30 000 kr/år

Ekonomiska åtaganden

Bolaget ska i enlighet med lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag bedriva verksamheten utifrån affärsmässiga principer.

Bolaget ska ha sådana ekonomiska resurser att ägaren, om så beslutas, kan få en rimlig avkastning på kapitalet, med beaktande av kommunens finansiella åtagande och risk i bolaget. Bolaget ska ha en sådan egen finansiell styrka att man långsiktigt klarar

konjunktur- och marknadssvängningar utan ytterligare ägartillskott. Principen ska vara att varje boendegeneration bär sina kostnader.

En viktig finansieringskälla för bolagets deltagande i samhällsbyggnadsprocessen bör vara försäljning av fastigheter.

Avkastningskravet på bolaget 2020

Direktavkastningskravet på bolagets fastighetskapital ska vara 4,5 procent. **Bolagets avkastning ska kunna användas för återställande av gjorda bostadsanpassningar.**

Soliditetsmål för bolaget 2020

Bolaget ska långsiktigt sträva efter en soliditet om 25 procent, men värdesäkring av fastigheter genom underhåll ska prioriteras före konsolidering.

Sociala åtaganden

Bolaget

- ska erbjuda attraktiva och prisvärda bostäder. Bostäderna ska vara utformade efter kommuninvånarnas behov och hyresgästerna ska ges möjlighet till samverkan och medinflytande
- ska säkerställa en god service i bostadsområden genom ett aktivt ägande
- ska arbeta för ökad trygghet i sina bostadsområden i samverkan med kommunens förvaltningar och föreningar
- har en viktig roll i kommunens mångfalds- och integrationsarbete
- ska arbeta tillsammans med socialnämnden för att skapa boendeformer och tillhandahålla boende i möjligaste mån för människor med behov av särskilt boendestöd. Socialförvaltningens åtagande i dessa överenskommelser som träffas ska hållas och fullföljas.
- ska skapa ökad tillgänglighet och möjliggöra kvarboende i bostadsområdena genom exempelvis hissar och anpassning av entréer
- I de fall staten ålägger kommunen att tillhandahålla lägenheter för exempelvis hänvisningsärenden så ska KFAB ombesörja detta i möjligaste mån genom sitt lägenhetsbestånd.

Energifrågor/miljöprofils åtagande

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering.

All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera miljöpåverkan och ha energieffektiva lösningar.

Miljöanpassade projekteringsanvisningar ska styra verksamheten för att nå en hög nivå på miljöanpassningen på våra byggnader. Byggmaterial som inte är miljöanpassade fasas ut ur verksamheten.

Principiella eller frågor av större vikt

Enligt bolagspolicyns punkt 1.2.1 ska fullmäktige ”ges tillfälle att ta ställning, innan bolaget beslutar i frågor som är av principiell art, eller annars av större vikt. Det slutliga avgörandet om frågan ska underställas fullmäktige görs av kommunstyrelsen.

Hit räknas exempelvis:

- *Större åtaganden för bolagen. Med större åtaganden avses åtaganden som ändrar nuvarande inriktning på verksamheten och/eller väsentligt påverkar bolagens eller ägarens ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunkoncernen.*
- *Försäljningar och köp av fast egendom av större betydelse.*
- *Bildande eller förvärv samt försäljning eller annan avveckling av dotterbolag.*
- *Förvärv eller försäljning av aktier i andra bolag utanför koncernen.*
- *Fusion av bolag.*

Skulle olika meningar uppkomma i bolagens styrelser om fråga som kan vara av sådant slag att den ska underställas fullmäktige ska i första hand samråd ske med moderbolagets styrelse och i nästa steg med kommunstyrelsen.”

Andra principiella frågor för bolaget är:

- köp eller nyinvestering överstigande 20 miljoner kronor
- försäljning överstigande 5 miljoner kronor
- rivning av byggnader avsedda för bostäder eller lokaler
- förvärv av enskilda fastigheter som till övervägande del inte är avsedda för bostadsändamål.

Kungsörs KommunTeknik AB (KKTAB)

Moderbolaget ska ge Kungsörs KommunTeknik AB (KKTAB) följande direktiv:

Bolagets ska ansvara för att:

- inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunallagen, att på ett miljövänligt och ekonomiskt sätt handha Kungsörs kommuns verksamhetsfastigheter samt drift av gator, gc-vägar, grönytor och parker.
- I samband med de ekonomiska redovisningarna kv 1, delårsbokslut och bokslut redovisa en uppföljning av utförda beställningar.
- förvalta Kungsörs kommuns verksamhetsfastigheter och utifrån ett miljömässig och kostnadseffektiv förvaltning underhålla och utveckla fastigheterna så att kommunens verksamheter har ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler
- ta fram förslag till åtgärder för att säkerställa bolagets olika verksamheters ekonomiska uthållighet, samt tillsammans med Kungsörs Fastighets AB och den kommunala organisationen, samverka för en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning
- tillsammans med den kommunala organisationen och KFAB fortsätta arbeta för en samverkan av bolagens fastighetsförvaltning
- genomföra en utredning om vilka kemikalier som ev används inom bolaget och om det finns anta en plan för utfasning av dessa kemikalier där det är möjligt. Planen ska redovisas till KKAB
- revisionen ges möjlighet att granska bolagets verksamhet till ett värde av 30 000 kr/år

Ekonomiska åtaganden

Bolagets verksamhet avseende fastighetsförvaltning ska bedrivas i enlighet med självkostnadsprincipen.

De ekonomiska målen för fastighetsverksamheten kommer att färdigutredas under 2020. Inriktningen för dessa kommer att vara kostnadseffektivisering för att uppnå tillfredsställande nivå på planerat underhåll för att framtidssäkra kommunens verksamhetsfastigheter.

Fastighetsförvaltningens åtagande

Under 2020, i samråd med ägaren, utveckla en ekonomisk modell för hanteringen avseende underhåll, vakanser, tomställande av lokaler m.m. Modellen ska beakta hur riskerna för verksamheten fördelas, samt incitament för parterna att maximera nytta och ekonomi.

Bolaget ska ingå i den lokalgrupp som har bildats för att effektivisera och rationalisera lokalutnyttjandet i kommunen.

Effektiviserings åtagande

Kungsör KommunTeknik AB ska aktivt söka samordning/samgående med kringliggande kommuners verksamheter, inom detta område, i syfte att effektivisera verksamheten.

Energifrågor/miljöprofils åtagande

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering.

All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera miljöpåverkan och ha energieffektiva lösningar.

Miljöanpassade projekteringsanvisningar ska styra verksamheten för att nå en hög nivå på miljöanpassningen på våra byggnader. Byggmateriell som inte är miljöanpassade fasas ut ur verksamheten.

Principiella eller frågor av större vikt

Enligt bolagspolicyns punkt 1.2.1 ska fullmäktige ”ges tillfälle att ta ställning, innan bolaget beslutar i frågor som är av principiell art, eller annars av större vikt. Det slutliga avgörandet om frågan ska underställas fullmäktige görs av kommunstyrelsen.

Hit räknas exempelvis:

- *Större åtaganden för bolagen. Med större åtaganden avses åtaganden som ändrar nuvarande inriktning på verksamheten och/eller väsentligt påverkar bolagens eller ägarens ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunkoncernen.*
- *Försäljningar och köp av fast egendom av större betydelse.*
- *Bildande eller förvärv samt försäljning eller annan avveckling av dotterbolag.*
- *Förvärv eller försäljning av aktier i andra bolag utanför koncernen.*
- *Fusion av bolag.*

Skulle olika meningar uppkomma i bolagens styrelser om fråga som kan vara av sådant slag att den ska underställas fullmäktige ska i första hand samråd ske med moderbolagets styrelse och i nästa steg med kommunstyrelsen.”

Andra principiella frågor för bolaget är:

- köp eller nyinvestering av överstigande 20 miljoner kronor
- försäljning överstigande 5 miljoner kronor
- rivning av byggnader avsedda för kommunal verksamhet
- förvärv av enskilda fastigheter som till övervägande del inte är avsedda för kommunal verksamhet

Kungsörs Vatten AB (KVAB)

Moderbolaget ska ge Kungsörs Vatten AB (KVAB) följande direktiv:

Bolagets ska ansvara för att:

- inom ramen för den kommunala kompetensen främja VA-försörjningen i kommunen
- driva, äga, bebygga, underhålla och förvalta ledningsnät, pumpanläggningar, avloppsreningsverk, vattenreningsverk och andra tillhörande anläggningar för verksamhetens bedrivande.
- utreda förslag till åtgärder för att säkerställa bolagets ekonomiska uthållighet tillsammans med den kommunala organisationen.
- revisionen ges möjlighet att granska bolagets verksamhet till ett värde av 30 000 kr/år
- genomföra en utredning om vilka kemikalier som ev används inom bolaget och om det finns anta en plan för utfasning av dessa kemikalier där det är möjligt. Planen ska redovisas till KKAB

Ekonomiska åtaganden

Bolaget ska i enlighet med kommunallagen bedriva verksamheten utifrån självkostnadsprincipen och finansieras helt med avgifter och anslutningsavgifter från abonnenter.

Avkastningskravet på bolaget 2020

På eget kapital som avser inskjutna skattemedel avseende VA-verksamheten ska en skälig ränta utgå, vilket är i enlighet med VA-verksamhetens lagstiftning. Räntan ska utgå från SKLs snittränta på långfristiga skulder.

Soliditetsmål för bolaget 2020

Värdesäkring av VA-verksamhetens anläggningar och verksamhetsfastigheterna genom underhåll ska prioriteras före konsolidering. Beträffande VA verksamheten regleras konsolidering i gällande VA lagstiftning.

VA-verksamhetens åtaganden

VA verksamheten ska följa angivna mål i VA planen. Målsättningen för VA verksamheten är att bibehålla låga taxor.

Energifrågor/miljöprofils åtagande

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering.

All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera miljöpåverkan och ha energi-effektiva lösningar.

Miljöanpassade projekteringsanvisningar ska styra verksamheten för att nå en hög nivå på miljöanpassningen på våra anläggningar. Material som inte är miljöanpassade fasas ut ur verksamheten.

Principiella eller frågor av större vikt

Enligt bolagspolicyns punkt 1.2.1 ska fullmäktige ”ges tillfälle att ta ställning, innan bolaget beslutar i frågor som är av principiell art, eller annars av större vikt. Det slutliga avgörandet om frågan ska underställas fullmäktige görs av kommunstyrelsen.

Hit räknas exempelvis:

- *Större åtaganden för bolagen. Med större åtaganden avses åtaganden som ändrar nuvarande inriktning på verksamheten och/eller väsentligt påverkar bolagens eller ägarens ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för koncernen.*
- *Försäljningar och köp av fast egendom av större betydelse.*
- *Bildande eller förvärv samt försäljning eller annan avveckling av dotterbolag.*
- *Förvärv eller försäljning av aktier i andra bolag utanför koncernen.*
- *Fusion av bolag.*

Skulle olika meningar uppkomma i bolagens styrelser om fråga som kan vara av sådant slag att den ska underställas fullmäktige ska i första hand samråd ske med moderbolagets styrelse och i nästa steg med kommunstyrelsen.”

Andra principiella frågor för bolaget är:

- Köp eller nyinvestering överstigande 20 miljoner kronor
- Försäljning överstigande 5 miljoner kronor
- förvärv av enskilda fastigheter eller anläggningar som till övervägande del inte är avsedda för VA-verksamhet.

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Revidering av reglemente för gemensamma hjälpmedelsnämnden (KS 2019/62)

Förvaltningen Hjälpmedelscentrum upphör 2020-01-01 och ingår därefter som en verksamhet i den samlade Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Förändringarna i reglemente och samverkansavtal är därmed i huvudsak redaktionella. Förslagen fastställs av respektive huvudmans fullmäktige.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från styrelsen i Västmanlands region 2019-10-29
- Utkast till reglemente för gemensam hjälpmedelsnämnd
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 197

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att förslaget till reglemente för den gemensamma hjälpmedelsnämnden godkänns att gälla från och med 2020-01-01 – 2022-12-31.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga parter fattar likalydande beslut.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Region Västmanland
Utdragsbestyrkande	

§ 197

Revidering av reglemente för gemensamma hjälpmedelsnämnden (KS 2019/62)

Förvaltningen Hjälpmedelscentrum upphör 2020-01-01 och ingår därefter som en verksamhet i den samlade Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Förändringarna i reglemente och samverkansavtal är därmed i huvudsak redaktionella. Förslagen fastställs av respektive huvudmans fullmäktige.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från styrelsen i Västmanlands region 2019-10-29
- Utkast till reglemente för gemensam hjälpmedelsnämnd

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige beslutar att förslaget till reglemente för den gemensamma hjälpmedelsnämnden godkänns för Region Västmanlands del, att gälla från och med 2020-01-01 – 2022-12-31.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga parter fattar likalydande beslut.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Region Västmanland
Utdragsbestyrkande	

Att**Organ**-----
Regionstyrelsen**Plats**

Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås

TidpunktTisdagen den 29 oktober 2019
-----**§ 273 Revidering av reglemente för gemensamma hjälpmedelsnämnden**

Förvaltningen Hjälpmedelscentrum upphör 2020-01-01 och ingår därefter som en verksamhet i den samlade Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Förändringarna i reglemente och samverkansavtal är därmed i huvudsak redaktionella. Förslagen fastställs av respektive huvudmans fullmäktige.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Det redovisade förslaget till reglemente för den gemensamma hjälpmedelsnämnden godkänns för Region Västmanlands del, att gälla 2020-01-01 – 2022-12-31.

Paragrafens slut -----

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2019-11-11

Denise Norström
OrdförandeMalin Gabrielsson
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2019-11-11 intygas:

Christina Ersson

Rätt utdraget intygas 2019-11-20

Amanda Uras

Gemensam hjälpmedelsnämnd

1 PARTER

Region Västmanland samt kommunerna Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås, nedan kallat parter, har inrättat en gemensam nämnd som benämns Hjälpmedelsnämnd.

Region Västmanland är värddregion och Hjälpmedelsnämnden ingår i Region Västmanlands organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente och ett mellan de samverkande parterna ingånget samverkansavtal för Hjälpmedelsnämnden.

2 UPPGIFTER

Nämnden ska ansvara för att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor, med krav på ett effektivt och professionellt omhändertagande i rätt tid, på rätt vårdnivå och att förskrivna hjälpmedel håller utlovad funktion och teknisk prestanda.

Nämnden fullgör sitt ansvar inom ramen för gällande lagstiftning och policydokument.

Utbud och tjänster ska erbjudas för

- Daglig livsföring, med undantag nedan*
- Hjälpmedel för vård och behandling
- Inkontinenshjälpmedel.

Parterna kan via Hjälpmedelscentrum erbjuda hjälpmedel enligt nivå 4 och skolhjälpmedel.

Utänför nämndens ansvarsområde faller*

- Ortopedtekniska hjälpmedel
- Synhjälpmedel
- Hörseltekniska hjälpmedel

Parterna har möjlighet att av Hjälpmedelscentrum köpa service av verksamhetsutrustning enligt nivå 4 hjälpmedel.

2.1 Finansierings- och brukarperspektiv

Utifrån ett finansierings- och brukarperspektiv har nämnden följande uppgifter inom hjälpmedelsområdet.

1. Utarbetar mål, riktlinjer och policy för hjälpmedelsförsörjningen som föreläggs parterna för beslut.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

2. Beslutar om vilka hjälpmedel och tjänster som ska tillhandahållas.
3. Utarbetar förslag till avgifter och egenansvar som föreläggs parterna för beslut.
4. Utarbetar förslag till finansieringsprinciper och kostnadsfördelningssystem som föreläggs parterna för beslut.
5. Upprättar, efter samråd med parterna, förslag till budget vilken föreläggs regionfullmäktige för beslut. I förslaget ska budget för nämndens kansli ingå.
6. Fastställer kompetenskrav för förskrivare.
7. Fastställer handböcker som utgör ett stöd i förskrivningsprocessen.
8. Följer utvecklingen inom hjälpmedelsområdet.
9. Ansvarar för uppföljning och utvärdering av hjälpmedelsverksamheten ur ett användarperspektiv.
10. Svarar för samråd med intresseorganisationerna.
11. Svarar för allmän och riktad information.
12. Rapporterar om ekonomi, prestationer och kvalitet i enlighet med regionstyrelsens anvisningar.

2.2 Driftsansvar för Hjälpmedelscentrum

Som driftansvarig för Hjälpmedelscentrum har nämnden ansvar för följande uppgifter

1. Ansvarar för att Hjälpmedelscentrums verksamhet drivs ekonomiskt och rationellt och med hög kvalitet.
2. Upprättar, efter samråd med parterna, ett budgetförslag för Hjälpmedelscentrum, vilket ingår i nämndens budgetförslag som föreläggs regionfullmäktige för beslut.
3. Fastställer verksamhetsplan utifrån regionens plan och Hjälpmedelsnämndens viljeinriktning, vilken ska anmälas till regionfullmäktige.
4. Fastlägger prismodell för de hjälpmedel och tjänster som tillhandahålls av Hjälpmedelscentrum.
5. Svarar för upphandling och inköp av beslutat sortiment.
6. Svarar för lagerhållning och distribution av hjälpmedel.
7. Svarar för specialanpassning av hjälpmedel.
8. Svarar för service och reparation av hjälpmedel.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

9. Svarar för informations- och samordningsfunktionen för inkontinenshjälpmedel.
10. Svarar för att tillhandahålla konsulentkompetens.
11. Svarar för utbildning, information och rådgivning till förskrivare och kunder.

3 RÄTT ATT HÅLLA SIG INFORMERAD

Nämnden har rätt att själv besluta om att låta sig informeras om de frågor inom hälso- och sjukvård och socialtjänst som bedöms vara relevant för fullgörande av sitt uppdrag.

4 FÖRÄNDRING AV NÄMNDENS ANSVAR OCH BEFOGENHETER

Om nämndens ansvar och befogenheter förändras ska detta godkännas av samtliga parter fullmäktige genom ett reviderat reglemente.

5 LEDAMÖTER

Nämnden har 15 ledamöter och 15 ersättare. Region utser fem ledamöter och fem ersättare och kommunerna utser varsin ledamot och varsin ersättare.

6 MANDATPERIOD

Ledamöter och ersättare i nämnden väljs för fyra år, räknat från och med 1 januari året efter det år då val till fullmäktige har ägt rum i länet.

7 ORDFÖRANDE

Regionfullmäktige utser en ordförande och en vice ordförande. Ordförande ska nomineras från regionen (regionstyrelsen) och vice ordförande ska nomineras av kommunerna. Ordförande ska leda, samordna och övervaka nämndens arbete. Om varken ordförande eller vice ordförande kan närvara vid sammanträdet, utser nämnden annan ledamot att fullgöra ordförandes uppgifter vid sammanträdet.

Om ordföranden för längre tid är hindrad att fullgöra sitt uppdrag, får nämnden utse annan ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

8 ARBETSUTSKOTT

Inom nämnden utses ett arbetsutskott som förbereder ärenden till nämnden. Arbetsutskottet består av ordförande och vice ordförande samt en ledamot från regionen och en ledamot från kommunerna.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

9 NÄRVARO- OCH YTTRANDERÄTT FÖR ANNAN ÄN LEDAMOT

Ersättare har rätt att närvara och yttra sig i överläggningarna.

Ersättare från parti som inte har ordinarie ledamot i nämnden har rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Om en ledamot är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del därav ska en ersättare från regionen eller den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

Rätt att närvara vid nämndens sammanträden och att yttra sig i överläggningarna tillkommer ansvarig tjänsteman, verksamhetschef samt hälso- och sjukvårdsdirektören eller annan på nämndens begäran.

10 ERSÄTTNING

Ersättning utgår till ledamot och ersättare enligt respektive kommuns och regionens egna bestämmelser. Nämndens sekreterare anmäler till respektive kommun och regionen vilka som varit närvarande vid sammanträdet, varefter varje part ansvarar för ersättningen.

11 TID OCH PLATS FÖR SAMMANTRÄDEN

Nämnden bestämmer tid och plats för sina sammanträden. Nämnden bör hålla minst tre sammanträden per år. Sammanträde ska även hållas när minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller ordförande finner att det behövs.

12 KALLELSE TILL SAMMANTRÄDE

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Före varje sammanträde med Hjälpmedelsnämnden ska nämndens ledamöter och ersättare få en kallelse och preliminär föredragningslista, som regel en vecka före sammanträdet. Slutlig föredragningslista fastställs vid varje sammanträdes början.

13 ANMÄLAN AV FÖRHINDER

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare, samt själv kalla in ersättare.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

14 FÖREDRAGNING

Föredragning inom nämnden sker av ordföranden eller på dennes uppdrag av någon av parternas tjänstemän. Nämnden kan uppdra beredning och föredragning av visst ärende eller viss grupp av ärenden åt en eller flera särskilda ledamöter eller åt någon av parternas tjänstemän.

15 PROTOKOLL

Protokollet justeras av nämndens ordförande och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Nämndens sekreterare ansvarar för att nämndens beslut delges dem som är berörda av besluten. Fullständiga protokoll delges parterna samt regionens revisorer.

Nämndens sekreterare ansvarar för att nämndens justerade protokoll anslås på respektive parts anslagstavla.

16 SEKRETERARE OCH KANSLIFUNKTION

Regionen tillhandahåller till nämnden ansvarig tjänsteman, sekreterare och kanslifunktion. Kostnaderna fördelas mellan regionen och kommuner enligt samverkansavtal.

17 VERKSAMHETSCHEF

Verksamhetschef för Hjälpmedelscentrum utses av hälso- och sjukvårdsdirektören efter samråd med nämnden och ställs till nämndens förfogande.

18 UNDERTECKNANDE AV HANDLINGAR

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne, vice ordförande och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

19 DELEGATION

Nämnden får uppdra åt ledamot eller ersättare eller åt grupp av ledamöter och/eller ersättare eller åt tjänsteman att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden, dock inte i fall som avses i Kommunallagens 6 kap 38 §. Beslut som fattas på delegation ska anmälas till nämnden, som bestämmer hur det ska ske.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

Nämnden fastställer en delegationsordning där det även framgår om verksamhetschef/motsvarande får rätt att vidaredelegera. Beslut som fattats på vidaredelegation ska anmälas till chefen, vilken i sin tur ska anmäla delegationsbeslut i den ordning nämnden bestämmer.

20 REDOVISNING AV VERKSAMHETEN

Nämnden ska varje år i en årsberättelse redovisa sin verksamhet. Årsberättelsen ska tillställas respektive parts fullmäktige under första kvartalet efter verksamhetsåret.

21 REVISION OCH ANSVARSFRIHET

Den gemensamma nämnden ska granskas av revisorer hos var och en av de samverkande parterna. Revisorerna kan samarbeta vid revisionen.

Respektive part prövar frågan om ansvarsfrihet för hela nämnden.

22 ANSVARSFRIHET

Respektive part prövar frågan om ansvarsfrihet för hela nämnden.

23 ARKIV

För vården av nämndens arkiv gäller det reglemente som regionfullmäktige fastställt.

24 INTERN REFERENS

Fastställd av fullmäktige 2014-10-22 § 131. Reviderad 2016-12 med anledning av övergång till region. Reviderad 2018-11 med anledning av ny mandatperiod. Reviderad 2019-11 med anledning av att Hjälpmedelscentrum upphör vara egen förvaltning.

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Revidering av taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen (KS 2019/349)

Den 14 december 2019 träder den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan i kraft. För att säkerställa att förbundet har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver taxebestämmelserna anpassas.

Anpassningar i svensk lagstiftning kommer att genomföras först under 2020 men förordningsändringar kommer att beslutas under hösten 2019.

SKL har tagit fram ett nytt underlag för taxa för livsmedelskontroll anpassade till den nya kontrollförordningen. Förbundet har för avsikt att använda SKL:s förslag med undantag för den del som handlar om avgift för export- och importkontroll eftersom det inte tillhör förbundets tillsynsområde.

Taxan är helt omarbetad och förslaget innehåller således inga hänvisningar till tidigare dokument.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från Västra Mälardalens Myndighetsförbund 2019-11-21
- Förslag till taxa daterad 2019-11-12
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 198

KS förslag till beslut:

Kommunfullmäktige fastställer föreslagen taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen att gälla från den 1 mars 2020.

Beslutet gäller under förutsättning att Arboga kommun fattar likalydande beslut.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, VMMF, Arboga kommun
Utdragsbestyrkande	

§ 198

Revidering av taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen (KS 2019/349)

Den 14 december 2019 träder den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan i kraft. För att säkerställa att förbundet har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver taxebestämmelserna anpassas.

Anpassningar i svensk lagstiftning kommer att genomföras först under 2020 men förordningsändringar kommer att beslutas under hösten 2019.

SKL har tagit fram ett nytt underlag för taxa för livsmedelskontroll anpassade till den nya kontrollförordningen. Förbundet har för avsikt att använda SKL:s förslag med undantag för den del som handlar om avgift för export- och importkontroll eftersom det inte tillhör förbundets tillsynsområde.

Taxan är helt omarbetad och förslaget innehåller således inga hänvisningar till tidigare dokument.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från Västra Mälardalens Myndighetsförbund 2019-11-21
- Förslag till taxa daterad 2019-11-12

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige fastställer föreslagen taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen att gälla från den 1 mars 2020.

Beslutet gäller under förutsättning att Arboga kommun fattar likalydande beslut.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, VMMF, Arboga kommun
Utdragsbestyrkande	

§ 107

Dnr 56/2019-041

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen

Beslut

- 1 Västra Mälardalens Myndighetsförbund godkänner taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen att gälla från den 1 mars 2020.
- 2 Taxan överlämnas till förbundsmedlemmarna för fastställande.

Handlingar som ingår i beslutet

- Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen den 12 november 2019
- Förbundskontorets tjänsteskrivelse den 11 november 2019

Sammanfattning

Den 14 december 2019 träder den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan i kraft.

För att säkerställa att förbundet har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver taxebestämmelserna anpassas.

Anpassningar i svensk lagstiftning kommer att genomföras först under 2020 men förordningsändringar kommer att beslutas under hösten 2019.

SKL har tagit fram ett nytt underlag för taxa för livsmedelskontroll anpassade till den nya kontrollförordningen. Förbundet har för avsikt att använda SKL:s förslag med undantag för den del som handlar om avgift för export- och importkontroll eftersom det inte tillhör förbundets tillsynsområde.

Skickas till
Förbundsmedlemmarna + handling
Akten

**VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND**

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen

Fastställd av kommunfullmäktige i Arboga den xx 2020, § xx

Fastställd av kommunfullmäktige i Kungsör den xx 2020, § xx

Västra Mälardalens Myndighetsförbund
2019-11-12

Innehåll

1	Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen	5
1.1	Inledande bestämmelser	5
1.1.1	Avgiftsgrundande	5
1.1.2	Ej avgiftsgrundande	5
1.1.3	Nedsättning avgift.....	5
1.2	Timavgift.....	5
1.3	Avgift för registrering	6
1.4	Årlig kontrollavgift.....	6
1.5	Betalning av årlig kontrollavgift.....	6
1.6	Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål.....	7
1.7	Höjning eller nedsättning av avgift.....	7
1.8	Nedsättning av avgift.....	7
1.9	Avgiftens erläggande	7
1.10	Verkställighetsfrågor	7
	Bilaga 1: Riskmodul, informationsmodulen och erfarenhetsmodulen	8

1 Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen

1.1 Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller avgifter för Västra Mälardalens Myndighetsförbunds kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument, och
2. snus och tuggtobak.

1.1.1 Avgiftsgrundande

Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

1.1.2 Ej avgiftsgrundande

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

1.1.3 Nedsättning avgift

Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av förbundet efter handläggning.

1.2 Timavgift

Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 060 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid förbundet har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

1.3 Avgift för registrering

Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för en timmes kontrolltid.

1.4 Årlig kontrollavgift

För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid förbundet tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i *bilaga 1*. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt förbundets riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av förbundets bedömning av anläggningens kontrollbehov.

1.5 Betalning av årlig kontrollavgift

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 12 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter

det år som verksamheten visat förbundet att verksamheten upphört. Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedels- eller foderföretagaren) vid kalenderårets början.

1.6 Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för förbundets nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

1.7 Höjning eller nedsättning av avgift

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får förbundet i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

1.8 Nedsättning av avgift

Av 10 § förordningen om avgift för offentlig kontroll av livsmedel framgår att kontrollmyndigheten får sätta ned eller efterskänka den årliga kontrollavgiften om det finns särskilda skäl. Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgiften för offentlig kontroll fattas av förbundet som fastställer avgiften enligt 5 § i denna taxa. Om det finns särskilda skäl får förbundet också besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften för registrering eller bemanning vid styckningsanläggningar.

1.9 Avgiftens erläggande

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till förbundet. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

1.10 Verkställighetsfrågor

Av 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter framgår att förbundet får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter får förbundets beslut om avgift överklagas hos Länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft den 1 mars 2020.

Bilaga 1: Riskmodul, informationsmodulen och erfarenhetsmodulen

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1 nedan) och av informationsmodulen (tabell 2 nedan), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3 nedan).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontroll- behov vid anläggningen	Verksamhetens storlek	Kontrolltid (timmar)
Utformar märkning men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	24
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	8
	b - stor	
	c - mellan	6
	d - liten	
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	e - mycket liten (I)	
	f - mycket liten (II)	2
	g - ytterst liten	
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	4
	b - stor	
	c - mellan	3
	d - liten	
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	e - mycket liten (I)	
	f - mycket liten (II)	1
	g - ytterst liten	
Utformar inte presen- tation och märker/ förpackar inte livsmedel	Oberoende	0

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0.5	1	1.5

**VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND**

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen

Fastställd av kommunfullmäktige i Arboga den xx 2020, § xx

Fastställd av kommunfullmäktige i Kungsör den xx 2020, § xx

Västra Mälardalens Myndighetsförbund
2019-11-12

Innehåll

1	Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen	5
1.1	Inledande bestämmelser	5
1.1.1	Avgiftsgrundande	5
1.1.2	Ej avgiftsgrundande	5
1.1.3	Nedsättning avgift	5
1.2	Timavgift	5
1.3	Avgift för registrering	6
1.4	Årlig kontrollavgift	6
1.5	Betalning av årlig kontrollavgift	6
1.6	Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål	7
1.7	Höjning eller nedsättning av avgift	7
1.8	Nedsättning av avgift	7
1.9	Avgiftens erläggande	7
1.10	Verkställighetsfrågor	7
	Bilaga 1: Riskmodul, informationsmodulen och erfarenhetsmodulen	8

1 Taxa för offentlig kontroll inom livsmedel- och foderlagstiftningen

1.1 Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller avgifter för Västra Mälardalens Myndighetsförbunds kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument, och
2. snus och tuggtobak.

1.1.1 Avgiftsgrundande

Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

1.1.2 Ej avgiftsgrundande

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

1.1.3 Nedsättning avgift

Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av förbundet efter handläggning.

1.2 Timavgift

Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 060 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid förbundet har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

1.3 Avgift för registrering

Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för en timmes kontrolltid.

1.4 Årlig kontrollavgift

För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid förbundet tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i *bilaga 1*. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt förbundets riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av förbundets bedömning av anläggningens kontrollbehov.

1.5 Betalning av årlig kontrollavgift

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 12 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter

det år som verksamheten visat förbundet att verksamheten upphört. Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedels- eller foderföretagaren) vid kalenderårets början.

1.6 Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för förbundets nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

1.7 Höjning eller nedsättning av avgift

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får förbundet i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

1.8 Nedsättning av avgift

Av 10 § förordningen om avgift för offentlig kontroll av livsmedel framgår att kontrollmyndigheten får sätta ned eller efterskänka den årliga kontrollavgiften om det finns särskilda skäl. Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgiften för offentlig kontroll fattas av förbundet som fastställer avgiften enligt 5 § i denna taxa. Om det finns särskilda skäl får förbundet också besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften för registrering eller bemanning vid styckningsanläggningar.

1.9 Avgiftens erläggande

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till förbundet. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

1.10 Verkställighetsfrågor

Av 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter framgår att förbundet får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter får förbundets beslut om avgift överklagas hos Länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft den 1 mars 2020.

Bilaga 1: Riskmodul, informationsmodulen och erfarenhetsmodulen

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1 nedan) och av informationsmodulen (tabell 2 nedan), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3 nedan).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontrollbehov vid anläggningen	Verksamhetens storlek	Kontrolltid (timmar)
Utformar märkning men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	24
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	8
	b - stor	
	c - mellan	6
	d - liten	
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	e - mycket liten (I)	
	f - mycket liten (II)	2
	g - ytterst liten	
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	a - mycket stor	4
	b - stor	
	c - mellan	3
	d - liten	
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte livsmedel	e - mycket liten (I)	
	f - mycket liten (II)	1
	g - ytterst liten	
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	1
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	0

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0,5	1	1,5

§

Avfallstaxa 2020 (KS 2018/514)

Kommunalförbundet Vafab Miljö har tagit fram ett förslag till Avfallstaxa 2020.

VafabMiljös direktion fattade 2018-11-29 beslut om att skicka förslag om ny avfallstaxa på remiss till medlemskommunerna. Förslaget har presenterats för samtliga medlemskommuner under januari-februari 2019. Kommunerna har därefter lämnat synpunkter på förslaget under mars 2019.

Frågan bordlades av kommunstyrelsen i maj 2019 i avvaktan på nytt förslag från Vafab, i enlighet med beslut i övriga medlemskommuner. Medlemskommunerna har nu diskuterat frågan, ett stegvis införande har arbetats fram och ett eget beslutsunderlag för kommunerna i Kungsör, Arboga och Köping finns. Taxan går nu upp för beslut.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Missiv från kommunalförbundet VafabMiljö 2019-11-04 inklusive avfallstaxa
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-05-27 § 72
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 199

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar VafabMiljö kommunalförbunds förslag till ny avfallstaxa 2020 med stegvis höjning av grundavgiften år 2021 och år 2022 och att den börjar gälla från 1 april 2020.

Vafab bjuds årligen in till kommunstyrelsen för samråd.

Antagen taxa redovisas som KS-handling nr 17/2019.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Vafab Miljö, KKTAB
Utdragsbestyrkande	

§ 199

Avfallstaxa 2020 (KS 2018/514)

Kommunalförbundet Vafab Miljö har tagit fram ett förslag till Avfallstaxa 2020.

VafabMiljös direktion fattade 2018-11-29 beslut om att skicka förslag om ny avfallstaxa på remiss till medlemskommunerna. Förslaget har presenterats för samtliga medlemskommuner under januari-februari 2019. Kommunerna har därefter lämnat synpunkter på förslaget under mars 2019.

Frågan bordlades av kommunstyrelsen i maj 2019 i avvaktan på nytt förslag från Vafab, i enlighet med beslut i övriga medlemskommuner. Medlemskommunerna har nu diskuterat frågan, ett stegvis införande har arbetats fram och ett eget beslutsunderlag för kommunerna i Kungsör, Arboga och Köping finns. Taxan går nu upp för beslut.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Missiv från kommunalförbundet VafabMiljö 2019-11-04 inklusive avfallstaxa
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-05-27 § 72

KS överläggning

Madelene Fager (C) yrkar tillägg till kommunstyrelsens förslag till beslut med att VafabMiljö årligen bjuds in till kommunstyrelsen för samråd.

Ordförande Mikael Peterson frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt Madelene Fagers tilläggsyrkande och finner att så är fallet.

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige antar VafabMiljö kommunalförbunds förslag till ny avfallstaxa 2020 med stegvis höjning av grundavgiften år 2021 och år 2022 och att den börjar gälla från 1 april 2020.

Vafab bjuds årligen in till kommunstyrelsen för samråd.

Antagen taxa redovisas som KS-handling nr 17/2019.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Vafab Miljö
Utdragsbestyrkande	

Förslag till Avfallstaxa 2020 med stegvis höjning av grundavgiften år 2021 samt år 2022

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta Avfallstaxa 2020 med stegvis höjning av grundavgiften år 2021 och år 2022 att gälla från 1 april 2020.

Sammanfattning

VafabMiljös direktion fattade 2018-11-29 beslut om att skicka förslag om ny avfallstaxa på remiss till medlemskommunerna. Kommunerna lämnade synpunkter på förslaget under mars 2019. Kommunernas synpunkter har tagits i beaktande och förslaget reviderats. Vid sitt möte den 9 april 2019 fattade Direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till avfallstaxa vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut under maj/juni 2019. I oktober 2019 har två medlemsråd hållits där man enats om förslag för stegvis höjning i fyra av kommunerna som ännu inte fattat beslut. Den stegvisa höjningen genomförs på den fasta delen, grundavgiften, av taxan.

I förbundets konsortialavtal, punkt 2, står att *”Mot bakgrund av de framtida utmaningarna är målsättningen med kommunernas samverkan inom avfallsområdet att möjliggöra att medlemskommuner på sikt ska ha en gemensam renhållningsordning och renhållningstaxa och en effektiv samordning av hela avfallsverksamheten i regionen.”* Tidpunkten för detta är satt till *”senast under år 2019”*.

Det förslag som nu ligger för beslut medför att samtliga kommuner har samma konstruktion av taxan men att nivåerna på grundavgiften skiljer för några av kommunerna under 2020 och 2021. Därmed får konsortialavtalet anses vara uppfyllt.

Ärendebeskrivning

VafabMiljös direktion fattade 2018-11-29 beslut om att skicka förslag om ny avfallstaxa på remiss till medlemskommunerna. Förslaget har presenterats för samtliga medlemskommuner under januari-februari 2019. Kommunerna har därefter lämnat synpunkter på förslaget under mars 2019. Kommunernas synpunkter har tagits i beaktande och förslaget reviderats.

Vid sitt möte den 9 april 2019 fattade Direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till avfallstaxa vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut under maj/juni 2019. Beslut fattades under juni månad i fem av medlemskommunerna. I oktober 2019 har två medlemsråd hållits där man enats om förslag för stegvis höjning i fyra av kommunerna som ännu inte fattat beslut. Den stegvisa höjningen genomförs på den fasta delen, grundavgiften, av taxan.

Den stegvisa höjningen baseras på differensen mellan den intäkt Taxa 2020 skulle ha medfört och nuvarande totala taxeintäkt för respektive kommun. Resultatet blir att grundavgiften stegvis höjs i enlighet med tabell 1 nedan. Då kommunen antar föreslagen taxa innebär det att grundavgiften justeras år 2021 och 2022 utan att nya beslut behöver fattas av kommunfullmäktige.

Tabell 1 Stegvis införande av taxa. (Grundavgift+hämtningsavgift restavfall + hämtningsavgift matavfall)

	Taxa 2019 (nuvarande taxa)	Höjning till 2020	Höjning till 2021	Höjning till 2022 (nivå enl utskickat förslag taxa 2020)
Småhus (190 l + 140 l, varannan vecka)	2 530 SEK (1 194+816+520)	2 722 SEK (1 423+1 099+200)	2 833 SEK (1 534+1 099+200)	2 944 SEK (1 645+1 099+200)
Småhus kompost	2 010 SEK (1 194+816)	2 522 SEK (1 423+1 099)	2 633 SEK (1 534+1 099)	2 744 SEK (1 645+1 099)
Småhus sommar	1 683 SEK (651+584+448)	1 781 SEK (1 002+659+120)	1 859 SEK (1 080+659+120)	1 937 SEK (1 158+659+120)
Flerbostad	42 381 SEK (0+35 409+6 972)	49 945 SEK (28 600+19 287+2 058) (40 hushåll x 715 kr + 3 kärl x 6 429 kr + 3 kärl x 686 kr)	52 185 SEK (30 840+19 287+2 058) (40 hushåll x 771 kr + 3 kärl x 6 429 kr + 3 kärl x 686 kr)	54 385 SEK (33 040+19 287+2 058) (40 hushåll x 826 kr + 3 kärl x 6 429 kr + 3 kärl x 686 kr)
Verksamhet	0 SEK	400 SEK Totalsumman beror på antal kärl.	800 SEK Totalsumman beror på antal kärl.	1 284 SEK

I förbundets konsortialavtal, punkt 2, står att ”Mot bakgrund av de framtida utmaningarna är målsättningen med kommunernas samverkan inom avfallsområdet att möjliggöra att medlemskommuner på sikt ska ha en gemensam renhållningsordning och renhållningstaxa och en effektiv samordning av hela avfallsverksamheten i regionen.” Tidpunkten för detta är satt till ”senast under år 2019”.

Det förslag som nu ligger för beslut medför att samtliga kommuner har samma konstruktion av taxan men att nivåerna på grundavgiften skiljer för några av kommunerna under 2020 och 2021. Därmed får konsortialavtalet anses vara uppfyllt.

Eventuella frågor i ärendet besvaras av enhetschef Linda Gårdstam,
linda.gardstam@vafabmiljo.se

VafabMiljö Kommunalförbund

Carina Färm
Förbundsdirektör

Bilaga 1 Avfallstaxa Köping, Arboga, Kungsör inklusive prislista

Avfallstaxa

Köping, Arboga, Kungsör

VafabMiljö
Kommunalförbund

FÖRSLAG

VafabMiljö

Innehåll

Innehållsförteckning.....	2
---------------------------	---

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1. INLEDNING.....	4
2. MILJÖSTYRANDE TAXA.....	4
3. AVGIFTSSKYLDIGHET	4
4. FAKTURERING OCH BETALNINGSVILLKOR.....	4
5. AVFALLSABONNEMANG	5
6. ÖVERLÅTELSE AV FASTIGHET	5
7. HÄMTNINGSOMRÅDEN	5
8. TAXANS UPPBYGGNAD.....	5
9. ABONNEMANGSTYPER FÖR HÄMTNING AV HUSHÅLLSAVFALL EXKL. SLAM, FETT OCH LATRIN .	6
10. STANDARDSTORLEKAR KÄRL FÖR RESTAVFALL OCH MATAVFALL.....	6
11. ÖVRIGT OM SORTERING	7
12. UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA	7
13. AVGIFT VID ANMÄLAN OCH ANSÖKAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA.....	7
14. SÄRSKILD BESTÄMMELSE.....	7

AVGIFTER (inklusive lagstadgad moms)

A. GRUNDAVGIFT.....	9
B. HÄMTNINGSAVGIFT FÖR HUSHÅLLSAVFALL EXKLUSIVE SLAM OCH LATRIN.....	9
B.1 Småhus helårsabonnemang.....	9
B.1.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall	9
B.1.2 Osorterat kärlabonnemang	9
B.2 Småhus sommarabonnemang (vecka 18-38 eller 19-39).....	10
B.2.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall	10
B.2.2 Osorterat avfall	10
B.3 Småhus delat kärl, gemensam sophämtning.....	10
B.4 Småhus Gemensam hämtningsplats med enskild fakturering.....	11
B.4.1 Gemensamhetsbehållare vid hämtningsplats	11
B.4.2 Omstarter (miljöstationer) för småhus i Sala (erbjuds ej för flerbostadshus och verksamheter).....	11
B.5 Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Helårsabonnemang	12
B.5.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall	12
B.5.2 Osorterat kärlabonnemang	12
B.6 Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Sommarabonnemang (vecka 18-38 eller 19-39)	13

B.6.2	Osorterat kärلابonnementang	13
B.7	Flerbostadshus och samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter med botten tömmande behållare.....	14
B.7.1	Botten tömmande behållare med sortering av matavfall	14
B.7.2	Botten tömmande behållare med osorterat abbonnementang.....	15
B.8	Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Tömning av container.....	15
B.8.1	Utställning av container för restavfall	15
B.8.2	Container med restavfall som töms på plats med sortering av matavfall	16
B.8.3	Tömning av container för osorterat avfall för badplatser och andra publika platser	16
B.9	Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, hämtning av lastväxlarcontainer eller liftdumpercontainer (öppen/täckt komprimator)	16
B.10	Flerbostadshus och verksamheter, Utsorterat matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem.....	17
C.	TILLÄGGSTJÄNSTER OCH AVGIFTER	17
C.1	Extra hämtningar och budningar	17
C.2	Dragavstånd och manuell hämtning.....	17
C.3	Tilläggsavgifter	18
C.3.1	Ändring av abbonnementang	18
C.3.2	Felsortering och hantering	18
C.4	Undantag från avfallsföreskrifterna, Förlängt hämtningsintervall	19
D.	HÄMTNING AV GROVAVFALL SAMT TRÄDGÅRDSAVFALL I KOLLI	19
E.	HÄMTNING AV TRÄDGÅRDSAVFALL I TILLFÄLLIGT UPPSTÄLLD CONTAINER	20
F.	HÄMTNING AV FARLIGT AVFALL.....	20
G.	HÄMTNING AV LATRIN	21
H.	TÖMNING AV SLAM FRÅN SMÅ AVLOPPSANLÄGGNINGAR.....	21
H.1	Tömning av slam från slamavskiljare (WC/BDT), slutna tank och minireningsverk	21
H.2	Borttransport och omhändertagande av fosforfiltermaterial från små avlopp	22
I.	TÖMNING AV FETTAVSKILJARE SAMT UTSORTERAT MATAVFALL I SLUTEN TANK ELLER AVSKILJARE/ KOMBISYSTEM	22
I.1	Abbonnementang tömning av fettavskiljare samt utsorterat matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem	22
I.2	Behovsbaserad tömning av fettavskiljare samt utsorterat matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem	23
J.	AVGIFTER FÖR ANSÖKAN OCH ANMÄLAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA	23

AVFALLSTAXA FÖR VAFABMILJÖ KOMMUNALFÖRBUND

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1. INLEDNING

VafabMiljö Kommunalförbund (härefter Förbundet) ansvarar enligt miljöbalken, kap 15, 20 § för att samla in och omhänderta hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från hushåll och verksamheter i kommunerna ingående i Förbundet. I ansvaret ingår insamling och omhändertagande av slam och filtermaterial från små avloppsanläggningar samt fett från fettavskiljare från samtliga medlemskommuner med undantag av Heby kommun och Sala kommun.

Avgifter enligt denna taxa beslutas med stöd av miljöbalken, kap 27, 4-6 §§. Kommunfullmäktige i respektive kommun fattar beslut om antagande av taxan¹. Avgift anges inklusive lagstadgad mervärdesskatt (moms). Taxan ska finansiera de kostnader Förbundet har för att kunna utföra det renhållningsansvar och informationsansvar Förbundet har inom avfallshanteringen.

Gällande bestämmelser för hanteringen av hushållsavfall finns i Förbundets ”Föreskrifter för avfallshantering för VafabMiljö Kommunalförbund” som finns att hämta på Förbundets hemsida vafabmiljo.se (härefter avfallsföreskrifterna).

De definitioner som används i detta taxedokument är desamma som i avfallsföreskrifterna.

2. MILJÖSTYRANDE TAXA

Miljöbalken 27 kap 5 § ger Förbundet möjlighet att ta ut avgifter så att återanvändning, återvinning och en miljöanpassad avfallshantering främjas. Det innebär att avfallstaxan styr mot ett beteende som uppfyller nationella och regionala mål inom avfallshantering och de mål som är uppsatta i Förbundets avfallsplan.

3. AVGIFTSSKYLDIGHET

Fastighetsägare i kommuner ingående i Förbundet är avgiftsskyldiga enligt denna avfallstaxa. Med fastighetsägare avses den som äger en fastighet eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Tomträttsinnehavare jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldighet föreligger för alla fastigheter med byggnad där människor vistas och det uppkommer hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall. VafabMiljö använder fastighetsregistret för att finna de som ska faktureras enligt avfallstaxan.

En nyttjanderättshavare, till exempel verksamhetsutövare eller hyresgäst, kan fullgöra fastighetsägarens betalningsskyldighet. Förbundet kan skicka betalningsuppgifter till nyttjanderättshavaren. Huruvida nyttjanderättshavaren fullgör betalning påverkar emellertid inte fastighetsägarens betalningsansvar.

4. FAKTURERING OCH BETALNINGSVILLKOR

Avgiften är årlig och bestämd till det belopp som behövs för att täcka kostnaderna för avfallshanteringen. Avgifterna för regelbunden hämtning avseende perioden 1 januari – 31 december debiteras periodvis. Avgifterna kan debiteras i förskott.

Övriga avgifter debiteras i efterskott. Fakturering för tömning av små avloppsanläggningar, tömning av fettavskiljare samt latrin sker månadsvis. Avgifter debiteras av samt betalas till Förbundet.

¹ Avfallstaxan har antagits i kommunfullmäktige:

Arboga kommun 2019-xx-xx, §yy, Heby kommun 2019-06-18, § 77, Sala kommun 2019-06-17, § 56, Enköpings kommun 2019-06-10, § 74, Kungsörs kommun 2019-xx-xx, §yy, Skinnskattebergs kommun 2019-xx-xx, §yy, Fagersta kommun 2019-xx-xx, §yy, Köpings kommun 2019-xx-xx, §yy, Surahammars kommun 2019-xx-xx, §yy, Hallstahammars kommun 2019-xx-xx, §yy, Norbergs kommun 2019-06-17, § 125, Västerås stad 2019-06-19, § 177

Avgift ska erläggas baserat på vid varje tidpunkt gällande förhållanden på fastigheten och ska av fastighetsägaren stämmas av mot fakturan. Betalningsskyldighet inträder från den tidpunkt när visst förhållande ändras. Fastighetsägare och nyttjanderättshavare ska utan dröjsmål meddela Förbundet om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten. Förändring av avgiften regleras vid nästa debiteringstillfälle. Förbundet har möjlighet att efterdebitera avgifter om det framkommer att ändrade förhållanden har skett på fastigheten.

Avgifter ska betalas vid de tidpunkter som anges på fakturan. Vid försent inkommen betalning tar Förbundet ut en påminnelseavgift. Om avgiften ej betalas påförs en kravavgift samt dröjsmålsränta, enligt 6 § Räntelagen (1975:635), med en vid varje tid gällande referensränta med tillägg av åtta procentenheter.

Påminnelseavgift, dröjsmålsränta samt inkassoavgift debiteras enligt lag. Åtgärder enligt detta stycke vidtas av betalningsmottagaren som även äger rätt att i övrigt företräda Förbundet i dessa frågor. Vid utebliven betalning och så länge skulden består kan hämtningen dras ned till lägsta möjliga nivå så länge inte risk för människors hälsa eller miljö uppstår.

Förbundet tar ut avgift även om behållare inte varit åtkomlig vid tömningstillfället eller inte har använts sedan senaste tömning.

5. AVFALLSABONNEMANG

Fastighetsägare ansvarar för att det hushållsavfall som uppstår på deras fastigheter överlämnas till Förbundet. Fastighetsägare i småhus, flerbostadshus samt verksamheter är skyldiga att ha ett abonnemang hos Förbundet för hämtning av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Fastighetsägare som inte själv väljer typ av abonnemang tilldelas abonnemang med matavfallssortering i kärl. Förbundet levererar kärl som är dimensionerade efter förutsättningarna på fastigheten.

Ändring av abonnemang är som huvudregel kostnadsfri och gäller i minst 6 månader. Vid ytterligare ändring av abonnemanget inom 6 månader har Förbundet rätt att ta ut en avgift. Ingen avgift utgår om abonnemanget ändras av Förbundet.

Kärl ägs av Förbundet och nyttjandet ingår i abonnemangsavgiften. Fastighetsägaren ansvarar för kärlets rengöring och tillsyn.

6. ÖVERLÅTELSE AV FASTIGHET

Vid överlåtelse av fastighet till annan innehavare ska anmälan ske till Förbundet utan dröjsmål. Datum för överlåtelse ska framgå av anmälan. Föregående innehavare svarar för avgifterna tills sådan anmälan gjorts.

7. HÄMTNINGSOMRÅDEN

Förbundets medlemskommuner utgörs av fem hämtningsområden för hämtning av hushållsavfall:

1. Fastland i samtliga kommuner utom Sala, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet.
2. Fastland i Sala kommun, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet. (Se specifikt B.4.2.)
3. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i Västerås kommun.
4. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i Arboga, Enköping, Köping och Kungsörs kommun.
5. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i övriga kommuner.

8. TAXANS UPPBYGGNAD

Avgifterna för hantering av hushållsavfall exklusive slam- och fettavfall består av en fast årlig grundavgift och en hämtningsavgift som beror på abonnemangsval, behållarstorlek och antal hämtningar. Dessutom finns särskilda avgifter för tilläggstjänster. För beskrivning av uppbyggnad av taxa för slam- och fettavfall se kapitel H och I.

Grundavgift

I grundavgiften ingår kostnader för administration såsom kundservice och fakturering, information, planering och utveckling, registerhållning, IT samt sluttäckning av Förbundets deponier då de inte längre används. Dessutom har hushållen tillgång till Återbruken där de kan lämna grovavfall och farligt avfall. Grundavgift debiteras för alla fastigheter med byggnad där människor vistas och det uppkommer hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall. För en fastighet kan därför flera grundavgifter behöva betalas.

Grundavgift delas in i följande kategorier:

- Småhus: en grundavgift tas ut per bostad i en- eller tvåbostadshus (friliggande hus, del i parhus). Till småhus räknas även radhus eller kedjehus.
- Småhus Sommar: en grundavgift tas ut per bostad. Avser småhus med ordinarie sophämtning under sommarperioden.
- Flerbostadshus: en grundavgift tas ut per lägenhet i flerbostadshus med minst tre lägenheter. Till flerbostadshus räknas även till exempel studentbostäder.
- Verksamheter: per anläggning det vill säga den fysiska anläggningen där behållaren töms. Till verksamheter räknas organisationer, företag, kommunala verksamheter med flera (ej hushåll).

Grundavgift ska betalas även då uppehåll i hämtning beviljats.

Hämtningsavgift

Hämtningsavgiften avser kostnader som uppstår vid hämtning av avfall vid fastigheten såsom kostnader för behållare, tömning, transport och behandling. I avgiften ingår även papperspåsar och påshållare för insamling av matavfall samt säckar för storkök. Avgiften påverkas av fastighetsägarens abonnemangsval, behållarstorlek och hämtningsintervall och är därmed möjlig att påverka.

9. ABONNEMANGSTYPER FÖR HÄMTNING AV HUSHÅLLSAV FALL EXKLUSIVE SLAM, FETT OCH LATRIN

Fastighetsägare ska välja något av följande abonnemang för hantering av sitt hushållsavfall:

Abonnemang med sortering av matavfall

Matavfallet sorteras i kärl, bottentömmande behållare, i en godkänd kompost eller mals ner i en av kommunen godkänd avfallsquavarn kopplad till avloppsnätet eller till tank. I abonnemanget med sortering av matavfall ingår påshållare samt papperspåsar. När övriga avfallslag, inklusive förpackningar, har sorterats ut återstår restavfallet. Restavfallet läggs i ett därför avsett kärl eller i behållare (container eller bottentömmande behållare). All sortering måste ske i enlighet med anvisningar från Förbundet.

Osorterat abonnemang

Abonnemanget innebär att abonnenten aktivt valt att inte sortera ut matavfall. Abonnenten använder enbart kärl för restavfall, container alternativt bottentömmande behållare.

Omstarter/miljöstation i Sala

Abonnemanget kan tecknas av fastighetsägare av småhus i Sala kommun. Abonnemanget innebär att rest- och matavfall lämnas vid valfri miljöstation i kommunen, så kallade Omstarter.

10. STANDARDSTORLEKAR KÄRL FÖR RESTAVFALL OCH MATAVFALL

Kärl för restavfall finns i fyra standardstorlekar; litet, mellan, stort samt 4-hjuligt kärl. Kärlstorlek markerad med * i tabellen här intill avser behållarstorlek som förekommer men som inte längre finns tillgänglig för nya abonnemang. Abonnenter som har kärlstorlekar markerade med * får ha kärnen till dess att de går sönder och inte längre kan användas. Kärnen ersätts då med standardstorlek. Kärl för matavfall finns i storlekarna 140 liter samt 240 liter.

Till följd av införandet av denna taxa kommer inte kärbyten till standardstorlekar att göras annat än när kärnen går sönder. För dessa kärbyten och vid första abonnemangsvalet efter denna taxas införande utgår ingen avgift.

Kärl för restavfall	Standardstorlek Avfallstaxa 2020	Storleksintervall befintliga kärl
Kärl litet	140 liter	80*, 90*, 120*, 130*, 140 liter
Kärl mellan	190 liter	190
	240 liter för småhus vid delade kärl eller gemensamhetslösning.	240* liter småhus med enskild hämtning samt flerbostadshus.
Kärl stort	370 liter	370, 400* liter
4-hjuligt kärl (endast flerfamiljshus och verksamheter)	660 liter	600*, 660 liter

Kärl för matavfall	Standardstorlek	Storleksintervall befintliga kärl
Kärl	140 liter standard i småhus, 240 liter standard i flerbostadshus och samfälligheter.	140, 240, 400* liter

11. ÖVRIGT OM SORTERING

Källsorterade förpackningar av papper, wellpapp, kartong, plast, metall och glas samt returpapper (tidningar och liknande) ska lämnas på någon av följande ställen:

- återvinningsstationerna för förpackningar och tidningar som återfinns på allmänna platser
- de behållare för förpackningar och tidningar som återfinns på Återbruken
- utrymmen som tillhandahålls av fastighetsägare där förpackningar och tidningar kan lämnas (till exempel miljöbodas och återvinningsrum)

Sorteringsinstruktioner finns på Förbundets hemsida.

Fastighetsägare av småhus samt lägenhetsinnehavare ska lämna sitt grovavfall och farliga avfall till (återvinningscentraler) Återbruken. Kostnader för detta ingår i taxans grundavgift.

Verksamheter får nyttja Återbruken mot tecknande av Återbrukskort.

12. UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA

Anmälan eller ansökan om undantag från avfallsföreskrifterna görs till Förbundet eller tillsynsansvarig nämnd enligt avfallsföreskrifterna.

Undantag kan sökas för:

- Kompostering eller annat eget omhändertagande av mat- och restavfall, slam, latrin eller filtermaterial från små avloppsanläggningar och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall.
- Förlängt hämtningsintervall för restavfall eller slam.
- Delat kärl eller gemensam hämtningsplats.
- Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall eller slam.

13. AVGIFT VID ANMÄLAN OCH ANSÖKAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA

För anmälan samt ansökan om undantag från avfallsföreskrifterna har Förbundet rätt att debitera handläggningsavgift. Avgift beslutas med stöd av miljöbalken 27 kap. 1 §.

14. SÄRSKILD BESTÄMMELSE

I de fall då taxedokumentet i övrigt saknar tillämplig bestämmelse fattar Förbundet beslut om avgift. De grunder som anges i miljöbalken 27 kap. 5 § ska då beaktas.

AVGIFTER

(inklusive lagstadgad moms)

Avfallstaxan styr mot ett beteende som uppfyller nationella och regionala mål inom avfallshantering. Den främjar återanvändning, återvinning och miljöanpassad avfallshantering.

A. GRUNDAVGIFT

Kategori	Grundavgift 2020	Grundavgift 2021	Grundavgift 2022
Småhus, per bostad	1 423 kr/år	1 534 kr/år	1 645 kr/år
Småhus sommar, per bostad	1 002 kr/år	1080 kr/år	1 158 kr/år
Flerbostadshus, per lägenhet	715 kr/år	771 kr/år	826 kr/år
Verksamheter ¹ , per anläggning	400 kr/år	800 kr/år	1 284 kr/år

¹inklusive organisationer, företag, kommunala verksamheter med flera (ej hushåll).

B. HÄMTNINGSAVGIFT FÖR HUSHÅLLSAVFALL EXKLUSIVE SLAM OCH LATRIN

I hämtningsavgiften ingår tömning, behandling och kärll. Andra typer av behållare tillhandahålls av abonnenten.

B.1 Småhus helårsabonnemang

B.1.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall

Vid utsortering av matavfall i kärll, ingår ett kärll för restavfall enligt vald storlek nedan och ett kärll för matavfall. Matavfall sorteras i papperspåse som läggs i kärll för matavfall. I abonnemanget ingår påshållare samt papperspåsar för matavfall.

Vid annan utsortering av matavfall än i kärll ska matavfallet sorteras ut i en hemkompost som är anmäld till Förbundet, alternativt av kommunen godkänd avfallskvarn ansluten till avloppsnätet. I dessa fall betalas endast hämtningsavgift för restavfall.

Helårsabonnemang Rest- och matavfall	Hämtningsavgift	
	Var fjärde vecka 13 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år
Restavfall, Kärll litet	609 kr/år	853 kr/år
Restavfall, Kärll mellan	785 kr/år	1 099 kr/år
Restavfall, Kärll stort	Erbjuds ej	2 028 kr/år
Matavfall, Kärll 140L	Erbjuds ej	200 kr/år
Matavfall, Kärll 240L	Erbjuds ej	343 kr/år

B.1.2 Osorterat kärllabonnemang

Abbonenten har aktivt valt att inte sortera ut matavfall.

Helårsabonnemang Osorterat avfall	Hämtningsavgift
Antal tömningar/år	Varannan vecka 26 ggr/år
Osorterat avfall, Kärll litet	3 706 kr/år
Osorterat avfall, Kärll mellan	4 778 kr/år
Osorterat avfall, Kärll stort	8 814 kr/år

B.2 Småhus sommarabonnemang (vecka 18-38 eller 19-39)

B.2.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall

Vid utsortering av matavfall i kärl ingår ett kärl för restavfall enligt vald storlek nedan och ett kärl för matavfall. Matavfall sorteras i papperspåse som läggs i kärl för matavfall. I abonnemanget ingår påshållare samt papperspåsar för matavfall.

Vid annan utsortering av matavfall än kärl ska matavfallet sorteras ut i en hemkompost som är anmäld till Förbundet, alternativt av kommunen godkänd avfallskvarn ansluten till avloppsnätet. I dessa fall betalas endast hämtningsavgift för restavfall.

Sommarabonnemang Rest- och matavfall	Hämtningsavgift	
	Var fjärde vecka 6 ggr/år	Varannan vecka 11 ggr/år
Restavfall, Kärl litet	365 kr/år	511 kr/år
Restavfall, Kärl mellan	471 kr/år	659 kr/år
Restavfall, Kärl stort	Erbjuds ej	1 216 kr/år
Matavfall, Kärl 140 L	Erbjuds ej	120 kr/år
Matavfall, Kärl 240 L	Erbjuds ej	206 kr/år

B.2.2 Osorterat avfall

Abbonenten har aktivt valt att inte sortera ut matavfall.

Sommarabonnemang Osorterat avfall	Hämtningsavgift
Antal tömningar/år	Varannan vecka 11 ggr/år
Osorterat avfall, Kärl litet	2 224 kr/år
Osorterat avfall, Kärl mellan	2 866 kr/år
Osorterat avfall, Kärl stort	5 289 kr/år

B.3 Småhus delat kärl, gemensam sophämtning

Närboende fastighetsägare kan efter anmälan till Förbundet nyttja gemensamt kärl. Varje hushåll får var sin faktura och betalar var sin grundavgift men delar procentuellt på hämtningsavgiften beroende på antal abonnenter. För verksamheter som nyttjar gemensamt kärl betalas fast avgift per verksamhet.

Abbonenter som önskar dela kärl kan göra det under förutsättning att:

- Fastigheterna är grannar (delad fastighetsgräns, delad infartsväg eller liknande)
- Restavfallet ryms i ett kärl med normal tömningsfrekvens
- Matavfallet ryms i ett kärl med normal tömningsfrekvens
- Samtliga delande har samma tömningsfrekvens
- Samtliga delande har samma sorteringsgrad (utsortering av matavfall eller inte)
- Abonnenten kan välja att endast dela restavfall, kärl för matavfall eller båda kärnen under förutsättning att avfallet ryms i ett kärl för varje avfallslag.

Om abonnenter med helårsabonnemang och sommarabonnemang önskar dela kärll gäller följande:

- Kund med helårsabonnemang: betalar 2/3 av hämtningsavgiften för valt helårsabonnemang.
- Kund med sommarabonnemang: betalar 1/3 av hämtningsavgiften för valt helårsabonnemang.

B.4 Småhus med gemensam hämtningsplats med enskild fakturering

B.4.1 Gemensamhetsbehållare vid hämtningsplats

Närboende fastighetsägare kan efter anmälan till Förbundet dela på flera behållare för att till exempel inte trafikera ett bostadsområde med sopbil eller tillmötesgå arbetsmiljökrav. Behållartyp och placering fastställs i samråd med Förbundet. Behållarna töms varannan vecka eller av Förbundet beslutat lämpligt intervall. Förbundet betalar ingen ersättning för platsen där behållaren/behållarna placeras. En kontaktperson mot Förbundet ska finnas. Hushållen har ansvar för skötsel av platsen såsom om behållare vore placerade vid fastighetsgräns och ska se till att behållare är åtkomliga på tömningsdagen. Hushållen får var sin faktura och betalar var sin grundavgift samt en särskild hämtningsavgift för gemensam hämtning. Tjänsten erbjuds ej för osorterat abonnemang. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Förbundet.

Gemensamhetsbehållare Restavfall samt matavfall	Hämtningsavgift
Småhus, helår	776 kr/år, hushåll
Småhus, sommar	465 kr/år, hushåll

B.4.2 Omstarter (miljöstationer) för småhus i Sala (erbjuds ej för flerbostadshus och verksamheter)

Detta abonnemang kan endast tecknas av fastighetsägare av småhus i Sala. Hushållet blir ansluten till en Omstart/miljöstation och har ingen sophämtning vid fastighetsgräns. Matavfall sorteras i papperspåse som sorteras i miljöstationen alternativt sorteras ut i en hemkompost som är anmäld till Förbundet. Restavfall sorteras i miljöstationen. I abonnemanget ingår påshållare och papperspåsar för matavfall.

Omstart/Miljöstation i Sala	Hämtningsavgift
Småhus, helår	1 135 kr/år
Småhus, sommar	680 kr/år

B.5 Flerbostadshus och samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Helårsabonnemang

B.5.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall

Restavfall sorteras i kärl enligt vald storlek nedan. Antal kärl dimensioneras utifrån fastighetens behov. Matavfall sorteras i kärl alternativt bottentömmande behållare, i en hemkompost som är anmäld till Förbundet, av kommunen godkänd avfallsskvarn ansluten till avloppsnätet eller till slutna tank. I abonnemang med sortering av matavfall ingår påshållare samt papperspåsar. Kontakta Förbundet för att ändra frekvens för hämtning av rest- och matavfall eller för dimensionering av kärl.

Helårsabonnemang Rest- och matavfall	Hämtningsavgift				
	13 ggr/år	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
Restavfall, Kärl litet	609 kr/år	853 kr/år	1 705 kr/år	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Restavfall, Kärl mellan	785 kr/år	1 099 kr/år	2 198 kr/år	5 494 kr/år	7 693 kr/år
Restavfall, Kärl stort	Erbjuds ej	2 028 kr/år	4 055 kr/år	10 136 kr/år	14 191 kr/år
Restavfall, 4-hjuligt kärl (660 L)	Erbjuds ej	3 215 kr/år	6 429 kr/år	16 073 kr/år	22 501 kr/år
Matavfall, Kärl 140 L	Erbjuds ej	200 kr/år	400 kr/år	1 000 kr/år	1 400 kr/år
Matavfall, Kärl 240 L	Erbjuds ej	343 kr/år	686 kr/år	1 714 kr/år	2 400 kr/år
Matavfall, Kärl 400 L (ej nytecknade)	Erbjuds ej	476 kr/år	951 kr/år	2 379 kr/år	3 330 kr/år

B.5.2 Osorterat kärlabonnemang

Abonnenten har aktivt valt att inte sortera ut matavfall.

Helårsabonnemang Osorterat avfall	Hämtningsavgift			
	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
Osorterat, Kärl litet	3 706 kr/år	7 411 kr/år	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Osorterat, Kärl mellan	4 778 kr/år	9 555 kr/år	23 889 kr/år	33 444 kr/år
Osorterat, Kärl stort	8 814 kr/år	17 629 kr/år	44 071 kr/år	61 699 kr/år
Osorterat, 4-hjuligt kärl (660 L)	13 976 kr/år	27 951 kr/år	69 879 kr/år	97 830 kr/år

B.6 Flerbostadshus och samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Sommarabonnemang (vecka 18-38 eller 19-39)

B.6.1 Kärlabonnemang med sortering av matavfall

Restavfall sorteras i kärl enligt vald storlek nedan. Antal kärl dimensioneras utifrån fastighetens behov. Matavfall sorteras i kärl alternativt bottentömmande behållare, i en hemkompost som är anmäld till Förbundet, av kommunen godkänd avfallskvarn ansluten till avloppsnätet eller till slutna tank. I abonnemang med sortering av matavfall ingår påshållare samt papperspåsar. Kontakta Förbundet för att ändra frekvens för hämtning av matavfall.

Sommarabonnemang restavfall	Hämtningsavgift			
	Var fjärde vecka 6 ggr/år	Varannan vecka 11 ggr/år	Varje vecka 22 ggr/år	Två gånger/vecka 44 ggr/år
Restavfall, Kärl litet	365 kr/år	511 kr/år	1 023 kr/år	Erbjuds ej
Restavfall, Kärl mellan	471 kr/år	659 kr/år	1 319 kr/år	3 296 kr/år
Restavfall, Kärl stort	Erbjuds ej	1 216 kr/år	2 433 kr/år	6 081 kr/år
Restavfall, 4-hjuligt kärl (660 L)	Erbjuds ej	1 929 kr/år	3 858 kr/år	9 644 kr/år
Matavfall, 140 L	Erbjuds ej	120 kr/år	240 kr/år	600 kr/år
Matavfall, 240 L	Erbjuds ej	206 kr/år	411 kr/år	1 029 kr/år
Matavfall, 400 L (ej nyteknade)	Erbjuds ej	285 kr/år	571 kr/år	1 428 kr/år

B.6.2 Osorterat kärlabonnemang

Abonnenten har aktivt valt att inte sortera ut matavfall.

Sommarabonnemang Osorterat avfall	Hämtningsavgift		
	Varannan vecka 11 ggr/år	Varje vecka 22 ggr/år	Två gånger/vecka 44 ggr/år
Restavfall, Kärl litet	2 224 kr/år	4 446 kr/år	Erbjuds ej
Restavfall, Kärl mellan	2 866 kr/år	5 734 kr/år	14 332 kr/år
Restavfall, Kärl stort	5 289 kr/år	10 578 kr/år	26 434 kr/år
Restavfall, 4-hjuligt kärl (660 L)	8 385 kr/år	16 771 kr/år	58 248 kr/år

B.7 Flerbostadshus och samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter med bottentömmande behållare

B.7.1 Bottentömmande behållare med sortering av matavfall

Bottentömmande behållare är markbehållare eller underjordsbehållare som töms med kranbil. Behållare för restavfall respektive matavfall samt placering ska alltid godkännas av Förbundet. Behållare tillhandahålls av abonnenten. Insatssäck där så behövs ingår för såväl restavfalls- som matavfallsbehållare. Matavfall sorteras ut separat. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Förbundet.

Behållare Restavfall Helårsabonnemang	Hämtningsavgift				
	13 ggr/år	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
≤ 0,8 m ³	2 261 kr/år	3 166 kr/år	6 331 kr/år	15 829 kr/år	22 160 kr/år
≤ 1,6 m ³	3 675 kr/år	5 144 kr/år	10 289 kr/år	25 721 kr/år	36 010 kr/år
≤ 2,4 m ³	6 219 kr/år	8 706 kr/år	17 411 kr/år	43 529 kr/år	60 715 kr/år
≤ 3,2 m ³	8 480 kr/år	11 871 kr/år	23 743 kr/år	59 356 kr/år	83 100 kr/år
≤ 5 m ³	14 133 kr/år	19 785 kr/år	39 571 kr/år	98 928 kr/år	138 499 kr/år

Behållare Restavfall Sommarabonnemang	Hämtningsavgift		
	Varannan vecka 11 ggr/år	Varje vecka 22 ggr/år	Två gånger/vecka 44 ggr/år
Vecka 18-38 eller 19-39			
≤ 0,8 m ³	1 900 kr/år	3 799 kr/år	9 498 kr/år
≤ 1,6 m ³	3 086 kr/år	6 173 kr/år	15 433 kr/år
≤ 2,4 m ³	5 224 kr/år	10 446 kr/år	26 118 kr/år
≤ 3,2 m ³	7 123 kr/år	14 246 kr/år	35 614 kr/år
≤ 5 m ³	11 871 kr/år	23 743 kr/år	59 356 kr/år

Behållare Matavfall	Hämtningsavgift			
	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
≤ 0,8 m ³	743 kr/år	1 486 kr/år	3 714 kr/år	5 200 kr/år

Behållare Matavfall Sommarabonnemang	Hämtningsavgift		
	Varannan vecka 11 ggr/år	Varje vecka 22 ggr/år	Två gånger/vecka 44 ggr/år
Vecka 18-38 eller 19-39			
≤ 0,8 m ³	446 kr/år	891 kr/år	2 290 kr/år

B.7.2 Bottentömmande behållare med sorterat abonnemang

Abbonnenten har aktivt valt att inte sortera ut matavfall. Bottentömmande behållare är markbehållare eller underjordsbehållare som töms med kranbil. Insatssäck där så behövs ingår. Behållaren samt placering ska alltid godkännas av Förbundet. Behållaren tillhandahålls av abonnenten.

Behållare Osorterat avfall	Hämtningsavgift			
	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
≤ 0,8 m ³	13 764 kr/år	27 528 kr/år	68 820 kr/år	96 314 kr/år
≤ 1,6 m ³	22 366 kr/år	44 733 kr/år	111 831 kr/år	156 511 kr/år
≤ 2,4 m ³	37 851 kr/år	75 701 kr/år	189 254 kr/år	264 865 kr/år
≤ 3,2 m ³	51 615 kr/år	103 229 kr/år	258 185 kr/år	361 179 kr/år
≤ 5 m ³	86 024 kr/år	172 049 kr/år	430 121 kr/år	601 965 kr/år

Behållare Osorterat avfall Sommarabonnemang	Hämtningsavgift		
	Varannan vecka 11 ggr/år	Varje vecka 22 ggr/år	Två gånger/vecka 44 ggr/år
Vecka 18-38 eller 19-39			
≤ 0,8 m ³	8 256 kr/år	16 511 kr/år	41 278 kr/år
≤ 1,6 m ³	13 415 kr/år	26 830 kr/år	67 076 kr/år
≤ 2,4 m ³	22 703 kr/år	45 405 kr/år	113 513 kr/år
≤ 3,2 m ³	30 958 kr/år	61 916 kr/år	154 791 kr/år
≤ 5 m ³	51 597 kr/år	103 194 kr/år	257 985 kr/år

B.8 Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, Tömning av container

B.8.1 Utställning av container för restavfall

Utställning av container (alla typer) kan beställas av Förbundet som tillhandahåller behållaren. Placering ska alltid godkännas av Förbundet. För hyra av container kontakta VafabMiljös kundservice för prisuppgift.

Tjänst	Avgift
Utsättning av container	1 130 kr/container
Hemtagning av container	1 130 kr/container

B.8.2 Container med restavfall som töms på plats med sortering av matavfall

Abonnent tillhandahåller behållare för restavfall alternativt hyr behållare av Förbundet. Behållare för restavfall samt placering ska alltid godkännas av Förbundet. Matavfall sorteras ut separat. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Förbundet. I taxan nedan ingår inte kostnaden för hyra av behållare.

Abonnemang Restavfall	Hämtningsavgift				
	13 ggr/år	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år	156 ggr/år
Helårsabonnemang					
Container 3-5 m ³	11 306 kr/år	15 829 kr/år	31 658 kr/år	79 143 kr/år	110 799 kr/år
Container 6-8 m ³	22 612 kr/år	31 658 kr/år	63 314 kr/år	158 285 kr/år	erbjuds ej

Abonnemang Restavfall	Hämtningsavgift		
	11 ggr/år	22 ggr/år	44 ggr/år
Sommarabonnemang			
Container 3-5 m ³	9 498 kr/år	18 994 kr/år	47 485 kr/år
Container 6-8 m ³	18 994 kr/år	37 989 kr/år	94 971 kr/år

B.8.3 Tömning av container för osorterat avfall för badplatser och andra publika platser

Abonnent tillhandahåller behållare för osorterat avfall för badplatser och andra publika platser. Alternativt kan behållare hyras av Förbundet. Behållare för osorterat avfall samt placering ska alltid godkännas av Förbundet. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Förbundet. I taxan nedan ingår inte kostnaden för hyra av behållare.

Abonnemang Osorterat avfall	Hämtningsavgift		
	26 ggr/år	52 ggr/år	104 ggr/år
Helårsabonnemang			
3-5 m ³	68 796 kr/år	137 952 kr/år	343 980 kr/år
6-8 m ³	137 952 kr/år	275 904 kr/år	687 960 kr/år
Sommarabonnemang			
3-5 m ³	41 278 kr/år	82 555 kr/år	206 388 kr/år
6-8 m ³	82 555 kr/år	165 166 kr/år	412 776 kr/år

B.9 Flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter, hämtning av lastväxlarcontainer eller liftdumpercontainer (öppen/täckt komprimator)

Tömning av restavfall i container med lastväxlarfordon eller liftdumperfordon. Övervikt får ej förekomma. Container tillhandahålls av abonnenten, alternativt hyrs behållare av Förbundet. Komprimatortyp ska godkännas av Förbundet. Vid tömning skiftas containern mot en tom på plats alternativt transporteras för tömning och behandling. Matavfall sorteras ut separat. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Förbundet. I taxan nedan ingår inte kostnaden för hyra av behållare.

Behållare	Tömningsavgift	Behandlingsavgift	
		Restavfall	Osorterat avfall
Lastväxlarcontainer	1 695 kr/tömning	1 190 kr/ton	1 790 kr/ton
Liftdumpercontainer	1 098 kr/tömning	1 190 kr/ton	1 790 kr/ton

B.10 Flerbostadshus och verksamheter, Utsorterat matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem

Se kapitel I, sid 22.

C. TILLÄGGSTJÄNSTER OCH AVGIFTER

C.1 Extra hämtningar och budningar

Tjänst	Avgift
Hämtning extra säck (ordinarie tur, max 15 kg per säck)	300 kr/säck
Budning (extra hämtning, ej ordinarie tur, utförs inom 3 arbetsdagar från beställning)	475 kr/hämtning
Budning botten tömmande behållare och container som töms på plats (1-3 arbetsdagar). Budningsavgift utöver ordinarie abonnemang	895 kr/tömning och behållare
Leverans av matavfallspåsar samt insatssäck till matavfallskärl vid mer än 2 stycken leveranser per år för småhus och vid mer än 6 stycken leveranser per år för flerbostadshus och verksamheter	450 kr/leverans

C.2 Dragavstånd och manuell hämtning

Framdragning av kärl och manuell hantering tillämpas endast i undantagsfall då särskilda skäl gör det orimligt att följa ordinarie regler för hämtningsplats, se avfallsföreskrifterna. Om dragavstånd efter bedömning av Förbundet krävs kommer extra avgift tas ut.

Förutsättningen för att beviljas dragavstånd är att hela dragvägen är hårdgjord, halkfri, utan trånga passager eller hinder och utan lutning. Utifrån aktuellt abonnemang (antal hämtningar per år och antal kärl) beräknas en total årlig avgift för dragavståndet. Tabellen nedan (i avsnitt C2) redovisar avgiften per kärl och hämtningstillfälle, för olika dragavstånd.

Avgiften debiteras även om det vid enstaka tillfällen inte skulle vara dragavstånd. Det åligger abonnenten att påvisa att behovet av tjänsten inte längre behövs. Dragavståndet avser enkel väg från fordonets placering till kärlets placering alternativt till dörren på avfallsutrymmet. Avståndet mäts med hjälp av mätghjul.

Vid delade kärl debiteras endast den anläggning där kärlet/kärLEN står.

Dragavstånd* baklastande sopbil	Avgift per kärl och tillfälle
0-4,99 meter	0 kr
5-10,99 meter	25 kr
11-30,99 meter	90 kr
över 31 meter	110 kr för varje påbörjad 5-meterssträcka per kärl och tillfälle.

Dragavstånd* sidlastande sopbil	Avgift per kärl och tillfälle
0-1,6 meter	0 kr
1,61-5 meter	25 kr
5,01-10,99 meter	50 kr
11-30,99 meter	90 kr
över 31 meter	110 kr för varje påbörjad 5-meterssträcka per kärl och tillfälle.

*Enkel väg

Avgift för manuell hantering kan debiteras utöver ordinarie hantering, exempelvis vid upplåsning av kärl.

Tjänst	Avgift
Manuell hantering	50 kr/ tillfälle

C.3 Tilläggsavgifter

C.3.1 Ändring av abonnemang

Ändring av abonnemang är som huvudregel kostnadsfri och gäller i minst 6 månader. Vid ytterligare ändring av abonnemanget inom 6 månader kommer Förbundet att ta ut en avgift på 450kr/tillfälle. Ingen avgift utgår om abonnemanget ändras av Förbundet. Ett avgiftsfritt val ingår vid nybyggnation och ägarbyte.

C.3.2 Felsortering och hantering

Om avfallet inte sorteras enligt regler för gällande abonnemang påpekas detta skriftligen för fastighetsägaren. Efter upprepade påpekanden om att föreskrifter för sortering inte följs kan avgift tas ut (se bilaga 2 i avfallsföreskrifterna). Behållare som innehåller avfall blandat med farligt avfall eller el-avfall lämnas kvar (utom vid budning av farligt avfall se punkt F). När fastighetsägare eller nyttjanderättshavaren har packat om och tagit bort felaktigt sorterat avfall kan tömning ske. Tömning sker vid nästa ordinarie hämtningstillfälle alternativt finns möjlighet att beställa budning mot avgift.

Förbundet får ta ut avgift för överfull behållare. Överfull behållare innebär att avfall inte ryms i behållaren det vill säga faller ur kärlet vid tömning, om avfallet är betydligt över kanten om lock saknas eller att locket inte går att stänga. Om behållaren uppenbart inte räcker till för det avfall som uppkommer vid fastigheten, trots upprepade påpekanden, kan Förbundet anpassa abonnemanget till rådande förhållanden.

Avgift	Avgift
Felsorteringsavgift: alla kärlestorlekar	500 kr/behållare och tillfälle
Felsorteringsavgift: botten tömmande behållare och container som töms på plats	2 500 kr/behållare och tillfälle
Felsorteringsavgift: Lastväxlarcontainer eller liftdumper-container (utöver behandlingsavgift). Behandlingsavgift för det avfall som finns i behållaren tillkommer utöver felsorteringsavgiften	1 500 kr/behållare och tillfälle
Felsorteringsavgift Elavfall/Farligt avfall: Behållaren innehåller farligt avfall eller elektronik som upptäcks efter tömning	5 000 kr/behållare och tillfälle
Hanteringsavgift överfull behållare	300 kr/behållare och tillfälle

C.4 Undantag från avfallsföreskrifterna, Förlängt hämtningsintervall

Efter ansökan till Förbundet kan ett abonnemang medges med förlängt hämtningsintervall. Villkor för undantaget är att godkänd hemkompost alternativt av kommunen godkänd matavfallsquarn kopplad till avlopps nätet används. Minsta kärlestorlek för restavfall är ett krav. Närboende fastighetsägare kan efter anmälan till Förbundet dela kärlest.

Förlängt hämtningsintervall	Hämtningsavgift	
	En gång i kvartalet 4 ggr/år	Sommarsäsong 2 ggr/år
Helår, Restavfall, Kärlest litet	488 kr/år	–
Sommarperiod vecka 18-38 eller 19-39, Restavfall, Kärlest litet	–	293 kr/år

D. HÄMTNING AV GROVAVFALL SAMT TRÄDGÅRDSAVFALL I KOLLI

Grovavfall samt trädgårdsavfall från hushållen får kostnadsfritt lämnas vid återvinningscentralerna (Återbruken). Verksamheter kan nyttja Återbruken mot tecknande av Återbrukskort. Avfallet kan också hämtas vid fastighetsgräns mot avgift efter beställning. Tjänsten kan nyttjas av småhus och flerbostadshus.

Vid beställd hämtning ska avfallet buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Avfallet ska vara sorterat enligt den sortering som finns för Återbruken och emballerat så att hantering underlättas. Avfallet ska förses med märkning. Enstaka kolli kan hämtas och utgörs av till exempel soffa, skåp, bord etc. Grovavfall som är paketerat ska inte överskrida 1 m³, maxlängd är 2 meter och maxvikt är 50 kg. Avfallet ska kunna hanteras av en person. Om två personer krävs för lastningen, tas avgift ut för extra personal. I avgiften ingår hämtning och behandling.

Tjänst	Avgift
Hämtning av grovavfall	500 kr/tillfälle
Extra personal (minimidebitering 1 timme)	350 kr/tim

E. HÄMTNING AV TRÄDGÅRDSAVFALL I TILLFÄLLIGT UPPSTÄLLD CONTAINER

Tjänsten kan nyttjas av hushåll som har egen trädgård. Avgifterna avser tömning av containern samt behandling av trädgårdsavfall. Container tillhandahålls av abonnenten alternativt hyrs av Förbundet. Placering ska alltid godkännas av Förbundet. För kostnad för hyra av container kontakta vår kundservice för prisuppgift.

Tillhandahållande av container	Avgift
Utsättning av container	1 130 kr/container
Hemtagning av container	1 397 kr/container

Tömning	Avgift
Tillfällig container, tömningsavgift	1 397 kr/tömning
Behandling	Per ton
Blandat trädgårdsavfall (ris, kvistar, grenar, jord, gräs, löv etc)	930 kr/ton

F. HÄMTNING AV FARLIGT AVFALL

Farligt avfall inklusive elavfall från hushållen får kostnadsfritt lämnas vid återvinningscentralerna (Återbruken). Avfallet kan också hämtas vid fastighetsgräns mot avgift efter beställning. Tjänsten kan nyttjas av småhus och flerbostadshus. Vid beställning uppges vilken typ av farligt avfall som ska hämtas. Av säkerhetsskäl ska överlämnandet ske personligen. Avfallet ska förpackas i lämpligt emballage och förses med märkning. I avgiften ingår hämtning och behandling.

Tjänst	Avgift
Hämtning av farligt avfall, volym max 2 st papperskassar om ca 45 liter/st	900 kr/tillfälle
Hämtning av kyl/frys	500 kr/enhet

G. HÄMTNING AV LATRIN

Tjänsten kan nyttjas av småhus och verksamheter. Latrinhämtning utförs varannan eller var fjärde vecka under sommarperioden, vecka 18-39. Övrig tid under året kan hämtning beställas genom budning. I avgiften ingår hämtning av ett latrinkärl samt behandling. Ett kärl lämnas i retur per hämtat kärl. Det är ej ett krav att ha abonnemang för att budning ska kunna ske. Hämtning under sommarsäsong utförs i samband med ordinarie tur.

Abonnemang (vecka 18-38 eller vecka 19-39)	Avgift
Sommarhämtning var 4:e vecka (6 ggr/säsong)	3 714 kr/säsong
Sommarhämtning var 14:e dag (11 ggr/säsong)	6 809 kr/säsong
Tilläggstjänster	Per kärl
Budningsavgift hämtning av latrinkärl	619 kr/kärl
Avgift för utkörning av ett extra latrinkärl	393 kr/kärl

H. TÖMNING AV SLAM FRÅN SMÅ AVLOPPSANLÄGGNINGAR

H.1 Tömning av slam från slamavskiljare (WC/BDT), slutna tank och minireningsverk

Taxa för tömning av slam består av en fast och en rörlig avgift. Den fasta delen inkluderar framkörning samt tömning och baseras på transporten. Den rörliga avgiften beror på anläggningens storlek och baseras på tömningstid och behandlingsvolym.

Antal tömningar per år ska följa Förbundets avfallsföreskrifter, se Förbundets hemsida.

Fast avgift	Avgift
Regelbunden tömning av slamavskiljare, slutna tankar, minireningsverk. Alla tank- och brunnsvolymen	713 kr/tömning
Samtidig tömning på enskild fastighet. Tömning av BDT-anläggning i samband med tömning av slutna tank eller annan avskiljare. Förutsätter att slamfordonet ej behöver flyttas	0 kr för tillkommande brunn
Rörlig avgift	Avgift
Avgift per m ³ , baseras på anläggningens storlek	192 kr/m ³
Tilläggstjänster	Avgift
Tillägg för budning. Utförs inom 5 arbetsdagar från beställning.	303 kr/tömning
Tillägg för akut tömning, ordinarie arbetstid. Utförs inom 24 tim efter beställning, vardagar 07.00-16.00. Tillämpas även för tidsbestämda tömningar som ej är akuta	3 004 kr/tömning
Tillägg för akut tömning, övrig tid. Utförs inom 24 tim efter beställning, all övrig tid utöver ordinarie arbetstid vardagar 07.00-16.00	4 508 kr/tömning
Bomkörning	379 kr/tillfälle
Slangdragnin över 25 m debiteras för varje påbörjat 10-metersintervall. Vid delad anläggning debiteras anläggningsägaren	152 kr/10 m utöver 25 meter

H.2 Borttransport och omhändertagande av fosforfiltermaterial från små avlopp

I tjänsterna nedan ingår ej byte eller nytt filtermaterial.

Inför tömning av fosforfälla ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen enligt 24 § avfallsföreskrifterna så att tömning kan ske med slamsug eller kranbil.

Tjänst	Avgift
Borttransport och omhändertagande av fosforfiltermaterial i säck, alternativt filterkassett, 0-1 000 kg, kranbil	3 444 kr/tömning
Tömning av löst fosforfiltermaterial med sugbil inklusive omhändertagande. Fast pris upp till 3 timmar inklusive framkörning, sugning och lossning. Mängd ≤ 1 000 kg	6 440 kr/tömning
Tillägg för tidsåtgång > 3 timmar, sugbil	1 890 kr/timme
Tillägg för extra beställd tömning. Utförs inom 10 arbetsdagar från beställning	3 150 kr/tömning
Bomkörning	1 500 kr/tillfälle

I. TÖMNING AV FETTAVSKILJARE SAMT UTSORTERAT MATAVFALL I SLUTEN TANK ELLER AVSKILJARE/ KOMBISYSTEM

I.1 Abonnemang tömning av fettavskiljare samt utsorterat matavfall i sluten tank eller avskiljare/kombisystem

För verksamheter som omfattas av kravet för fettavskiljare, med över året regelbunden hantering av livsmedel, kan abonnemang tecknas för månadsvis tömning av fettavskiljare. Abonnemanget kan även tecknas för tömning av matavfall i sluten tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall kopplad till avfallskvarn. Abonnemang kan tecknas för 12 gånger per år alternativt 6 gånger per år. Avgiften består av en fast och rörlig del. Den fasta delen inkluderar framkörning samt tömning och baseras på transporten. Den rörliga avgiften beror på anläggningens storlek och baseras på tömningstid och behandlingsvolym.

Tömning av fettavskiljare, sluten tank och avskiljare/kombisystem för matavfall ska normalt ske 12 gånger per år. Verksamheter kan efter medgivande från Förbundet även teckna abonnemang för tömning 6 gånger per år.

Fast avgift	Avgift
Abonnemang regelbunden tömning 12 gånger/år Alla volymer	12 000 kr/år
Abonnemang regelbunden tömning 6 gånger/år Alla volymer	6 000 kr/år
Rörlig avgift	Avgift
Abonnemang, 12 tömningar per år. Avgift per m ³ och år baserat på anläggningens storlek	9 000 kr/m ³ och år
Abonnemang, 6 tömningar per år. Avgift per m ³ och år baserat på anläggningens storlek	4 500 kr/m ³ och år
Tilläggstjänster	Avgift
Bomkörning	379 kr/tillfälle
Slangdragning över 25 meter debiteras för varje påbörjat 10-metersintervall Vid delad anläggning debiteras anläggningsägaren	152 kr /10 m utöver 25 meter

I.2 Behovsbaserad tömning av fettavskiljare samt utsorterat matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem

För verksamheter, som omfattas av kravet för fettavskiljare, med oregelbunden hantering av livsmedel eller vid behov av extra tömning (utöver abonnemang) används behovsbaserad tömning. Tjänsten kan även användas för tömning av matavfall i slutna tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall kopplad till avfallskvarn. Avgiften består av en fast och rörlig del. Den fasta delen inkluderar framkörning samt tömning och baseras på transporten. Den rörliga avgiften beror på mängden fettavskiljar slam/matavfall vid tömningstillfället.

Fast avgift	Avgift
Tömning av fettavskiljare/sluta tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall, 0-3 m ³	1 200 kr/tömning
Tömning av fettavskiljare/sluta tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall, > 3,1 m ³	1 500 kr/tömning
Rörlig avgift	Avgift
Avgift per m ³ , baseras på mängd fettavskiljar slam vid tömning	1 023 kr/m ³
Avgift per m ³ , baseras på mängd kvarnat matavfall vid tömning	750 kr/m ³
Tilläggstjänster	Avgift
Budning. Utförs inom 5 arbetsdagar från beställning	303 kr/tömning
Tillägg för akut tömning, ordinarie arbetstid. Utförs inom 24 tim efter beställning, vardagar 07.00-16.00. Tillämpas även för tidsbestämda tömningar som ej är akuta	3 004 kr/tömning
Tillägg för akut tömning, övrig tid. Utförs inom 24 tim efter beställning, all övrig tid utöver ordinarie arbetstid vardagar 07.00-16.00	4 508 kr/tömning
Bomkörning	379 kr/tillfälle
Slangdragning över 25 m debiteras för varje påbörjat 10-metersintervall. Vid delad anläggning debiteras anläggningsägaren	152 kr/ 10 m utöver 25 meter

J. AVGIFTER FÖR ANSÖKAN OCH ANMÄLAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA

Följande avgifter betalas för ansökan och anmälan till Förbundet om undantag från avfallsföreskrifterna. Övriga undantag handläggs av respektive kommuns tillsynsansvariga nämnd.

Avgift	Tidsbegränsning	Avgift
Avgift för anmälan om hemkompostering av matavfall	Ej tidsbegränsat	350 kr/anmälan
Förlängt hämtningsintervall restavfall	Ej tidsbegränsat	700 kr/ansökan
Delat kärl samt gemensam hämtningsplats	Ej tidsbegränsat	Avgiftsfritt
Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall	2 år från beviljad ansökan, maximalt 6 år	700 kr/ansökan
Uppehåll i hämtning av slam	2 år från beviljad ansökan maximalt 6 år	700 kr/ansökan

Förslag

VafabMiljö, Returvägen 20, 721 37 Västerås, Tel: 021-39 35 00
E-post: info@vafabmiljo.se, Hemsida: www.vafabmiljo.se, Facebook: www.facebook.com/VafabMiljo

§

Renhållningsföreskrifter (KS 2018/505)

Kommunalförbundet Vafab Miljö har tagit fram ett förslag till renhållningsföreskrifter.

Enligt förbundsordning för Kommunalförbundet VafabMiljö ska VafabMiljö för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering i enlighet med den myndighetsutövning som åligger kommunerna i 15 kap Miljöbalken. Som en del i detta har VafabMiljö tagit fram förslag till nya renhållningsföreskrifter. Förbundet kan dock inte besluta om renhållningsföreskrifter. I enlighet med Miljöbalken 15 kap 41 § ska beslutet fattas i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Renhållningsföreskrifterna reglerar de lokala/regionala bestämmelserna för avfallshanteringen medan taxan beskriver de avfallstjänster som erbjuds. Avfallstaxan och renhållningsföreskrifterna är därmed beroende av varandra och båda dokumenten måste vara uppdaterade och aktuella för att undvika rättsosäkerhet, missförstånd och otydligheter. De reviderade föreskrifterna föreslås därför gälla från och med samma datum som taxa för 2020 börjar gälla.

Förslag till renhållningsföreskrifter har under våren 2019 remitterats till medlemskommunerna och ställts ut för allmänhetens granskning.

Vid sitt möte den 26 september 2019 fattade direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till renhållningsföreskrifter vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Kommunalförbundet VafabMiljös missiv gällande renhållningsföreskrifter samt förslag till föreskrift
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 200

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar VafabMiljö kommunalförbunds förslag till renhållningsföreskrifter att gälla från 1 april 2020.

Justeraandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Vafab Miljö
Utdragsbestyrkande	

§ 200

Renhållningsföreskrifter (KS 2018/505)

Kommunalförbundet Vafab Miljö har tagit fram ett förslag till renhållningsföreskrifter.

Enligt förbundsordning för Kommunalförbundet VafabMiljö ska VafabMiljö för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering i enlighet med den myndighetsutövning som åligger kommunerna i 15 kap Miljöbalken. Som en del i detta har VafabMiljö tagit fram förslag till nya renhållningsföreskrifter. Förbundet kan dock inte besluta om renhållningsföreskrifter. I enlighet med Miljöbalken 15 kap 41 § ska beslutet fattas i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Renhållningsföreskrifterna reglerar de lokala/regionala bestämmelserna för avfallshanteringen medan taxan beskriver de avfallstjänster som erbjuds. Avfallstaxan och renhållningsföreskrifterna är därmed beroende av varandra och båda dokumenten måste vara uppdaterade och aktuella för att undvika rättsosäkerhet, missförstånd och otydligheter. De reviderade föreskrifterna föreslås därför gälla från och med samma datum som taxa för 2020 börjar gälla.

Förslag till renhållningsföreskrifter har under våren 2019 remitterats till medlemskommunerna och ställts ut för allmänhetens granskning.

Vid sitt möte den 26 september 2019 fattade direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till renhållningsföreskrifter vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Kommunalförbundet VafabMiljös missiv gällande renhållningsföreskrifter samt förslag till föreskrift

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige antar VafabMiljö kommunalförbunds förslag till renhållningsföreskrifter att gälla från 1 april 2020.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, Vafab Miljö
Utdragsbestyrkande	

Beslutsärende - Renhållningsföreskrifter för VafabMiljö Kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta renhållningsföreskrifter för Kungsörs kommun att gälla från och med det datum taxa för 2020 beslutas gälla.

Sammanfattning

Renhållningsföreskrifterna reglerar de lokala/regionala bestämmelserna för avfallshanteringen medan taxan beskriver de avfallstjänster som erbjuds. Avfallstaxan och renhållningsföreskrifterna är därmed beroende av varandra och båda dokumenten måste vara uppdaterade och aktuella för att undvika rättsosäkerhet, missförstånd och otydligheter. De reviderade föreskrifterna föreslås därför gälla från och med samma datum som taxa för 2020 börjar gälla.

Förslag till renhållningsföreskrifter har under våren 2019 remitterats till medlemskommunerna och ställts ut för allmänhetens granskning. Kommunernas synpunkter har tagits i beaktande och ett reviderat förslag presenteras i bilaga 1. De huvudsakliga förändringarna som skett sedan utställning och remis presenteras nedan.

Vid sitt möte den 26 september 2019 fattade Direktionen beslut om att skicka reviderat förslag till renhållningsföreskrifter vidare till respektive kommunfullmäktige för beslut under 2019.

Kommunens beslut skickas till info@vafabmiljo.se, ange diarienummer 2019/0819-VKF-1507.

Bakgrund

Enligt förbundsordning för Kommunalförbundet VafabMiljö ska VafabMiljö för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering i enlighet med den myndighetsutövning som åligger kommunerna i 15 kap Miljöbalken. Som en del i detta har VafabMiljö tagit fram förslag till nya renhållningsföreskrifter. Förbundet kan dock inte besluta om renhållningsföreskrifter. I enlighet med Miljöbalken 15 kap 41 § ska beslutet fattas i respektive kommuns kommunfullmäktige.

VafabMiljös direktion fattade, 2019-09-26, beslut om att skicka förslag om nya renhållningsföreskrifter till samtliga medlemskommuner för antagande i kommunfullmäktige.

Förslag till renhållningsföreskrifter skickades till samtliga medlemskommuner under december 2018. Under perioden december 2018 – april 2019 har internremittering i kommunerna skett

och remissvar har inkommit från samtliga kommuner. Under samma period ställdes föreskrifterna ut för allmänhetens granskning i respektive kommun.

Processen, att skicka förslaget till renhållningsföreskrifter på utställning samtidigt som de remitterades internt i kommunen, och tidplanen har under våren 2018 förankrats med medlemsrådet (samtliga KSOer), direktionen och samrådsorganet (tjänstepersoner från varje kommun).

Förslaget till renhållningsföreskrifter har reviderats under hösten 2019 och presenterades i bearbetad form för direktionen, som den 26 september 2019 fattade beslut om slutligt förslag till renhållningsföreskrifter.

Ärendebeskrivning

Enligt Miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter. Eftersom VafabMiljö Kommunalförbund har fått ansvar för den strategiska planeringen när det gäller medlemskommunernas avfallsfrågor är det VafabMiljö som ansvarar för att ta fram avfallsplan och föreskrifter. I enlighet med Miljöbalken och Förbundsordningen är det dock fullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordning och taxor.

Renhållningsföreskrifterna innehåller bestämmelser om hur hushållsavfall och därmed jämförligt avfall som uppstår i medlemskommunerna ska hanteras. Med ”därmed jämförligt avfall” avses vanligen avfall som uppstår i verksamheter, men som påminner om avfall som uppstår i hushåll - exempelvis städsopor.

När det gäller mat- och fettavfall från restaurangkök med tillhörande servering är det ännu inte klarlagt om denna typ av avfall ska betraktas som verksamhetsavfall eller som ”med hushållsavfall jämförligt avfall”. Naturvårdsverket och Avfall Sverige har haft olika uppfattning i frågan och VafabMiljö har valt att gå på Avfall Sveriges linje. Renhållningsföreskrifterna innehåller därmed regler för hur ofta fettavskiljare ska tömmas. Frågan kommer dock att avgöras i domstol, vilket kan medföra att skrivningen i renhållningsföreskriften måste ändras.

Enligt en dom i Mark- och miljödomstolen är fett från fettavskiljare och spillfett ”med hushållsavfall jämförligt avfall”.¹ Domen har dock överklagats och kommer att prövas i Mark- och miljööverdomstolen. Oavsett hur avfallet betraktas har dock fastighetsägaren där fettavskiljaren är installerad ansvar för att inte släppa ut stora mängder fett på ledningsnätet. Regler om detta finns i kommunens ABVA (allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen) och det ligger i ledningsägarens intresse att fettavskiljare töms regelbundet och tillräckligt ofta.

I föreskrifterna anges förutsättningar och regler för att hushållsavfall och därmed jämförligt avfall ska kunna samlas in och tas omhand. De omfattar bland annat anvisningar om sortering, placering av kärl och andra behållare, utformning av hämtställen, hämtningsintervall, transportvägar och ansvarsfördelning. I avfallsföreskrifterna finns också regler om undantag, exempelvis uppehåll i avfallshämtningen och eget omhändertagande av hushållsavfall.

¹ Mark och miljödomstolen, Nacka tingsrätt. Domar M 8469-18 och M 8465-18

Hur har arbetet genomförts

Förslaget till nya föreskrifter har tagits fram parallellt med förslaget till ny gemensam avfallsplan och avfallstaxa. Föreskrifterna har tagits fram med stöd av Avfall Sveriges *Rapport 2017:01, Underlag för renhållningsordningens avfallsföreskrifter*, med anpassningar till de förutsättningar som råder i VafabMiljös medlemskommuner. En tidig version av förslaget till nya föreskrifter presenterades vid en workshop med deltagare från respektive kommuns tillsynsmyndighet i april 2018. Vid detta tillfälle diskuterades bland annat ansvarsfördelningen mellan VafabMiljö och tillsynsmyndigheterna angående hantering av undantag från föreskrifterna. Efter utställning och remissperioden våren 2019 har samtliga kommuner inkommit med synpunkter och vissa justeringar och förtydliganden har gjorts.

Förslaget till nya avfallsföreskrifterna innebär bland annat att:

- Fastighetsägare som inte gör ett eget val av abonnemang för hämtning av hushållsavfall tilldelas abonnemang med matavfallssortering.
- Mat- och restavfall hämtas normalt minst en gång varannan vecka. För hämtning var fjärde vecka eller mer sällan krävs kompostering av matavfall eller köksavfallsvarn, där sådan tillåts.
- Små avloppsanläggningars slamavskiljare och minireningsverk ska normalt tömmas minst en gång per år.
- Tömning av slutna tankar sker vid behov, dock minst en gång per år.
- Filtermaterial från fosforfällor töms normalt vartannat år, om inte tillsynsansvarig nämnd meddelar annat tömningsintervall.
- Fett från fettavskiljare hämtas normalt enligt standard minst en gång per månad.
- Två eller flera närboende kan dela avfallskärl efter anmälan till förbundet.
- Regler för anvisning av plats har tydliggjorts och omfattar kärl och annan behållare för mat- och restavfall, sugpunkt för hämtning med slamsugningsfordon från små avloppsanläggningar, fettavskiljare, slutna tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall, samt filtermaterial från anläggningar som kräver byte av filtermaterial som hämtas med fordon utrustat med kran.
- Det framgår tydligt vilka undantag från föreskrifterna som hanteras av Tillsynsmyndigheten i respektive kommun och vilka som hanteras av VafabMiljö.
- Kompostering av matavfall hanteras som ett abonnemangsärende och handläggs därmed av VafabMiljö. Eventuell olägenhet som uppstår i samband med komposteringen hanteras som tidigare av respektive kommuns tillsynsmyndighet.
- Förlängt hämtningsintervall kan medges vid kompostering eller användande av godkänd köksavfallsvarn, under förutsättning att den minsta kärlstorleken används för restavfall. Frågan handläggs av VafabMiljö.
- För att beviljas uppehåll i hämtning måste fastighetsägare/nyttjanderättshavare ansöka om uppehåll både för mat- och restavfall samt för slamtömning i förekommande fall.
- Undantag från föreskrifterna är personliga, knutna till fastigheten och tidsbegränsade. Uppehåll i hämtning är tidsbegränsad till två år per ansökningsperiod och maximalt sex år, om inte särskilda skäl finns.
- Grundavgift ska betalas även vid uppehåll i hämtning, eftersom fastighetsägaren/nyttjanderättshavaren har tillgång till Återbruken även under uppehållsperioden.

Synpunkterna har bland annat resulterat i följande förändringar:

- Fastighetsägarens yttersta ansvar för avfallshantering och betalning av avgifter har förtydligats.
- Ytterligare förtydliganden då det gäller ansvarsfördelning mellan VafabMiljö och tillsynsmyndigheten avseende hantering av undantag.
- Komplettering med ytterligare avfallsslag (bl.a. kakel och mobiltelefoner) i Bilaga 2.
- En skärpning angående krav på tömning av slutna tankar. Enligt utställningsversionen skulle de tömmas vid behov; det har ändrats till att tömning ska ske vid behov men minst en gång per år.
- Undantagsregler avseende uppehåll har kompletterats med regler specifikt för verksamheter.
- En ordlista har lagts till i Bilaga 4.
- Utställningsversionens Paragraf 59 "Övriga undantag" har utgått, efter synpunkter från flera kommuner.
- Det har förtydligats att dispens som innebär total befrielse från hämtning av hushållsavfall beviljas enbart för obebyggd fastighet.

VafabMiljö Kommunalförbund

Carina Färm
Förbundsdirektör

Bilaga Föreskrifter för avfallshantering VafabMiljö Kommunalförbund

Föreskrifter för avfallshantering

VafabMiljö kommunalförbund

Innehåll

1. INLEDNING	4
IKRAFTTRÄDANDE	4
2. INLEDANDE BESTÄMMELSER	5
BEMYNDIGANDE.....	5
DEFINITIONER.....	5
ANSVAR FÖR AVFALLSHANTERING, TILLSYN OCH INFORMATION.....	6
BETALNING OCH INFORMATION	7
3. SORTERING OCH ÖVERLÄMNING AV HUSHÅLLSAVFALL	7
SORTERING AV AVFALL	7
SKYLDIGHET ATT ÖVERLÄMNA HUSHÅLLSAVFALL.....	7
EMBALLERING AV HUSHÅLLSAVFALL.....	8
4. BEHÅLLARE OCH ANNAN UTRUSTNING	8
ANSKAFFANDE OCH ÄGANDE.....	8
ANLÄGGNING OCH UTFORMNING VID NYANLÄGGNING	9
RENGÖRING OCH TILLSYN	9
5. HÄMTNINGSFÖRHÅLLANDEN	10
ÅTGÄRDER I SAMBAND MED HÄMTNING AV AVFALL SOM LÄMNAS I KÄRL ELLER SÄCK	10
ÅTGÄRDER I SAMBAND MED HÄMTNING AV AVFALL FRÅN ANLÄGGNINGAR	10
HÄMTNING OCH TRANSPORTVÄGAR	11
HÄMTNINGSSOMRÅDE OCH HÄMTNINGSENTERVALL	12
ÅTGÄRDER OM FÖRESKRIFT INTE FÖLJS.....	12
6. AVVIKELSER FRÅN ORDINARIE HÄMTNING	13
7. SÄRSKILT OM HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER	13
8. ANNAT AVFALL ÄN HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER	13
UPPGIFTSSKYLDIGHET.....	13
9. UNDANTAGSREGLER	14
HANDLÄGGNING AV ANMÄLNINGS- OCH ANSÖKNINGSÄRENDEN	14
KOMPOSTERING, ANNAN ÅTERVINNING ELLER BORTSKAFFANDE AV VISST HUSHÅLLSAVFALL	14
FÖRLÄNGT HÄMTNINGSENTERVALL	15
GEMENSAMT KÄRL FÖR DELAD SOPHÄMTNING	16

GEMENSAM HÄMTNINGSPLATS FÖR FLERA SMÅ- ELLER FLERFAMILJSHUS MED ENSKILD FAKTURERING	16
UPPEHÅLL I HÄMTNING	16
EGET OMHÄNDERTAGANDE OCH BEFRIELSE FRÅN SKYLDIGHETEN ATT ÖVERLÄMNA HUSHÅLLSAVFALL.....	17
ÅTERKALLANDE AV DISPENS OCH UNDANTAG	17
10. BILAGA 1 – TILLSYNSANSVAR.....	19
11. BILAGA 2 – SORTERING OCH LÄMNING AV AVFALL M.M.	20
12. BILAGA 3 – ANSÖKAN OCH ANMÄLAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA	24
13. BILAGA 4 – ORDLISTA	25

1. INLEDNING

Renhållningsordningen är det dokument som styr den del av kommunalförbundets verksamhet som regleras i miljöbalkens 15 kapitel. Renhållningsordningen för VafabMiljö kommunalförbunds medlemskommuner består av en avfallsplan samt föreskrifter för avfallshanteringen. Renhållningsföreskrifterna styr även avfallshanteringen hos fastighetsägare och medborgare i medlemskommunerna. Här kan fastighetsägare och verksamhetsutövare se vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Föreskrifterna är ett verktyg för att styra hanteringen av hushållsavfall, en rättslig grund för att ta ut renhållningsavgift samt en rättslig grund i det dagliga arbetet och vid tvister.

I VafabMiljö kommunalförbunds uppdrag ingår att samla in och behandla hushållsavfall. Detta ansvar omfattar även hantering av abonnemang, fakturering m.m. Eftersom förbundets ansvar inte omfattar tillsynsansvar enligt miljöbalken måste de avfallsfrågor som rör miljöbedömningar hanteras av respektive kommuns tillsynsmyndighet.

Dessa föreskrifter ska revideras vid behov. Ändringar i föreskrifterna ska ställas ut för allmänhetens granskning om de inte är av sådan begränsad omfattning att de inte behöver ställas ut, exempelvis om de berör ett mindre antal fastighetsägare eller är av redaktionell karaktär, enligt 15 kap 44 § miljöbalken. VafabMiljö kommunalförbund har rätt att göra tillägg och ändringar i föreskrifterna utan särskilt godkännande från respektive kommunfullmäktige om ändringarna är av sådan begränsad omfattning att de inte behöver ställas ut.

Gällande version av renhållningsordningen finns på VafabMiljö kommunalförbunds webbplats, vafabmiljo.se. Renhållningsordningen kan även beställas hos VafabMiljö kommunalförbund.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft 2020-01-01. I samband med ikraftträdandet upphör respektive medlemskommuns nuvarande föreskrifter för avfallshantering att gälla.

2. INLEDANDE BESTÄMMELSER

BEMYNDIGANDE

- 1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 74-75 §§ avfallsförordningen (2011:927) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Arboga, Enköping, Fagersta, Hallstahammar, Heby, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås kommun.

DEFINITIONER

- 2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:
1. Med *hushållsavfall* avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
 2. Med *grovavfall* avses hushållsavfall som är så tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
 3. Med *trädgårdsavfall* avses biologiskt hushållsavfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 4. Med *farligt avfall* avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen.
 5. Med *konsumentelavfall* avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 6. Med *matavfall* avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel. I begreppet matavfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå nära förknippat med mat.
 7. Med *restavfall* avses det hushållsavfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, grov- och trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar har sorterats ut.
 8. Med *Förbundet* avses VafabMiljö kommunalförbund.
 9. Med *fastighetsägare* avses den som äger fastighet, arrendetagare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
 10. Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att omfattas av begreppet

fastighetsägare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

11. Med *den tillsynsansvariga nämnden* avses respektive kommuns miljönämnd eller motsvarande (se Bilaga 1).

12. Med *behållare* avses kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart matavfall eller annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.

13. Med *små avloppsanläggningar* avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till hushållsavfall i form av avloppsslam, filtermaterial och liknande. Anläggningen kan vara gemensam för flera fastigheter och dimensionerad för upp till 25 personekvivalenter.

14. Med *insamlingssystem* avses det sätt som olika slags avfall samlas in på. Insamlingssystemen kan vara maskinella eller manuella och skiljer sig åt vad gäller behållartyper och hämtningsfordon.

15. Med *fastighetsgräns* avses fastighetens tomtgräns närmast uppställningsplats för hämtningsfordon. I de fall tomtgräns inte är belägen vid farbar väg räknas närmaste farbara väg som tomtgräns.

16. Med *Utföraren* avses Förbundet eller den som Förbundet anlitar för hantering av det avfall som omfattas av Förbundets ansvar.

17. Med *avfallstaxa* avses de av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun antagna föreskrifter som reglerar avgifter för den insamling, transport, återvinning och det bortskaftande av avfall som utförs genom Förbundets försorg.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen. Dessutom finns en ordlista i Bilaga 4.

ANSVAR FÖR AVFALLSHANTERING, TILLSYN OCH INFORMATION

3 § Förbundet har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av hushållsavfall i de kommuner som ingår i Förbundet. I detta inkluderas ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning. Hantering av det avfall som omfattas av Förbundets ansvar får endast utföras av Utföraren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den Tillsynsansvariga nämnden.

5 § Förbundet informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och elavfall i enlighet med gällande

producentansvar.

BETALNING OCH INFORMATION

- 6 § Kommunfullmäktige i respektive kommun meddelar, med stöd av 27 kap. 4–6 §§ miljöbalken, föreskrifter om att avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom Förbundets försorg (avfallstaxa). Avgiften ska tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas.
- 7 § Ägare till den fastighet där hushållsavfall uppkommer, är ytterst ansvarig för sophämtningsabonnemang och betalning. En nyttjanderättshavare, till exempel verksamhetsutövare eller hyresgäst, kan fullgöra fastighetsägarens betalningsskyldighet. Förbundet kan skicka betalningsuppgifter till nyttjanderättshavaren. Huruvida nyttjanderättshavaren fullgör betalning påverkar emellertid inte fastighetsägarens betalningsansvar.
- 8 § Fastighetsägare är skyldiga att i nödvändig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

3. SORTERING OCH ÖVERLÄMNING AV HUSHÅLLSAVFALL

SORTERING AV AVFALL

- 9 § Fastighetsägare ansvarar för att avfallsslag sorteras i enlighet med bilaga 2 och hålls skilt från restavfallet.
- 10 § Fastighetsägare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till Utföraren för borttransport.

SKYLDIGHET ATT ÖVERLÄMNA HUSHÅLLSAVFALL

- 11 § Fastighetsägare ansvarar för att det hushållsavfall som uppstår inom deras fastighet överlämnas till Förbundet. Detta gäller för en- och flerfamiljshus avsedda för permanentboende och fritidshus. Även för verksamheter där hushållsavfall uppkommer ansvarar fastighetsägaren för att detta överlämnas till Förbundet. Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av hushållsavfall från fastigheten. Hushållsavfall ska lämnas till Utföraren om inte annat sägs i dessa föreskrifter. Förbundet har rätt att ta ut en avgift för tillhandahållande av hämtning och behandling av hushållsavfall och debiterar enligt gällande avfallstaxa. Förbundet administrerar insamling av avgift genom abonnemang. Fastighetsägare som inte själv väljer typ av abonnemang tilldelas abonnemang med matavfallssortering. Förbundet levererar kärl som är dimensionerade efter förutsättningarna på fastigheten.

Utsorterade avfallsslag hämtas enligt 26 § eller lämnas enligt vad som framgår av Bilaga 2.

- 12 § Regler kring avfallskvarnar kopplade till spillvattennätet finns i respektive medlemskommuns ABVA (allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen).
- 13 § Fastighetsägare och nyttjanderättshavare ska utan dröjsmål meddela Förbundet om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

EMBALLERING AV HUSHÅLLSAV FALL

- 14 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd. Avfall som läggs i behållare ska vara inlagt i påse eller paket i lämpligt material och storlek. Avfall ska vara emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppkommer. Matavfall ska av avfallslämnaren förpackas i särskild papperspåse eller säck som tillhandahålls av Förbundet. Närmare krav på emballering framgår av Bilaga 2. Glödande avfall får inte lämnas till Förbundets avfallshantering.

4. BEHÅLLARE OCH ANNAN UTRUSTNING

ANSKAFFANDE OCH ÄGANDE

- 15 § Kärll, säckar och latrinbehållare ägs av Förbundet och tillhandahålls av Utföraren. Detta gäller även papperspåsar och säckar avsedda för matavfall, samt tillhörande hållare för påsarna.
- 16 § Bottentömmande behållare, kärlskåp, sopsug, små avloppsanläggningar, fettavskiljare, slutna tank och avskiljare/kombisystem för matavfall samt andra anläggningar för motsvarande behov anskaffas och installeras av fastighetsägaren.
- För bottentömmande behållare och sopsug får endast av Förbundet godkända anordningar användas.
 - För små avloppsanläggningar ska tillstånd för enskild avloppsanläggning sökas hos Tillsynsansvarig nämnd.
 - För fettavskiljare, slutna tank för matavfall och avskiljare/kombisystem för matavfall som ska kopplas till det kommunala spillvattennätet ska godkännande av anläggningen inhämtas från kommunens VA-avdelning.
- 17 § Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När Utföraren ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från Utföraren.
- 18 § Fastighetsägaren äger, ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

ANLÄGGNING OCH UTFORMNING VID NYANLÄGGNING

- 19 § Behållare, anläggningar, utrustning och utrymmen för avfallshantering ska utformas och anordnas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls samt att risk för driftavbrott och olycksfall minimeras. Avståndet mellan uppställningsplats för hämtningsfordon och kärl bör inte överstiga 5 meter och får inte överstiga 10 meter, såvida inte särskilda skäl föreligger. Förbundet har rätt att ta ut särskild avgift enligt avfallstaxa för dragavstånd och manuell hantering av kärl.

Behållare, utrustning och utrymmen för avfallshantering ska medge hantering och möjliggöra hämtning med den utrustning och de hämtningsfordon som används i Förbundets insamlingsystem. Vid installation av botten tömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Behållare och annan utrustning ska vara tillslutna på ett barnsäkert sätt och försedda med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

- 20 § Vid anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall får avståndet mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 meter, såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen får inte överstiga 6 meter. Brunnslock som måste lyftas får inte väga mer än 15 kg. Brunnslock som ska skjutas åt sidan får inte väga mer än 35 kg.
- 21 § Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras. Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 500 kg och högst 5 meter om filterkassett/storsäck som väger högst 1 000 kg, om inte särskilda skäl föreligger.

RENGÖRING OCH TILLSYN

- 22 § Fastighetsägaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Missköts rengöringen och ingen rättelse sker efter uppmaning från Utföraren har Förbundet rätt att rengöra behållaren på fastighetsägarens bekostnad.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

5. HÄMTNINGSFÖRHÅLLANDEN

ÅTGÄRDER I SAMBAND MED HÄMTNING AV AVFALL SOM LÄMNAS I KÄRL ELLER SÄCK

23 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

Behållare ska på hämtningsdagen vara tillgängliga för tömning från klockan 06.00 och vid detta tillfälle vara fria från snö och is. Behållare ska vara uppställda så att hämtning och hantering underlättas och kan ske med den utrustning som används inom Förbundet.

Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

I områden med sidlastarfordon gäller följande regler:

- Kärl ska placeras vid tomtgräns eller vid farbar väg med locköppningen vänd mot vägen.
- Om flera behållare finns ska de stå med ett mellanrum om 0,5 meter.
- Utrymmet framför, vid sidan och ovanför kärlet måste vara fritt.
- Sopbehållare ska placeras så nära körbar väg som möjligt men ej placeras så den inkräktar på framkomligheten på trottoar eller körbana.

För manuell hantering av kärl och för dragväg har Förbundet rätt att ta ut särskild avgift enligt avfallstaxa.

Utföraren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas Utföraren.

Ändringar ska utan uppmaning meddelas Förbundet.

Fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för att latrinbehållare är försluten och vid behov rengjord utvändigt innan hämtning sker.

ÅTGÄRDER I SAMBAND MED HÄMTNING AV AVFALL FRÅN ANLÄGGNINGAR

24 § Inför tömning ansvarar fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren för att förbereda anläggningen så att tömning kan ske med den utrustning och det fordon som används inom Förbundet. Små avloppsanläggningar, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka som måste lyftas får väga högst 15 kg, om inte särskilda skäl föreligger. Lock och koppling för tömning av fettavskiljare och sluten tank och avskiljare/kombisystem för matavfall ska var märkta med aktuellt avfallsslag.

Anläggningen ska vara markerad så att den enkelt kan hittas av Utföraren. Tydliga instruktioner som behövs i samband med tömning ska tillhandahållas av fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen.

Fastighetsägaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning. Det åligger fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 21 §.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart med normalt slamsugningsfordon, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsägarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

För anläggningar där återfyllning av vatten krävs för anläggningens funktion, ansvarar fastighetsägaren för att så sker efter varje tömning.

Utföraren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas Utföraren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas Förbundet.

- 25 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsägaren och genomföras av Utföraren.

HÄMTNING OCH TRANSPORTVÄGAR

- 26 § Hämtning av hushållsavfall sker normalt vid fastighetsgränsen så nära hämtningsfordonets uppställningsplats som möjligt, vid en överenskommen plats eller vid en av Förbundet anvisad plats. Anvisning av plats görs av Förbundet och kan avse hela året eller del av året.

Förbundet har rätt att anvisa plats för:

- kärl och annan behållare för mat- och restavfall.
- sugpunkt för hämtning med slamsugningsfordon från små avloppsanläggningar, fettavskiljare, slutna tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall.
- filtermaterial från anläggningar som kräver byte av filtermaterial som hämtas med fordon utrustat med kran.

Fastighetsägare ansvarar i skäligen omfattning för skötsel av den anvisade platsen som om den varit placerad på den egna fastigheten.

- 27 § Fastighetsägaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats

som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som nyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle och för de hämtningsfordon som normalt används. Vändmöjlighet för hämtningsfordon ska finnas då backning inte får förekomma annat än i undantagsfall vid vändning.

Fastighetsägaren ska se till att den väg som kärl behöver dras av den som utför hämtningen är plan och hårdgjord och i övrigt hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Om farbar väg inte kan upprättas ska avfallet lämnas på plats enligt överenskommelse med Förbundet eller anvisning enligt 26 §.

De lagar och riktlinjer som finns samlade i senaste versionen av Avfall Sveriges "Handbok för avfallsutrymmen" ska i möjligaste mån följas. Det är dock Förbundet som avgör om hämtnings- och transportvägar uppfyller krav på transport- och dragväg och om vändmöjligheter finns.

HÄMTNINGSSOMRÅDE OCH HÄMTNINGSENTERVALL

28 § Förbundets medlemskommuner utgör fem hämtningsområden:

1. Fastland i samtliga kommuner utom Sala, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet.
2. Fastland i Sala kommun, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet.
3. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i Västerås kommun.
4. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i Arboga, Enköping, Köping och Kungsörs kommun.
5. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse i övriga kommuner.

Hämtning kan ske på olika sätt i de olika hämtningsområdena, se gällande avfallstaxa.

29 § a. Om inget annat anges i dessa föreskrifter eller i gällande avfallstaxa sker ordinarie hämtning av osorterat avfall och matavfall minst en gång var 14:e dag. Ordinarie hämtning av restavfall sker minst en gång var fjärde vecka.

b. Om inget annat anges i dessa föreskrifter eller i gällande avfallstaxa sker ordinarie tömning av små avlopps slamavskiljare och minireningsverk minst en gång per år, eller enligt det intervall som anges av Tillsynsansvarig nämnd. Tömning av slutna tankar sker vid behov, minst en gång per år. Filtermaterial från fosforfällor ska tömmas vartannat år, eller enligt det intervall som anges av Tillsynsansvarig nämnd.

ÅTGÄRDER OM FÖRESKRIFT INTE FÖLJS

30 § Utföraren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 23 – 24 §§ och 27 § 1 stycket inte följs. Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsägaren eller nyttjanderättshavare hämtas antingen vid nästa

ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

6. AVVIKELSER FRÅN ORDINARIE HÄMTNING

31 § Vid utebliven hämtning till följd av otjänlig väderlek eller annan oförutsedd händelse utförs hämtning skyndsamt och så snart det är möjligt för Utföraren. Vid utebliven hämtning på grund av omständigheter som fastighetsägaren råder över utförs hämtning vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning mot extra avgift så snart hindret undanröjts och så snart det är möjligt för Utföraren.

32 § Avfall som blir kvar i behållare efter tömning, till exempel fastfruset eller hårt packat avfall, har Utföraren ingen skyldighet att ta loss.

33 § Om mer avfall lämnas än vad som ingår i abonnemanget eller beställningen, hämtas detta efter extra beställning mot avgift enligt avfallstaxan. Detta gäller vid alla former av hämtning av avfall i behållare vid fastighet.

34 § Förbundet har rätt att ta ut särskild avgift enligt gällande avfallstaxa och Utföraren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning av:

- överfullt kärl eller för tungt lastade kärl
- kärl som innehåller felsorterat avfall, dvs avfall som inte har sorterats enligt anvisningarna i Bilaga 2
- kärl som innehåller dåligt emballerat skärande eller stickande avfall.

Avfallet ska hämtas efter åtgärder från fastighetsägaren. Åtgärderna ska följa Förbundets anvisningar.

35 § Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, så som överfulla behållare eller felsorterat avfall har Förbundet rätt att anpassa abonnemanget till rådande förhållanden på hämtstället.

7. SÄRSKILT OM HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER

36 § Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 9 - 35 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

37 § Tömning av fettavskiljare och avskiljare/kombisystem för matavfall ska ske enligt standard SS-EN 1825-2, om fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren inte inhämtat medgivande från Förbundet för annat tömningsintervall. Tömning av sluten tank för matavfall ska tömmas minst en gång i månaden, om fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren inte inhämtat medgivande från Förbundet för annat tömningsintervall.

8. ANNAT AVFALL ÄN HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER

UPPGIFTSSKYLDIGHET

38 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom Förbundets medlemskommuner som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om arten,

sammansättningen, mängden och hanteringen av avfallet som behövs som underlag för Förbundets renhållningsordning.

39 § Enligt 24 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 23 § avfallsförordningen till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till Förbundet.

9. UNDANTAGSREGLER

HANDLÄGGNING AV ANMÄLNINGS- OCH ANSÖKNINGSÄRENDE

40 § Anmälan eller ansökan om undantag från dessa föreskrifter ska göras av den fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som vill ha undantag. Ansökan hanteras och prövas av Förbundet eller Tillsynsansvarig nämnd. En sammanställning finns i Bilaga 3. Avgift för handläggning av anmälan och ansökan om undantag beslutas med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag ansökan avser samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske, så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas. Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Ansökan enligt bestämmelserna i 50 och 53-55 §§ ska ske senast en månad före den avsedda perioden för undantag.

41 § Tidigare medgivna undantag, som inte strider mot nu gällande föreskrifter och som medgetts med stöd av tidigare föreskrifter, gäller tills vidare och enligt i beslutet angivna villkor.

42 § Givna undantag/tillstånd är, om inte annat anges i tillståndet, personliga, knutna till fastigheten och tidsbegränsade. De upphör per automatik att gälla vid ägarbyte.

43 § Givna undantag/tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsägarens/ansökarens skyldighet att meddela sådan förändring.

KOMPOSTERING, ANNAN ÅTERVINNING ELLER BORTSKAFFANDE AV VISST HUSHÅLLSAVFALL

44 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 45-48 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

45 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

46 § Torrt trädgårdsavfall som inte kan komposteras får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade

med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

47§ Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till Förbundet enligt 40 §.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden

48§ Kompostering av latrin på fastigheten får, efter ansökan till Tillsynsansvarig nämnd, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en fullständig beskrivning av anläggningen.

FÖRLÄNGT HÄMTNINGSINTERVALL

49 § Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten, eller använder av kommunen godkänd köksavfallsquvarn för omhändertagande av allt matavfall från den egna fastigheten, kan efter anmälan till Förbundet medges förlängt hämtningsintervall. Vid förlängt hämtningsintervall hämtas restavfall fyra gånger per år vid åretruntabonnemang och två gånger per säsong vid sommarabonnemang. Förlängt hämtningsintervall kan beviljas under förutsättning att den minsta storleken på kärl för restavfall används, samt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om Förbundet konstaterar att matavfall, trots uppgifterna om kompostering eller hantering via köksavfallsquvarn, lämnas i behållaren för restavfall eller om Förbundet på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om kärl för restavfall packas för hårt eller är överfullt vid tömning.

50 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsägare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till Tillsynsansvarig nämnd medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att Tillsynsansvarig nämnd utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det är fastighetsägarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om Förbundet eller Tillsynsansvarig nämnd konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

GEMENSAMT KÄRL FÖR DELAD SOPHÄMTNING

51 § Närboende fastighetsägare eller nyttjanderättshavare kan efter anmälan till Förbundet använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt efterlevs. Avfallet ska rymmas i ett kärl för respektive avfallslag med normal tömningsfrekvens och risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön får inte uppstå. Samtliga delande ska ha samma typ av abonnemang avseende utsortering av matavfall.

Med närboende menas delad fastighetsgräns, gemensam infartsväg eller liknande.

Förbundet har rätt att ställa om till enskilda abonnemang om förutsättningarna för gemensamt kärl inte längre är uppfyllda.

GEMENSAM HÄMTNINGSPLATS FÖR FLERA SMÅ- ELLER FLERFAMILJSHUS MED ENSKILD FAKTURERING

52 § Flera närliggande små- eller flerfamiljshus som behöver mer än en behållare, kan efter Förbundets medgivande dela behållare i en gemensam avfallslösning. Förbundet ansvarar för att antalet kärl och hämtningsfrekvens motsvarar behovet.

Hushållen har ansvar för skötsel av platsen såsom om behållaren vore placerad vid fastighetsgräns och ska se till att behållare är åtkomliga på tömningsdagen.

Förbundet har rätt att ställa om till enskilda abonnemang om förutsättningarna för gemensam avfallslösning inte längre är uppfyllda.

UPPEHÅLL I HÄMTNING

53 § Uppehåll i hämtning av rest- och matavfall vid permanentbostad, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.

För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas för en period av ett år eller längre ska uppehåll i förekommande fall även sökas för hämtning av hushållsavfall från avloppsanläggning enligt 55 §.

54 § Uppehåll i hämtning av rest- och matavfall samt latrin vid fritidsbostad med sommarabonnemang, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare om fastigheten inte kommer att utnyttjas alls under hela hämtningssäsongen.

För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas för en period av ett år eller längre ska uppehåll i förekommande fall även sökas för hämtning av hushållsavfall från avloppsanläggning enligt 55 §.

55 § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall från små avloppsanläggningar, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under minst ett år. För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas ska slamhämtning ha skett under den senaste 12-månadersperioden och uppehåll sökas även för hämtning av rest- och matavfall enligt 53-54 §§.

56 § Vid medgivande av uppehåll i hämtning enligt 53-55 §§ får endast enstaka besök genomföras. Övernattning får inte ske på fastigheten. Besöket får inte heller ge upphov till sådant avfall som ska hämtas av Förbundet vid fastigheten.

57 § Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall från verksamheter kan beviljas efter ansökan till Förbundet om inget avfall kommer att genereras under minst 4 veckor.

58 § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall medges för maximalt två år per ansökningstillfälle, och i totalt maximalt sex år, om inte särskilda skäl föreligger.

Skyldighet att betala grundavgift kvarstår under uppehållstiden.

EGET OMHÄNDERTAGANDE OCH BEFRIELSE FRÅN SKYLDIGHETEN ATT ÖVERLÄMNA HUSHÅLLSAV FALL

59 § Tillsynsansvarig nämnd får efter ansökan, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsägare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken som innebär att hushållsavfall och annat avfall som Förbundet ska ansvara för inte får hanteras av annan än Förbundet eller den som Förbundet anlitar. Detta gäller för såväl mat- och restavfall som för slam från små avlopp.

a. Dispens för eget omhändertagande av avfall kan endast medges under förutsättning att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Sådant befrielse medges för maximalt två år per ansökningstillfälle. För det fall särskilda skäl föreligger kan dispens medges för en längre tidsperiod.

Skyldighet att betala grundavgift kvarstår under uppehållstiden.

b. Dispens som innebär total befrielse från hämtning av hushållsavfall medges endast om fastighetens bostadsbyggnad är i sådant skick att den inte kan användas för bostadsändamål och därmed är obebodd. Det innebär att hushållsavfall inte uppstår på fastigheten. Fastighetsägaren har inte tillgång till de kommunala återvinningscentralerna (Återbruken) och är inte skyldiga att betala grundavgift enligt avfallstaxa.

ÅTERKALLANDE AV DISPENS OCH UNDANTAG

60 § Uppstår olägenhet eller risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön kan Förbundet eller Tillsynsansvarignämnd besluta att given dispens eller undantag upphör att gälla. I sådant fall upphör även ändrad avfallsavgift att gälla.

10. BILAGA 1 – TILLSYNSANSVAR

Med den tillsynsansvariga nämnden avses den myndighet som i respektive kommun fullgör kommunens tillsynsuppgifter enligt miljöbalken. Följande nämnd utgör för närvarande (2019-09-26) tillsynsmyndighet i detta avseende i respektive kommun. Aktuell information finns även på respektive kommuns webbplats.

Arboga:	Västra Mälardalens myndighetsförbund (VMMF)
Enköping	Miljö- och byggnadsnämnden, Enköpings kommun
Fagersta	Västmanland-Dalarna miljö-och byggnadsnämnd
Hallsta- hammar	Bygg- och miljönämnden, Hallstahammars kommun
Heby	Bygg- och miljönämnden, Heby kommun*
Kungsör	Västra Mälardalens myndighetsförbund (VMMF)
Köping	Samhällsbyggnadsnämnden
Norberg	Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd
Sala	Bygg- och miljönämnden, Sala kommun*
Skinn- skatteberg	Miljö- och byggnadsnämnden, Skinnskattebergs kommun
Surahammar	Bygg- och miljönämnden, Surahammars kommun
Västerås	Miljö- och konsumentnämnden, Västerås kommun

** Myndighetsutövningen inom bygg-, miljö- och livsmedelsområdet handläggs kommungemensamt av Sala kommun och Heby kommun. Kommunerna har egna beslutsfattande politiska nämnder.*

11. BILAGA 2 – SORTERING OCH LÄMNING AV AVFALL M.M.

FÖLJANDE AVFALLSSLAG SKA SORTERAS UT OCH HÅLLAS SKILT FRÅN RESTAVFALL:

FARLIGT AVFALL

Farligt avfall är avfall som är farligt för människor eller miljön och som därför inte ska blandas med annat avfall.

Exempel på farligt avfall är kemikalier, spillolja, färgrester och lösningsmedel.

Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som farligt avfall:

- Färg- och lackavfall samt hartser
- Limavfall (t.ex. kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (t.ex. fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar med innehåll
- Annat surt eller starkt alkaliskt avfall (t.ex. frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (t.ex. termometrar, barometrar, reläer)
- Spillolja och annat oljeavfall
- Brandsläckare, gasolflaskor och andra trycksatta behållare

Farligt avfall från hushållen lämnas kostnadsfritt vid Återbruken. Det farliga avfallet skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Om möjligt ska avfallet lämnas i originalförpackning. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt avfallstaxa.

MATAVFALL

Matavfall uppkommer vid matlagning i hushåll, restauranger, storkök m.m. och utgörs av exempelvis skal och blast, teblad och kaffesump. Matavfall från hushåll ska läggas i papperspåsar tillhandahållna av VafabMiljö. Matavfall från verksamheter ska lämnas i papperspåsar/säckar som erhålls från VafabMiljö. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas.

Matavfall kan även malas ner i avfallsquvarn kopplad till sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart matavfall. Sådant matavfall får inte blandas med annat avfall än fett från fettavskiljare. Regler om användning av kösavfallsquvarn kopplad till spillvattennätet finns i respektive kommuns ABVA. Matavfall kan även komposteras, se § 47 i dessa föreskrifter.

För att säkerställa att matavfall sorteras rätt får Utföraren genomföra regelbundna stickprovskontroller.

GROVAVFALL

Grovavfall är hushållsavfall som är för tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in som restavfall.

Grovavfall från hushållen lämnas kostnadsfritt vid Återbruken, där grovavfallet ska sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom Förbundets försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt avfallstaxa.

Vid beställd hämtning ska grovavfallet, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som

klargör att det är fråga om grovavfall. Grovavfallet ska vara placerat vid fastighetens infart eller på annan för hämtningsfordonet lättillgänglig plats.

TRÄDGÅRDSAVFALL

Trädgårdsavfall uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus och bör komposteras. Egen kompostering av trädgårdsavfall är tillåten utan anmälan. Trädgårdsavfall kan även lämnas på Återbruken. Bortforsling av trädgårdsavfall kan mot avgift enligt avfallstaxan beställas av fastighetsägaren hos VafabMiljö. För regler om eldning av trädgårdsavfall, se dessa föreskrifter, 46 §.

LATRIN

Insamling sker i latrinbehållare som beställs hos VafabMiljö. Behållaren ska förslutas och vid behov göras ren på utsidan av avfallslämnare. Bortforsling av latrin beställas hos VafabMiljö mot avgift enligt avfallstaxa.

FETT

Enskilda hushåll ska lämna överbliven matolja och fett i slutna behållare (exempelvis PET-flaska) till Återbruk.

DÖDA SÄLLSKAPSDJUR SAMT AVFALL FRÅN HUSBEHOVSJAKT

Små sällskapsdjur (maxstorlek hund) som normalt förekommer i bostäder kan grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Döda sällskapsdjur kan också tas omhand av veterinärkliniker, som även tar hand om större döda djur. Information om omhändertagande av hästar och andra större djur finns på respektive kommuns webbplats. Slaktbiprodukter som uppstår vid husbehovsjakt får lämnas i skogen. Små sällskapsdjur och mindre mängder slaktbiprodukter som läggs i kärl för restavfall ska förpackas väl innan de läggs i behållare.

LÄKEMEDELSRESTER

Rester av läkemedel ska lämnas till apotek.

STICKANDE OCH SKÄRANDE AVFALL

Behållare för kanyler hämtas vid apoteket. Fyllda behållare lämnas till apotek. Övriga föremål som kan vålla skär- och sticksador (t.ex. glasföremål, spikar och nålar) ska läggas i styvt skyddshölje (t.ex. tom mjölkförpackning) innan de läggs i avfallsbehållaren. Större mängder avfall som kan ge upphov till skär- och sticksador ska paketeras för sig och betraktas som grovsopor.

BATTERIER

Bärbara batterier kan lämnas till försäljningsstället, i batteriholkar eller på Återbruken. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Om batterier är inbyggda i produkter hanteras dessa som elavfall. Bilbatterier lämnas till butik som säljer bilbatterier, eller lämnas på Återbruken.

EL-AVFALL

El-avfall inkluderar avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion.

Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som konsumentelavfall:

- Vitvaror, t.ex. spis, diskmaskin, tvättmaskin, spisfläkt
- Kylskåp och frysar
- TV, datorskärmar
- Mobiltelefoner och surfplattor
- Mikrovågsugnar
- Datorer och tillbehör
- Hushållsapparater, t.ex. elvisp, matberedare, hårtork
- Ljuskällor t.ex. lågenergilampor, glödlampor, halogenlampor, lysrör
- Elektriska och elektroniska verktyg, t.ex. elektrisk gräsklippare, symaskin
- Brandvarnare

Konsumentelavfall med producentansvar lämnas till återförsäljare eller på Återbruken. Hämtning mot avgift kan också beställas hos VafabMiljö.

FÖRPACKNINGSAVFALL OCH RETURPAPPER

Hushållen ska sortera ut förpackningar och tidningar (returpapper). Dessa lämnas löst i behållare på återvinningsstation eller annan plats som anvisas av fastighetsägare eller förpackningsproducent.

- Förpackningar av glas
- Förpackningar av metall
- Förpackningar av papper, wellpapp eller kartong
- Förpackningar av hårdplast och mjukplast

TEXTILAVFALL

Textilprodukter som lämpar sig för återbruk och andrahandsförsäljning bör lämnas till textilinsamling på Återbruken eller annan textilinsamling. Textilier för återvinning lämnas till Återbruken.

BILAR OCH DÄCK

Uttjänta bilar, bilbatterier och däck lämnas till producenternas insamlingssystem. Bilproducenternas nätverk BilRetur tar emot uttjänta bilar. Gamla däck lämnas till däckåterförsäljare eller till Återbruken.

BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL

Avfall som uppkommer vid nybyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad, eller som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård.

Exempel på bygg- och rivningsavfall är:

- Badkar, handfat, duschkabin, toalettstol
- Värmeapparater såsom värmepanna, varmvattenberedare
- Trallvirke
- Kakel och klinker
- Isolering

Bygg- och rivningsavfall omfattas inte av det kommunala ansvaret för insamling av hushållsavfall och fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som

vill lämna bygg- och rivningsavfall får därför vända sig till valfri insamlings-entreprenör för bortskaffande av bygg- och rivningsavfall. Avfall från mindre underhållsarbeten och reparationer i bostaden räknas dock som hushållsavfall. En del bygg- och rivningsavfall klassas som farligt avfall, t.ex. asbest och impregnerat virke.

Asbest utgör farligt avfall och kan lämnas i små mängder (max en bärkasse) till Återbruket. Påsen ska vara väl försluten. Större mängder lämnas mot avgift till Gryta avfallsstation i Västerås.

FYRVERKERIER OCH AMMUNITION

Kontakta Polisen eller återförsäljaren av produkterna för omhändertagande av fyrverkerier, nödljus, nödraketer, sprängämnen, ammunition eller annat explosivt avfall.

RESTAVFALL

Restavfall är det som är kvar när övriga avfallsslag har sorterats ut. Restavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller annat emballage av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

12. BILAGA 3 – ANSÖKAN OCH ANMÄLAN OM UNDANTAG FRÅN AVFALLSFÖRESKRIFTERNA

Fastighetsägare som vill ha undantag från avfallsföreskrifterna ska ansöka eller anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd eller till Förbundet enligt tabellen nedan.

UNDANTAG FRÅN BESTÄMMELSE	FASTIGHETSÄGAREN GÖR ANMÄLAN OM ABONNEMANGS-ÄNDRING	FASTIGHETSÄGAREN ANSÖKER OM UNDANTAG	HANDLÄGGS AV TILLSYNSANSVARIG NÄMND	HANDLÄGGS AV VAFABMILJÖ KOMMUNAL-FÖRBUND
Kompostering av matavfall (47 §)	X			X
Kompostering av latrin (48 §)		X	X	
Kompostering av slam (59 a §)		X	X	
Förlängt hämtningsintervall restavfall (49 §) (förutsätter hemkompost eller köksavfallskvarn och minsta kärldstorlek)		X		X
Förlängt hämtningsintervall slam (50 §)		X	X	
Gemensamt (delat) kärl (51 §)	X			X
Gemensam hämtningsplats (52 §)	X			X
Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall (53-54 §§)		X		X
Uppehåll i hämtning av latrin (54 §)		X		X
Uppehåll i hämtning av slam och filtermaterial från små avloppsanläggningar (55 §)		X		X
Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall för verksamheter (57 §)		X		X
Eget omhändertagande, mat- och restavfall samt slam från små avlopp (59a §)		X	X	
Befrielse från hämtning av avfall (§59b)		X	X	

13. BILAGA 4 – ORDLISTA

Abonnemang: Regelbunden avfallshämtning enligt visst schema. Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är skyldig att ha ett abonnemang. Abonnemang finns för olika typer av avfallsbehållare och hämtningsintervall.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallsbehållare/behållare: kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart matavfall eller annan anordning för uppsamling av hushållsavfall

Avfallskvarn: Kvarn för sönderdelning av matavfall där det malda avfallet kan följa med avloppsvattnet ut eller gå till spillvattenledningen eller till separat tank eller avskiljare.

Avfallsutrymme: Byggnad eller del av byggnad avsedd för förvaring av avfallsbehållare.

Avloppsanläggning: Till exempel slamavskiljare, sluten tank, minireningsverk, förmultningstolett eller liknande.

Dispens: Befrielse från att följa viss regel.

Dragväg: Det avstånd, mätt enkel väg, kärlet behöver dras ifrån sin uppställningsplats till hämtningsfordonets uppställningsplats.

Eget omhändertagande: Fastighetsägare kan i vissa fall få ta hand om sitt avfall själv i stället för att lämna det till VafabMiljö. Ett exempel är kompostering av latrin.

Farligt avfall: Avfall som är till exempel giftigt, brandfarligt eller frätande och utgör en fara för människa och miljö. Se Bilaga 2.

Fritidsbostad/Fritidshus: Fastighet som inte bebos permanent, till exempel sommarstuga.

Grundavgift: Avfallsavgiften är uppdelad i två delar – grundavgift och rörlig avgift. Grundavgiften täcker kostnader för Återbruken, men även för kundtjänst och annan administration. Skyldigheten att betala grundavgift kvarstår därför även om fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare har beviljats undantag enligt § 53-59a.

Grovavfall: Skrymmande avfall som på grund av sin storlek eller andra egenskaper inte ska läggas i det vanliga kärlet för restavfall.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall: Avfall som kommer från hushåll samt avfall från annan verksamhet som uppkommer som en direkt följd av att människor uppehåller sig i en lokal eller i en anläggning. I en verksamhet uppstår med hushållsavfall jämförligt avfall exempelvis som städsoppor och som matavfall från medhavda lunchlådor. Avfall som uppkommer i själva verksamheten, till exempel vid tillverkning eller leveranser till verksamheten är däremot verksamhetsavfall.

Hämtställe för avfallsbehållare: Den plats där avfallsbehållarna är placerade.

Kompostering: Nedbrytning av organiskt avfall med hjälp av syre och mikroorganismer.

Latrin: Innehållet i en torrtoalett, förmultningstolett eller liknande som samlas upp i en behållare.

Minireningsverk: Typ av reningsanläggning för små avlopp. Tekniken som används för rening är i princip densamma som i större kommunala reningsverk, det vill säga sedimentering, biologisk rening och kemisk fällning. Det finns även minireningsverk med enbart biologisk rening och enbart kemisk rening.

Nyttjanderättshavare: Den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarbegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastigheten.

Permanentboende/permanentbostad: bostad som är avsedd för stadigvarande boende.

Producentansvar: Skyldighet för producent att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas. Producentansvar gäller exempelvis för förpackningar och tidningar.

Slam: Biologiska partiklar i vatten från till exempel slamavskiljare, slutna tankar och fettavskiljare.

Små avlopp: Avloppsanläggning för en eller flera fastigheter som inte är ansluten till kommunalt reningsverk. Havs- och vattenmyndigheten använder begreppet små avloppsanläggningar avseende anläggningar dimensionerade för belastning upp till och med 200 personekvivalenter.

Undantag: De fall då föreskrifterna inte tillämpas. Förutsättningarna för undantag ska finnas i avfallsföreskrifterna.

Uppställningsplats för hämtningsfordonet: Plats där hämtningsfordonet stannar när avfallet ska hämtas och lastas i fordonet.

Återanvändning: Produkter eller komponenter används en andra gång i samma syfte för vilket de ursprungligen var avsedda istället för att kasseras.

Återvinning: Tillvaratagande av material från avfall som kan användas vid tillverkning av nya produkter, så kallad materialåtervinning. Förbränning av avfall är energiåtervinning.

Återvinningscentral (ÅVC)/Återbruk: En bemannad central där hushåll kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, el-avfall, farligt avfall och annat avfall. Avfallslämnaren sorterar själv avfallet i olika behållare.

Återvinningsstation (ÅVS): Insamlingsställe där förpackningar och tidningar lämnas.

VafabMiljö, Returvägen 20, 721 37 Västerås, Tel: 021-39 35 00
E-post: info@vafabmiljo.se, Hemsida: www.vafabmiljo.se, Facebook:
www.facebook.com/VafabMiljo

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Äldreomsorgsplan 2019 - 2035 (KS 2019/430)

Socialnämnden har tagit fram ett förslag till Äldreomsorgsplan för perioden 2019 – 2035 med viljeinriktning välfärdsteknik. Planer av vikt ska enligt riktlinjer för styrdokument i Kungsör alltid beslutas i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Förslag till Äldreomsorgsplan 2019 - 2035
- Socialnämndens protokoll 2019-09-24, § 91
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-11-13 med bilaga
- Socialnämndens protokoll 2019-11-26 § 114
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 202

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar socialnämndens förslag till Äldreomsorgsplan 2019-2035.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till SN, akten
Utdragsbestyrkande	

§ 202

Äldreomsorgsplan 2019 - 2035 (KS 2019/430)

Socialnämnden har tagit fram ett förslag till Äldreomsorgsplan för perioden 2019 – 2035 med viljeinriktning välfärdsteknik. Planer ska beslutas i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Förslag till Äldreomsorgsplan 2019 - 2035 (remissutseendet)
- Socialnämndens protokoll 2019-09-24, § 91
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-11-13 med bilaga
- Socialnämndens protokoll 2019-11-26 § 114

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige antar socialnämndens förslag till Äldreomsorgsplan 2019-2035.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till SN, akten
Utdragsbestyrkande	

§ 114

Äldreomsorgsplan 2019-2035 (SN 2018/68)

Socialnämnden gav vid mötet i september 2019 presidiet i uppdrag att avgöra om förslaget till Äldreomsorgsplan 2019-2035 var klart så att det kan skickas ut på remiss under perioden 2019-10-07 – 11-06. Utskottet godkände förslaget och remissrundan är verkställd.

Socialförvaltningen har gjort en sammanställning av inkomna remissvar. Av svaren framgår att man är överens om innehållet i planen. Flera trycker på att en indelning i tre behovsnivåer är bra, att förebyggande och rehabiliterande insatser ska prioriteras och att mötesplatser ska utvecklas. Flera menar att ett Trygghetsboende snarast behöver byggas och att åldersgränsen ska sänkas.

Förvaltningen bedömer att inkomna synpunkter inte föranleder att planen behöver arbetas om i sin helhet. Planen kan eventuellt revideras med ett stycke om den politiska viljan. Två alternativa förslag till beslut redovisas, med eller utan revidering.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Förslag till Äldreomsorgsplan 2019-2035 (remissutseendet)
- Socialnämndens protokoll 2019-09-24, § 91
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-11-13 med bilaga

Beslut

Socialnämnden godkänner äldreomsorgsplanen efter komplettering med ett förord samt kosmetiska förändringar.

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige antar socialnämndens förslag till Äldreomsorgsplan 2019-2035.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Kommunstyrelsen (inkl. kompletterad plan), akten
Utdragsbestyrkande	

Äldreomsorgsplan 2019- 2035 Kungsörs kommun

- inklusive viljeinriktning för välfärdsteknik

Socialförvaltningen

2019-09-19

Sammanfattning och slutsatser

Äldreomsorgsplanen med inriktningsbeslut för välfärdsteknik 2019–2035 är ett dokument med syfte att styra, förbättra, förändra och utveckla kommunens äldreomsorg. Planen ersätter den tidigare utvecklingsplanen för äldreomsorgen som gällt under åren 2013–2018. Äldreomsorgsplanen 2019–2035 ska vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten, revideras vid behov och finnas med i kvalitetsarbetet.

Kungsör växer och har som mål att ha niotusen innevånare år 2025. Med detta följer ökade krav på service och tjänster. Mot bakgrund av befolkningsprognosen som visar att den största ökningen kommer att ske i gruppen 80 år och äldre samt tendenser som visar att fler önskar bo kvar hemma bedömer vi att behovet av trygga och tillgängliga bostäder, hemtjänst och hemsjukvård kommer att öka i framtiden.

Genom att prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade mot äldre kan förutsättningar som främjar självständighet och delaktighet skapas vilket i förlängningen även ger samhällsekonomiska vinster.

Äldreomsorgen i Kungsör ska bedriva god evidensbaserad vård av god kvalitet med kompetent personal. För att klara det behöver socialförvaltningen satsa på kompetensutveckling av befintlig personal i alla led, lyfta fram goda exempel och aktivt marknadsföra vård och omsorg, gärna tillsammans med andra förvaltningar och inom gemensam samverkan med Köping, Arboga och i vissa fall även tillsammans med Surahammar. Vidare behöver socialförvaltningen satsa på att vård och omsorg ska vara en attraktiv arbetsplats som främjar hälsosamma scheman och innovativa lösningar. Förvaltningen behöver ständigt omvärldsbevaka utvecklingen som sker inom vård och omsorg, både nationellt, regionalt och lokalt.

För att klara verksamheten visar forskningen på behovet av utveckling av välfärdsteknik. Inom socialförvaltningen finns generellt en stark vilja att ta till vara på digitaliseringens möjligheter för att möta framtidens ökade förväntningar och behov. Kungsör har precis beslutat om vision och strategi för digitaliseringsarbetet.

En utgångspunkt för verksamheterna inom äldreomsorgen är att den ska inriktas på att den äldre ska känna välbefinnande och ges möjlighet till inflytande över de insatser som ges. Till en persons välbefinnande hör sådant som känsla av trygghet och meningsfullhet. Dessa två bestämmelser i socialtjänstlagen har införts för att stärka den enskildes välbefinnande och inflytande.

Uppbyggnad av verksamheten utifrån tre olika behovsnivåer föreslås

Det är viktigt att konstatera att det inte finns några gränser mellan de behovsnivåer som föreslås utan de äldre ska ha möjlighet att välja om de vill bo kvar hemma även om de har ett omfattande behov av stöd och en person med lågt behov av stöd ska också kunna välja att flytta in i ett Trygghetsboende. Därför ska insatser erbjudas där den enskilde valt att bo oberoende av vilken behovsnivå den enskilde har. För att flytta in i ett särskilt boende krävs dock ett beslut av biståndshandläggare utifrån de behov den enskilde har.

Förebyggande insatser och socialt stöd – för personer med lågt behov av stöd

Ett aktivt och hälsosamt åldrande består enligt Folkhälsomyndigheten av fyra hörnpelare: social gemenskap och stöd, meningsfullhet, fysisk aktivitet och goda matvanor. Därför ska förebyggande insatser prioriteras och mötesplatser utvecklas och erbjuda socialt stöd, fysisk aktivitet och gemensamma måltider. En satsning på utbyggnad av mötesplatser och en ev. utbyggnad av en frivilligcentral kompletterar äldreomsorgens insatser och bidrar till god livskvalitet och en meningsfull tillvaro för Kungsörs äldre. Fritidsaktiviteter för äldre kan byggas upp till exempel genom ett samarbete med kommunens Fritidsavdelning. För att möta målgrupper med oro, ångest, psykisk ohälsa och/eller överkonsumtion av alkohol behövs samverkan med öppenvården utvecklas för att erbjuda samtalsstöd.

Mellanboende, infrastruktur och utvecklade hälso- och sjukvårdsinsatser – för personer med ordinärt behov av stöd

För gruppen med medelhögt behov av insatser krävs olika former mellanboenden, ett samlingsnamn för olika former av anpassade boenden för äldre. Gruppen 80 + förväntas öka med 56 % fram till år 2027 och medför bland annat ökade krav på bostäder anpassade för äldre. Av Kungsörs ca 1000 invånare mellan 70–79 år bor idag ca 800 personer i småhus som inte alltid är anpassade efter äldres behov. En långsiktig lokalföröpförjningsplanering behövs för att säkra kommunens utbyggnad av framtida mellanboenden och särskilda boenden för att möta äldregruppens behov och efterfrågan. Kommunen behöver också säkerställa att befintliga boenden och lokaler används på bästa sätt och anpassas efter verksamhetens och de äldres behov och förutsättningar.

För gruppen med medelhögt behov av insatser är det av värde att utveckla gruppaktiviteter för att stärka och bibehålla hälsan till exempel genom dagvård med olika typer av inriktning. Det är centralt att på olika sätt tillhandahålla anhörigstöd för dem som vårdar en närstående för att möjliggöra kvarboende både för anhörigvårdaren och för den närstående.

Hälso- och sjukvårdsinsatser behöver utvecklas tillsammans med regionen för att möjliggöra en god och säker samt Nära vård för de äldre.

Vård och omsorgsboende – för personer med omfattande behov av stöd

Denna gruppens behov av stöd och önskninor handlar om att vardagen ska fungera så smidigt som möjligt och att få den vård som behövs i ett anpassad vård och omsorgsboende. Den enskildes inflytande på vårdens innehåll och den enskildes välbefinnande ska vara vägledande för den vård som tillhandahålls i boendet.

Det ställer krav på kommunen att utveckla befintliga boenden och anpassa dem efter de äldres behov, vilket i praktiken till stora delar innebär att anpassa befintliga boenden utifrån personer med demenssjukdomars behov.

Ordinärt boende

Förebyggande och
hälsofrämjande insatser
Service insatser
RUT- tjänster
Mattjänst
Hemtjänst
Primärvård
Slutenvård

Mellanboende

Hemtjänst
Minnesteam
Trygg hemgångs
rehabilitering
Mellanboende
Trygghetsboende
Palliativ vård
Hemsjukvård
Slutenvård

Vård-och omsorgsboende

Särskilt boende
Hemsjukvård
Palliativ vård
Sluten vård

Vård och omsorgsboende
för personer med
omfattande behov av
stöd (nivå 3)

Mellanboende För personer med ordinärt behov av stöd
(Nivå 2)

Förebyggande och rehabiliterande för personer med lågt behov av stöd (Nivå1)

Innehållsförteckning

1.0	Inledning.....	1
1.1	Syfte.....	1
1.2	Delaktighet	1
2.0	Vad styr äldreomsorgen?	2
3.0	Kungsörs äldreomsorg idag.....	6
3.1	Hemtjänst	6
3.2	Trygg och säker hemgångsrehabilitering	6
3.3	Korttidsvistelse	6
3.4	Dagverksamhet.....	6
3.5	Trygghetsboende.....	6
3.6	Vård- och omsorgsboende	7
3.7	Hemsjukvård.....	7
3.8	Trygghetslarm.....	7
3.9	Minnesteamet Juvelen	7
3.10	Anhörigstöd	7
3.11	Mötesplatser	8
3.12	Aktiviteter	8
4.0	Medborgarnas, medarbetarnas och chefernas synpunkter på den framtida äldreomsorgen ...	9
4.1	Medborgardialog.....	9
4.2	Fokusgrupp invånare och enkätsvar invånare	9
4.3	Fokusgrupp medarbetare.....	10
4.4	Fokusgrupp chefer.....	10
5.0	Framtida äldreomsorg.....	11
5.1	Hälsofrämjande och förebyggande insatser	11
5.2	Kvalitetsarbete	13
5.3	Teknikstöd	13
	17
	Vår viljeriktning	17
5.4	Valfrihet och tillgänglighet	17
5.5	Kompetensförsörjning och rekrytering	18
5.6	Främja hållbar arbetsbelastning och hälsosamma scheman	19
5.7	Måltidernas betydelse.....	19
5.0	Demografi och ekonomi	22

5.1 Framtida målgrupper.....	22
5.2 Behov av olika boendeformer på kort och lång sikt.....	23
6.0 Utveckling av äldreomsorgen i Kungsör på kort och lång sikt, 2019 – 2035.....	27
6.1 Förebyggande och rehabiliterande insatser	27
5.5 Mellanboende/Trygghetsboende	27
6.2 Personer i behov av Särskilt boende.....	28
6.3 Samverkan.....	30
7.0 Förslag	32
7.1 Målbild.....	32
7.2 Uppbyggnad av verksamhet utifrån tre olika behovsnivåer föreslås.....	32
7.3 Aktiviteter för att utveckla vårdkedjan inom äldreomsorgen.....	34
Bilaga, Begrepp och Definitioner.....	0

1.0 Inledning

En av de viktigaste politiska frågorna i Kungsör, Sverige och Europa är hur samhället ska möta och hantera behoven från en växande äldre befolkning. Andelen medborgare 65 år och äldre kommer att öka i antal, leva längre och vara friskare än tidigare generationer med nya krav, behov och förväntningar.

Äldreomsorgen utgör en dominerande del av den kommunala välfärden och det är viktigt att kvalitén på vård och omsorg om de äldre säkras och förbättras. Under kommande år krävs därför såväl analyser, breda diskussioner, strategiska beslut, planering och åtgärder för att möta utvecklingen på bästa sätt. Kungsör kommun arbetar utifrån ett styrsystem som bygger på målstyrning och delaktighet. Styrsystemet utgår från de mål, visioner och uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige och nämnd, samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål. Den politiska visionen och målen för äldrepolitiken ska genomsyra hela äldreomsorgen. För att nå måluppfyllelse krävs planering på både kort och lång sikt.

1.1 Syfte

Syftet med detta dokument är att ta fram en strategisk plan för framtiden som anger mål och inriktning för äldreomsorgens verksamheter på kort och lång sikt. En plan som belyser åldersutveckling och kommande behov av bostäder och insatser. Men också hur vi på bästa sätt bemöter framtidens behov och förväntningar på förändring och förnyelse av våra insatser och arbetssätt till exempel via digital teknik, införande av välfärdsteknologi och e-tjänster för trygghet, service och delaktighet.

1.2 Delaktighet

Framtagandet av äldreomsorgsplanen har präglats av bred delaktighet, möjlighet att vara delaktiga har skett genom medborgardialoger, enkäter som på olika sätt erbjudits:

- Brukare
- Anhöriga
- Medarbetare
- Representanter för kommunala pensionärs och tillgänglighetsrådet (KPTR)
- Allmänhet

2.0 Vad styr äldreomsorgen?

Vårt arbete regleras i lagar och förordningar från regeringen och riksdagen.

Men det regleras även i föreskrifter och allmänna råd som utformas av bland annat Socialstyrelsen och andra myndigheter inom områdena hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel och folkhälsa.

Föreskrifter är bindande regler, medan allmänna råd är rekommendation hur någon kan eller bör handla enligt viss författning.

Lagar

De lagar som främst styr äldreomsorgens verksamheter är Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt Patientlagen (2014:821)

Enligt Socialtjänstlagen 1 kap 1§ skall: "Samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, Jämlikhet i levnadsvillkor, Aktiva deltagande i samhällslivet Lag (2001:453) Dessutom fastslås i 5 kap 4§ att:

"Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund). Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra." Lag (2010:427) om ändring i Socialtjänstlagen.

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), är en ramlag. Den innehåller grundläggande regler för all hälso- och sjukvård och reglerar det som landsting/region, kommun eller annan vårdgivare är skyldig att erbjuda patienterna. Lag (1982:763)

Patientlagens syfte är att, inom hälso- och sjukvårdsverksamhet, stärka och tydliggöra patientens ställning samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Lag (2014:821)

Äldreomsorgens nationella värdegrund

De nationella målen för äldreomsorgen innebär att:

- Äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende
- Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag
- Äldre ska bemötas med respekt
- Äldre ska ha tillgång till god vård och omsorg

Nationella riktlinjer vid demenssjukdom

Socialstyrelsen har tagit fram nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom. Syftet

med riktlinjerna är att de ska vara ett stöd för beslutsfattare på alla nivåer. De nationella riktlinjerna vid demenssjukdom lyfter fram följande områden:

- tidig medicinsk utredning (basal utredning)
- läkemedelsbehandling
- dagverksamhet anpassad för målgruppen
- särskilt boende anpassad för målgruppen
- stöd till anhöriga
- personcentrerad vård och omsorg - multiprofessionellt teamarbete

Visionen för Kungsörs kommun är:

Vårt Kungsör är den naturnära attraktiva Mälarkommunen där vi med öppenhet och kreativitet får människor och företag att mötas och växa.

Visionen skapar en samsyn kring hur kommunen skall utvecklas i framtiden. Den berör självklart även kommunens äldreomsorg.

Socialförvaltningens måldokument är beslutat av socialnämnden och beskriver önskvärt innehåll och ambitionsnivå inom de olika verksamhetsområdena. Fem av målen ska vara anpassade till kommunfullmäktiges övergripande mål.

Socialnämndens övergripande inriktning/målbild:

Rätt hjälp, på rätt tid och på rätt plats, av rätt person och till rätt kostnad

Vård och omsorgs brukare ska enligt värdegrunden kunna känna och uppleva att

Varje dag ska vara en bra dag!

Kommunfullmäktige mål:

1. *Kommunen ska ha minst 9 000 invånare år 2025.*

Socialnämndens mål:

Socialförvaltningen verksamhet ska säkerställa att alternativa boendeformer ska erbjudas äldre som önskar detta

Indikator: Att mellanboende som alternativ ska öka med 40 nya platser senast år 2022. **Indikator:**

Antal deltagare på mötesplatser ska årligen öka med 2 %.

Kommunfullmäktige mål:

2. *Andel elever i åk. 9 som är behöriga till program på gymnasiet ska öka varje år med 2017 som basår. 2017: 81,6 %*

Socialnämndens mål:

Socialförvaltningen ska i samverkan med Barn- och utbildningsförvaltningen arbeta för fortsatt utveckling av tidiga och samordnade insatser

Indikator: Samtliga ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret ska senast år 2020 erbjudas aktivitet

Indikator: Antalet genomförda samordnade individuella planer så kallade SIP:ar ska årligen öka med 2020 som basår

Indikator: Innan 2020 års utgång ska arbetet enligt modell ODIN startas

Kommunfullmäktige mål:

- 3 *Kommunen ska i samverkan med Arbetsförmedlingen och näringslivet, arbeta för att minska arbetslösheten de närmaste två åren med en procentenhet årligen. Utgångsläge: Arbetslöshet december år 2018, 10,4 %*
 - a, *Arbetslöshetsmål december år 2020, 8,3 %*
 - b. *Arbetslöshetsmål december år 2019, 9,3 %*

Socialnämndens mål:

Integrerat, jämställt och hållbart samhälle

Indikator: Andelen ej återaktualiserade med försörjningsstöd ett år efter avslutad insats ska årligen öka med år 2018 som utgångsläge

Indikator: Antal personer inom AoF som kommer ut i arbete eller studier ska årligen öka med 2019 som basår

Indikator: Antal personer i samtliga praktikformer ska årligen öka med 2019 som basår

Kommunfullmäktige mål:

3. *Kungsör ska förbättra sitt resultat i rankingen årets miljökommun. Vi ska vara bland de 100 bästa år 2020. Utgångsläge är 138 år 2019.*

Socialnämndens mål:

Socialförvaltningen ska verka för ett hållbart samhälle

Indikator: Socialförvaltningens verksamheter ska fasa ut användningen av all engångsplast senast år 2020

Indikator: Socialförvaltningens alla verksamheter ska källsortera allt sitt avfall senast år 2020

Kommunfullmäktige mål:

- 4 *Kommunens resultat ska utgöra minst 1 procent av skatteintäkter och statsbidrag varje år. Detta mål ska utvecklas och innefatta effektivisering i samtliga verksamheter.*

Socialnämndens mål:

Socialnämndens budget ska vara i balans genom optimalt resursanvändande

Indikator: Bokslut +/- 0

Indikator: Mäta utförd tid för att anpassa till rätt bemanning och med rätt kompetens

Indikator: Genom förebyggande och rehabiliterande insatser

Socialnämndens mål:

5. Människors möjlighet till inflytande/delaktighet

Indikator: Antalet genomförandeplaner ska årligen öka för att år 2021 vara 100 %

Indikator: Alla beslut ska följas upp inom föreskriven tid och minst en gång per år senast år 2020

Indikator: brukares uppfattning av inflytande/delaktighet ska årligen öka med 2020 som basår

6. Brukares och anhörigas uppfattning av personalens goda bemötande ska årligen förbättras med utgångsläge 2020 års resultat

Indikator: brukares och anhörigas uppfattning av gott bemötande ska årligen öka med 2020 som basår

Socialnämnden uppdrar dessutom till förvaltningen att i all sin verksamhet beakta barn- och jämställdhetsperspektivet. Årligen ska förvaltningen redovisa en jämställdhetsanalys av de insatser som beviljats.

Verksamhetsplanen

Socialnämndens mål bryts ner i verksamhetsplaner för året som beskriver vad socialtjänsten vill uppnå under kommande verksamhetsår och utgår ifrån politikens visioner, styrdokument och uppdrag. Planerna ska göra det tydligt för verksamheterna vad de ska arbeta med.

Socialförvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är under utarbetande och blir ett övergripande och strategiskt dokument och riktar sig till hela förvaltningen. Det ger förvaltningen en gemensam struktur för att planera, leda, följa upp och förbättra verksamheten. Ledningssystemet är en del av förvaltningens styr- och ledningsmodell.

Kungsörs äldreomsorg idag

3.1 Hemtjänst

Kungsörs hemtjänst utgår idag ifrån Kinnekullevägen 9 och ligger i nära anslutning till trygghetslägenheterna på Kinnekullevägen, Misteln. Insatserna inom hemtjänsten är av karaktären service, omvårdnad och medicinska insatser. Insatserna kan variera från enklare hushållssysslor till mer omfattande personlig omvårdnad. Personlig omvårdnad innebär stöd och hjälp för att kunna äta, klä sig, förflytta sig, och sköta sin personliga hygien. Insatser som syftar till att bryta isolering och utanförskap kan vara exempel aktiviteter och promenader.

3.2 Trygg och säker hemgångsrehabilitering

Under 2019 har Socialförvaltningen startat projekt Trygg och säker hemgångsrehabilitering som syftar till ett multiprofessionellt teambaserat arbetssätt för hemrehabilitering. Syftet är att öka förutsättningarna för att de äldre tryggt ska kunna bo kvar hemma samt senarelägga behov av vård- och omsorgsboende. Med ett väl utvecklat multiprofessionellt team med inriktning på hemrehabilitering minskar behovet av korttidsvistelse vilket har visat sig gynnsamt för den enskilde.

3.3 Korttidsvistelse

På enheten Gläntan på Södergården finns 11 rum avsedda för korttidsvård eller växelvård. Korttidsvistelse/växelvårdsplats kan beviljas för personer som har ett omfattande omvårdnadsbehov eller är i behov av rehabilitering efter sjukhusvistelse eller i väntan på annan boendeform. Korttidsvistelse eller växelvård kan även beviljas till personer för att avlasta anhöriga, eller vid vård i livets slut. Korttidsvistelse är en tillfällig insats som kräver ett biståndsbeslut.

3.4 Dagverksamhet

För personer med demenssjukdomar som bor i ordinärt boende erbjuds dagverksamhet på Gillestugan. Verksamheten tar emot gäster efter biståndsbeslut och personen ska ha en demensdiagnos eller en kognitiv svikt. Personer som bor i ordinärt boende och i vissa fall på korttidsboende är välkomna om de har ett biståndsbeslut.

Gillestugan erbjuder frukost, lunch och eftermiddagsfika. Dagliga aktiviteter som utförs är t ex social samvaro, spela spel, högläsning, allmän litteraturläsning, promenader och i vissa fall utflykter. All mat som serveras lagas på plats och de som kan och vill har möjlighet att hjälpa till. Resor till och från Gillestugan sker med färdtjänst. Dagverksamhet verkar även som ett stöd och avlastning för anhöriga och arbetar för att individen ska behålla sina förmågor och fördröja demenssjukdomens utveckling. Från oktober 2019 planeras att dagverksamheten ska vara tillgängligt och öppet sju dagar i veckan för att på så sätt erbjuda anhörig avlastning i större utsträckning.

3.5 Trygghetsboende

Trygghetsboendet Misteln är avsett för personer över 75 år och verksamheten ansvarar för uthyrningen av lägenheterna.

På Misteln finns en särskild hemtjänstgrupp med ansvar för att utföra de insatser som de boende på Trygghetsboendet har beviljade.

Alla lägenheter på Kinnekullevägen är tillgängliga via hiss. I källaren finns tvättstuga, gym och bastu och i entréplan finns en restaurang med generösa ytor, som även fungerar som lokal för gemenskap.

Mistelns Trygghetsboende har en aktivitetssamordnare som erbjuder olika hälsofrämjande aktiviteter, social gemenskap och måltider i gemenskap. Aktivitetssamordnaren arbetar även uppsökande för att få fler seniorer att besöka verksamheten som en förebyggande insats bland annat för att bryta ensamhet och isolering samt undernäring.

3.6 Vård- och omsorgsboende

Kungsörs vård- och omsorgsboende är beläget på Kungsringen 1, Södergården, i nära anslutning till vårdcentralen och grönområden, och drivs i kommunal regi. Boendeenheterna Ängen, Rönnen och demensboendet Lärken omfattar totalt 64 lägenheter, varav 2 är växelvårdsplatser och inriktar sig till personer med fysiska, somatiska, sjukdomar. Personal finns tillgänglig dygnet runt för att tillgodose den äldres behov av trygghet och god vård och omsorg. Vård- och omsorgsboende är en biståndsbedömd verksamhet och idag fattas bara beslut om rätten till boende med beslut som omfattar alla förekommande insatser.

3.7 Hemsjukvård

Insatser ges i hemmet till personer över 18 år med varaktig eller tillfällig funktionsnedsättning som på grund av skada eller sjukdom bedöms behöva hälso- och sjukvård i egna hemmet. Kommunens uppdrag tilldelas genom vårdcentralen.

Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet ska endast erbjudas personer som inte på egen hand eller med stöd kan uppsöka vårdcentral/familjeläkarmottagning. Insatser inom Hemsjukvården kan vara rehabilitering, förebyggande hälsovård, träning, utprovning och förskrivning av hjälpmedel och inkontinensprodukter, provtagning, medicinering, och sårömläggningar.

I Kungsörs hemsjukvårdsteam ingår sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och specialistundersköterskor.

3.8 Trygghetslarm

Trygghetslarm är till för den enskildes trygghet, genom att larma kommer man i kontakt med hemtjänstpersonal vid akuta situationer. I januari 2019 ansvarade hemtjänsten för cirka 267 larm. Larmet installeras av leverantör i bostaden och hemtjänstpersonal svarar på larmet.

3.9 Minnsteamet Juvelen

Minnsteamet innebär att en separat personalgrupp med specialkompetens inom demens kommer följa personen oavsett i vilken verksamhet personen vistas i. Arbetssättet kommer att öka kontinuiteten och skapa trygghet för personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt samt deras anhöriga. Dessutom kommer dagverksamhet att erbjudas sju dagar per vecka. Arbetssättet ska säkerställa att de nationella riktlinjerna för demens efterföljs i Kungsörs kommuns verksamheter genom hela vårdförloppet, från tidigt stöd i samband med diagnos till vård i livets slut oavsett vilken boendeform man väljer.

3.10 Anhörigstöd

Kommunens anhörigstöd är till för de som stödjer, hjälper eller vårdar någon i sin närhet. Det kan vara en anhörig, make, maka, sambo, förälder, barn eller vän. Anhörigstödet är kostnadsfritt och erbjuder råd och stöd, förmedling av kontakter, hembesök, enskilda samtal, anhörigrupper och anhörigcirkel efter önskemål. Anhörigstödet kan även erbjuda fri avlösning för närstående, max 8

timmar per månad som utförs av frivilligservice. Anhörigstöd kan också beviljas genom bistånd och utförs då utav den kommunala hemtjänsten.

3.11 Mötesplatser

I Kungsör finns två mötesplatser, den ena finns i Misteln lokaler och den andra i Tallåsgårdens lokaler. I båda verksamheterna finns personal anställda som arbetar med uppsökande verksamhet för att få fler äldre att delta verksamheten. På Tallåsgården finns bland annat Gemenskap i Kungsör som är ett samarbete mellan Kungsörs kommun och pensionärsföreningarna. De båda Mötesplatserna tillhandahåller diverse aktiviteter och syftar till att bevara och utveckla seniorers hälsa, livskvalitet och trygghet samt medverka till aktivt utbud av aktiviteter.

3.12 Aktiviteter

På Tallåsgården erbjuds guldkantsträffar cirka en gång i månaden och dessa träffar riktar sig till dem som stödjer eller hjälper någon i sin närhet, även närstående är välkomna. Guldkanten är en gemenskap som erbjuder information, underhållning, mat och fika.

På Misteln finns en aktivitetssamordnare som planerar flera dagliga aktiviteter så som gymnastik, balansträning, föreläsningar, mat och fika i gemenskap, utflykter.

Även på Södergården erbjuds dagliga aktiviteter på boendeenheterna men även aktiviteter i samlingssalens lokaler, t e x bingo, sittgymnastik och högläsning.

4.0 Medborgarnas, medarbetarnas och chefernas synpunkter på den framtida äldreomsorgen

För att säkerställa bred delaktighet i framtagandet av denna plan har socialförvaltningen haft medborgardialog och genomfört fokusgrupper för medarbetare och chefer inom och organisationen.

4.1 Medborgardialog

Medborgarna fick skapa en kvalitetskarta utifrån frågeställningen *”Vad är allra viktigast i framtidens äldreomsorg?”*

Sammantaget ansåg medborgarna att det viktigaste för att klara framtidens äldreomsorg är att satsa på personalen. Genom utbildad *personal* inom organisationen höjs *kvalitén* inom verksamheterna och kommer den enskilda individen till nytta. Med personal syftade medborgarna på all personal – från medarbetare inom omsorgen, till chefer, handläggare och tjänstemän på ledningsnivå.

Medborgarna ansåg även att *kvalitén* inom omsorgen är ytterst viktig för att främja *självbestämmandet* på ålderns höst. Dessutom ansåg gruppen medborgare att *valmöjlighet* att få välja *boende* var viktigt. Kvalitetsfaktorn *ekonomi* kopplat till att det *måste få kosta* för de äldre i kommunen var den tredje viktigaste faktorn av hög betydelse för gruppen.

4.2 Fokusgrupp invånare och enkätsvar invånare

Under perioden 6/2–31/3–2019 hade alla medborgare möjlighet att delta i en enkätundersökning *”Hur ser du på framtidens äldreomsorg 2019-2035”*. Under perioden inkom 204 svar, varav 104 inkom i pappersform. Störst andel svarande återfanns i gruppen 71–80 år. 84 % av alla svarande angav att de inte hade några insatser från kommunen idag.

Sammantaget ansåg medborgarna att den bästa boendeformen var att få bo kvar hemma, men i takt med stigande ålder, sviktande hälsa och sjukdom önskade man flytta till mer anpassat boende, Trygghetsboende/mellanboende där närhet till personal finns.

Det visade sig vara viktigt att få välja var man vill bo och att eventuella insatser från kommunen och information om detta tydliggörs och anpassas utefter den enskildas behov. En stor majoritet ser gärna att kommunen satsar på hälsofrämjande- och rehabiliterande insatser för att på så vis fortsätta leva ett aktivt liv långt upp i hög ålder.

Majoriteten önskar kunna vara med och påverka måltidens innehåll och ser det som en självklarhet att kunna få välja när måltiden ska intas. Man önskar att kommunen satsar på hemlagad, närproducerad, näringsriktig mat med möjlighet till variation utefter personens behov och önskemål. Måltidsmiljön bör vara lugn, trevlig och bidra till att vilja äta tillsammans med andra och locka alla sinnen.

Möjlighet till utevistelse ansågs som den viktigaste aktiviteten, gärna tillsammans med andra seniorer. Efterfrågan kring en skiftande bild av aktiviteter framkom och även åsikter som påtalar att anhöriga inte har möjlighet att tillfredsställa allt. Delaktighet efterfrågas i framtagandet av aktiviteter och frivilliga insatser bör uppmuntras. Det är viktigt att seniorer får träffas, utbyta tankar, erfarenheter och så sätt bryta isolering och utanförskap.

Anhöriga och volontärer ses i enkäten som en ovärderlig resurs. Många tror att anhöriga och volontärer kommer att spela en större roll än idag och en oro finns för att volontärer i framtiden kanske inte finns att tillgå i samma utsträckning.

Det framkom att teknik aldrig får ersätta den mänskliga kontakten, men inställningen till teknik som främjar trygghet och självständighet i vardagen var positiv och även möjligheten att få möjlighet att kommunicera och få service digitalt. Allt bör ske utifrån den enskildes önskemål. Många nämner i kommentarerna att beroende på sjukdoms- och hälsotillstånd kan det vara svårt att leva aktivt och meningsfullt.

Avslutningsvis i enkäten ombads respondenterna välja ut tre ledord som bäst beskriver hur man ser på framtidens äldreomsorg. Det som kom att värderas högst var *Trygghet – Individanpassat* och *Aktivt liv*.

4.3 Fokusgrupp medarbetare

Fokusgruppen för medarbetare inom omsorgen hade till syfte att ta fram kvalitetsfaktorer utifrån frågeställningen *Vad är allra viktigast i framtidens äldreomsorg?*

Sammantaget ansåg medarbetarna att den viktigaste kvalitetsfaktorn för att klara av framtidens äldreomsorg är att satsa på *välutbildad personal*. Genom välutbildad personal inom organisationen kan *förebyggande arbete* skapa *trygghet* så att den enskilde kan vara delaktig i att *forma sin hjälp* och det genererar en *trygg omsorg*. Det leder till *självständighet* och att onödiga sjukhusvistelser kan undvikas. Dessutom ansåg gruppen att *förberedelse* och *förebyggande arbete* leder till fördröjning av kommunala insatser och att detta genererar att den enskilde kan *bo hemma* längre, vilket oftast uppfattas som den största tryggheten.

4.4 Fokusgrupp chefer

Ett fokusgruppsarbete tillsammans med kommunens enhetschefer inom vård och omsorg genomfördes i syfte att ta fram de viktigaste utvecklingsområdena för framtidens äldreomsorg. Gruppen arbetade utefter frågeställningen *”Vad är allra viktigast för god kvalitet inom äldreomsorgen i Kungsör?”*

Sammantaget ansåg cheferna att den viktigaste kvalitetsfaktorn för att klara av framtidens äldreomsorg var *rätt insats* för trygga rättsäkra och *individuella beslut*. Vidare ansåg gruppen att *rätt bemötande* är grunden till kvalitet i mötet med pensionären och via *närvarande personal* kan utvecklingen tillgodose att den enskilda får känna *delaktighet* i sin egen vård och omsorg. Gruppen ansåg även att det är ytterst viktigt att ta reda på vad den enskilda själv vill genom att ställa frågan

”Vad vill du?”. Detta ska speglas i genomförandeplanen och ligga till grund för arbetet inom vård och omsorg.

5.0 Framtida äldreomsorg

5.1 Hälsöfrämjande och förebyggande insatser

Ett urval hur innevånarna ser på hälsofrämjande och förebyggande insatser;

”Att det finns aktiviteter på andra språk än bara svenska. Utanförskapet är otroligt deprimerande!”

”För en bra livskvalitet är aktiviteter av alla slag bra för knopp och kropp.”

”Det vore bra om man kunde ha promenadträffar för äldre som vill gå ut och gå i grupp.”

Ett aktivt och hälsosamt åldrande består enligt Folkhälsomyndigheten av fyra hörnpelare: social gemenskap och stöd, meningsfullhet, fysisk aktivitet och goda matvanor. Därför ska förebyggande insatser prioriteras och mötesplatser utvecklas och erbjuda socialt stöd, fysisk aktivitet och gemensamma måltider.

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet är kostnadseffektivt för samhället och bidrar till bibehållen hälsa hos den äldre varför det kan konstateras att en satsning på utbyggnad av mötesplatser bör vara ett prioriterat utvecklingsområde. En ev. utbyggnad av en frivilligcentralen som komplement till äldreomsorgens insatser kan vara en väg. Att bygga upp fritidsaktiviteter för äldre genom ett samarbete med kommunens Fritidsavdelning ett annat. Ytterligare ett förslag till utveckling av det hälsofrämjande och förebyggande arbete kan vara att inom ramen för Nära vård utveckla detta i samverkan med Regionens hälsocenter där personer kan få stöd att förändra sina vanor och förbättra sin hälsa inom kost, motion, stress och sömn. Att utveckla samverkan med denna enhet kan ske inom ramen för Nära vård.

"För äldre personer som på grund av ensamhet och/eller oro vill förändra sin boendesituation kan ett individanpassat erbjudande av insatser som riktar sig mot behoven dvs. ensamheten och/ eller oron vara mer adekvat än att i första hand erbjuda flytt till annat boende."Susanne Rolfner Suvanto/LÄS MIG!

För att hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Nära vård är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg i en samverkan mellan kommunerna och regionen. Den nära vården innebär en förflyttning/omställning från sjukhusvård specialiserad vård mot Nära Vård vilket är ett omfattande arbete som kommer ta flera år. En ny vårdstruktur behöver skapas och vården organiseras för att möta medborgare på ett nytt sätt utifrån individens behov. En nivåstrukturering som sträcker sig från egenvård till högspecialiserad vård behöver skapas. Den framtida hälso- och sjukvården måste ge förutsättningar för ett integrerat arbetssätt mellan primärvård, sjukhusvård, psykiatri, tandvård och kommuner. **NÄRA VÅRD**

I framtiden kommer allt mer hälso- och sjukvårdsarbete att utföras av kommunerna och i den enskildas hem. En förändring av kompetenssammansättningen och en omfördelning av roller och arbetsuppgifter kan leda till en mer effektiv användning av resurserna. Det handlar exempelvis om att flytta vissa typer av arbetsuppgifter från läkare till sjuksköterskor efter vidareutbildning, eller att införa helt nya personalkategorier i verksamheten. Förändringarna kan göra det möjligt att frigöra arbetstid hos olika yrkesgrupper och att förbättra vårdkvaliteten. I författningarna för hälso- och sjukvården finns bestämmelser som fastställer att vissa arbetsuppgifter endast får utföras av särskilda yrkesgrupper.

Framtidsfrågorna handlar i stort om hur vård och omsorg samt hälso- och sjukvården ska kunna möta och prioritera bland de ökande vårdbehoven. Att stärka de hälsofrämjande insatserna och i större utsträckning förebygga ohälsa och sjuklighet är i detta sammanhang centralt. Här kommer den Nära vården att vara av avgörande betydelse.

Fallolyckor är ett stort samhällsproblem. Enligt Socialstyrelsen avlider drygt 1 000 personer varje år till följd av fallolyckor och så många som ca 70 000 personer skadas så allvarligt att de blir inlagda på sjukhus. Förutom ett mänskligt trauma och lidande kostar fallolyckor samhället miljardbelopp varje år. Socialstyrelsen har beräknat kostarna för kommuner och landsting och till 11,1 miljarder kronor/år. Då är inte kostnaderna för primärvården inräknade.

I Kungsör registrerades under 2018 ca 700 stycken fallincidenter inom äldreomsorgen vilket indikerar vikten av att arbeta förebyggande med fallprevention. Vård och omsorg arbetar kontinuerligt med riskbedömningar, ser över hemmiljön och se över behovet av hjälpmedel för att undvika fallincidenter. En annan viktig aspekt är nutrition och översyn läkemedel.

I SKL:s Rapport *Hälso- och sjukvård 2035* målas två framtidsbilder upp. Den ena pekar på prevention, och den andra belyser vårdens utflytt från sjukhusen. Gemensamt för båda framtidsbilderna är digitaliseringens möjligheter där tekniken är accepterad och mycket utförs preventivt av den enskilda individen i hemmet. Individerna antas se en större självständighet och stora hälsovinster i att dela hälsodata med flera aktörer. [Hälso- och sjukvård 2035](#)

Hälso- och sjukvårdsenheten genomför kontinuerligt kompetensutveckling för alla medarbetare, bland annat läkemedelshandling, trycksår, vitala parametrar, omvårdnad i livets slut, lyftteknik, hjälpmedel, vardagsrehabilitering och träning.

Hälso- och sjukvårdsenheten ger underlag för beslut om bostadsanpassning. Bostadsanpassning är en viktig fråga för att de äldre ska kunna bo kvar hemma och är därför en viktig del i det förebyggande arbetet.

5.2 Kvalitetsarbete

Socialstyrelsens Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) trädde i kraft den 1 januari 2012. Den ska tillämpas av alla verksamheter inom socialnämndens verksamhetsområden. Att förbättra och utveckla verksamheten ställer höga krav på ledningsfunktionen i socialtjänsten – något som framkommer i *LÄS MIG! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer SOU 2017:21*. Ledningens engagemang och medarbetarnas medverkan är förbättringsarbetets hörnstenar. För att få kvalitet i vardagen ska verksamheterna kontinuerligt arbeta med förbättringar och åtgärder. Socialförvaltningen har 2019 anställt en kvalitetsstrateg inom vård och omsorg med syfte att leda arbetet mot en kunskapsbaserad socialtjänst, där även uppföljning och synliggörandet av förhållandet mellan socialnämndens mål, verksamheternas resultat, kvalitet och kostnader ska leda socialförvaltningen framåt. En annan viktig fråga är att utveckla förvaltningens kvalitetsledningssystem.

Socialförvaltningen har även under 2018 anställt en IT-strateg med uppgift att leda och samordna socialförvaltningens digitaliseringsarbete inom välfärdsteknologi. I arbetet ingår att fånga upp behov och förbättringsmöjligheter där digitaliseringen kan göra nytta för medborgare, brukare och medarbetare och vara ett komplement till de personella resurserna.

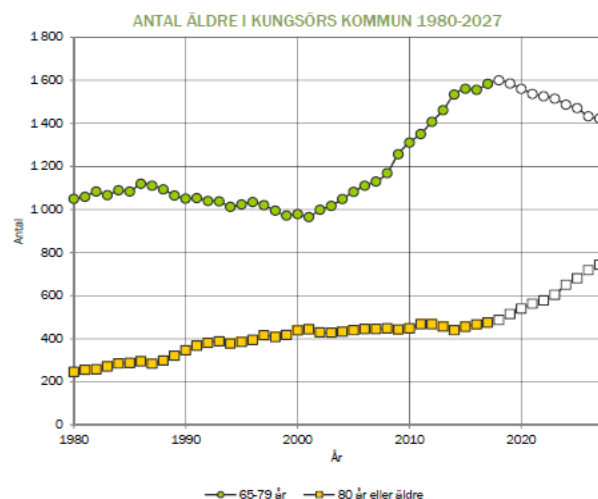
5.3 Teknikstöd

Ett urval om hur innevånarna i Kungsör rep på teknikstöd;

”Teknik är bra, men ju äldre man blir kanske det är svårare att klara av ex. videosamtal med läkare eller söka digitalt om insatser i äldreomsorgen, alla har kanske inte någon anhörig som kan hjälpa till.”

”Här måste man tänka på de som av olika skäl inte klarar att hantera tekniken, så att de inte exkluderas från samhällslivet.”

Kungsörs kommun står som alla andra kommuner inför stora utmaningar när det gäller att möta framtiden för de äldre. Den äldre befolkningen fortsätter att öka kraftigt medan skatteunderlagen och arbetskraften inte kommer öka i samma takt – samtidigt måste välfärden bibehålla den kvalitet som vi alltid har strävat efter. Ett sätt att möta dessa utmaningar är att nyttja innovativa tekniker inom äldreomsorgen – tekniker som bidrar till de äldres välbefinnande.

5.3 1 Varför välfärdsteknik?

Den demografiska utvecklingen som generellt sett råder i Sverige präglas av en ökad andel äldre personer. Kungsörs kommun är inget undantag utan vi möter samma utmaning, med samma förutsättningar som de flesta andra kommuner i vårt land. Kungsörs befolkningsprognos som togs fram under 2017 visar att den äldre befolkningen i allmänhet kommer att öka och i synnerhet gruppen med 80 år eller äldre. I och med den åldrande befolkningen kommer fler insatser i äldreomsorgen behöva göras. Utmaningen vi ser är att skatteintäkterna för att täcka den åldrande befolkningen inte ökar i samma takt som antalet äldre som behöver vårdinsatser. Dessutom kommer det i framtiden behövas fler anställda inom vård och omsorg – ett behov som kommer vara svårt att tillgodose på grund av bristen på vård- och omsorgspersonal. Historiskt präglas välfärden i Sverige av en god kvalitet och strävan efter att alltid göra det bättre för människan – vilket även förväntas i framtiden.

Definition: Välfärdsteknik är digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.

Ett sätt att möta denna utmaning är att använda sig av nya hjälpmedel och arbetssätt inom äldreomsorgen – där välfärdstekniken blir en förutsättning.

5.3.2 Utmaningar med välfärdsteknik

Införande av välfärdsteknik inom äldreomsorgen ställer nya krav på verksamheterna i form av flertalet komplexa aspekter som måste behandlas. Eftersom välfärdsteknik syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för människor – är det viktigt att man har en utgångspunkt från individens förutsättningar och behov. Nedan följer några av de mest framstående utmaningarna med införande av välfärdsteknik.

5.3.3 Välfärdsteknikens syfte

Man måste ställa sig frågan om i vilket syfte man inför välfärdstekniken. Är det för att effektivisera verksamheten, på bekostnad av mänsklig kontakt hos den äldre? Eller är det för att bidra till den äldres självständighet och integritet, där den äldre personen kan utföra fler sysslor själv och därmed känna en högre livskvalitet? Här måste man som kommun se till att vi säkerställer utgångspunkten och syftet med införandet av välfärdstekniken. Individens behov måste alltid vara i centrum.

5.3.4 Förändringsledning

Många välfärdstekniker medför förändrade arbetsätt i verksamheterna. För att få verksamheterna att gå igenom förändringarna på ett tryggt sätt krävs fokus på förändringsledning.

Förändringsledningen måste skötas effektivt utifrån satta ramverk i form av projektmodeller för att alla aspekter i förändringsledningen ska hanteras. Risken om man inte sköter förändringsledningen på ett effektivt sätt är att det skapar motstånd i verksamheten och att verksamheten kan tappa i produktivitet under en längre tid, jämfört med om man strukturerat hade hanterat förändringen.

5.3.5 Etiska ställningstaganden

Etiska frågeställningar vid implementering av välfärdsteknik är viktigt, speciellt inom vård och omsorg där brukarnära teknik används. I Sverige har vi en tendens att direkt tänka trygghetskameror när vi tänker på välfärdsteknik. Just trygghetskameror kräver eftertanke när det gäller hur vi använder dem – det kan lätt bli integritetskränkande. Däremot finns annan teknik som inte är integritetskränkande, exempelvis en robotkatt som bevisat ökar dementas välbefinnande. Vissa tekniker kan dessutom vara etiskt fördelaktiga än andra åtgärder för att uppnå ett visst mål eller hantera ett visst problem. Fokus måste ligga på att välfärdstekniken ska införas med den enskilda individens behov i centrum där denne – med sitt samtycke får vara med och påverka vilken välfärdsteknik som ska hjälpa denne i sin vardag. Vilka som beslutar kring etik och normer bör tydliggöras i Kungsörs kommun.

5.3.6 Behovs- och nyttorealiserings

Det är lätt att falla för ny teknik som kommer ut på marknaden. Enkelheten i att få en teknikorienterad utveckling i organisationen är därför överhängande. Problemet med en teknikorienterad utveckling är att man sätter fokus på att införa ny teknik istället för att säkerställa behovet av den nya tekniken. Prioriteringen av vilken välfärdsteknik som ska implementeras måste primärt utgå från ett behov som behöver fyllas. Utan behovet av välfärdstekniken finns det inget incitament att införa den. För att säkerställa att det finns behov måste en behovsanalys genomföras så att man efter införandet av välfärdstekniken kan blicka tillbaka och följa upp vilken nytta införandet har medfört. Nyttan kan mätas i kvantitativa eller kvalitativa termer – där kvantitativa termer ofta handlar mätbara enheter, och kvalitativa termer syftar på omätbara värden.

5.3.7 Digital infrastruktur

Eftersom äldreomsorgens verksamhet sker dygnet runt är det viktigt att säkerställa en stabil IT-infrastruktur. Detta är viktigt både ute i verksamheterna men i förlängningen även ut till brukare i ordinarie boende. För att uppnå en stabil IT-infrastruktur krävs att kommunen är goda kravställare mot leverantörerna av IT-infrastrukturen. Den digitala infrastrukturen består av fiberanslutningar, fastighetsnät, trådlösa nätverk, servrar, mobila enheter med mer. Med ett utökat behov av välfärdsteknik skapas också med tiden ett utökat tryck på infrastrukturen, detta gör att man redan nu bör tänka på framtida kvalitet, skalbarhet och säkerhet i IT-infrastrukturen.

5.3.8 Kompetens

En förutsättning för välfärdsteknik är att det finns kompetens om användandet av tekniken. Detta gäller framför allt i verksamheterna där de kan hjälpa de äldre att dra nytta av tekniken, men även i verksamheten där nya digitala arbetsätt skapar ett behov av ny typ av kompetens. En effekt av att välfärdsteknik är att man kan locka fler till äldreomsorgen i Kungsörs kommun. Detta i och med att många välfärdstekniker minskar de administrativa sysslorna och den anställda kan fokusera mer på sina primära arbetsuppgifter. Mer tid kan alltså läggas på den äldre istället för på administrativa arbetsuppgifter och därmed friläggs tid att hantera den ökade mängd äldre som behöver

vårdinsatser. Man måste alltså arbeta för att få in kompetens som kan hantera teknik i verksamheten.

5.3.9 Juridik

Det finns inget förbud i hälso- och sjukvårdslagen, patientlagen, socialtjänstlagen eller LSS mot att använda teknik i vården och omsorgen av äldre. Det är dock inte möjligt att generellt ange vilka tekniska lösningar som är tillåtna respektive otillåtna. Det är många faktorer som påverkar den bedömningen, som till exempel vilka funktioner tekniken har, vem mottagaren för den är och vad som är syftet med lösningen. Detta innebär att en bedömning måste göras i varje enskilt fall. Ett samtycke mellan verksamhet och individ att använda en viss välfärdsteknik är i många fall en möjliggörare, dock ställs man inför dilemman där personer med demenssjukdom eller andra typer av kognitiva funktionsnedsättningar kan ha kommunikationssvårigheter – men kan genom sina reaktioner visa hur de upplever en viss åtgärd. Detta kan i sådana fall vara vägledande för ställningstagandet om samtycke föreligger eller inte. Kompetens när det gäller juridik och välfärdsteknik kommer därför behöva säkras i framtiden för att avgöra vad som är inom lagens gräns eller inte.

5.3.10 Direkta nyttor med välfärdsteknik

Med direkta nyttor för den äldre menas brukarnära välfärdsteknik – teknik som används för att skapa direkt trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet hos människan.

5.3.11 Ökad trygghet och självständighet

Ökad trygghet kan skapas genom tekniker som hjälper brukaren att bibehålla sin självständighet. Ett exempel på detta är en person med demenssjukdom med boende på särskilt boende. Personen har fysisk förmåga att förflytta sig inomhus och utomhus, däremot har personen svårt med orienteringen och personalen ser därför ett behov av tillsyn. Detta innebär att brukaren alltid måste ha personal med sig när han eller hon lämnar sin lägenhet. Om personalen då är upptagen med något annat får brukaren vänta och detta kan leda till ökad oro och frustration samt en negativ påverkan på brukarens självständighet och integritet. Med stöd av olika typer av välfärdstekniker som exempelvis trygghetslarm, passiva larm på dörrar eller positioneringslarm kan personalen få vetskap om brukaren väljer att lämna lokalen och då ge stöd om det behövs med utgångspunkt utifrån brukarens behov. Välfärdstekniken i detta fall skapar trygghet och självständighet för brukaren och därmed ett bättre välbefinnande.

5.3.12 Ökad aktivitet

Ökad aktivitet kan skapas genom tekniker som hjälper brukaren att få nya intryck och röra på sig i vardagen. Detta gäller framför allt brukare som har begränsade möjligheter att lämna vårdmiljön på grund av fysiska nedsättningar. På grund av rörelsenedsättningen finns en risk att brukaren känner att tillvaron blir mindre meningsfull och kan då känna sig understimulerad. Ett exempel på hur välfärdsteknik skulle kunna bidra till att öka aktiviteten för dessa brukare är Virtual Reality-teknik (allmän benämning VR). VR kan beskrivas som en ”upplevelsemaskin” som skapar virtuella miljöer för brukaren att besöka. Exempel på upplevelser skulle kunna vara en virtuell promenad i skogen, vid ens barndomshem eller på månen. Eftersom denna teknik är förhållandevis ny har inte tillräckligt med forskning genomförts för att se effekterna, däremot finns indikationer som pekar på att exempelvis fallolyckor minskar och att välbefinnandet ökar.

5.3.13 Ökad delaktighet

Ökad delaktighet kan skapas med tekniker som hjälper brukaren att bli en del av samhället. Detta motarbetar utanförskap och kan i förlängningen göra att välbefinnandet ökar. Det är viktigt att enskilda personer känner att de har möjligheter att påverka sina egna livsvillkor och utvecklingen av samhället. Det kan annars uppstå en känsla av utanförskap och maktlöshet. Möjligheten att ha inflytande och kunna påverka sina egna livsvillkor och utvecklingen av samhället har ett klart samband med hälsa. Valfärdstekniker som främjar delaktighet är därför viktigt. Medel man kan använda är exempelvis utbildning av äldre att använda digital teknik kan leda till minskad ensamhet. Valfärdstekniken i detta fall kan bestå av att kommunen tillhandahåller tekniska hjälpmedel till den äldre och assistans för att använda tekniken.

5.3.14 Indirekta nyttor med välfärdsteknik

Som en effekt av utnyttjande av olika välfärdstekniker kan indirekta nyttor skapas. Här kan man se välfärdstekniker som tillåter verksamheten och personalen att vara mer effektiva i sina arbetssätt. Många administrativa sysslor som idag sköts manuellt skulle kunna ersättas av automatiska digitala hjälpmedel som skulle göra verksamheten mer effektiv. I och med detta kan personalens tid fokuseras på deras primära uppgifter – att ta hand om de äldre. I förlängningen skapas därmed kvalitet och dessutom finns möjlighet att hantera ett större antal äldre än vad som görs idag. Valfärdsteknik blir därför ett medel för att möta den ökande andel äldre befolkning som redan nu är en realitet. Ett exempel kan vara mobilt arbetssätt i hemtjänsten där personalen kan få sina planerade insatser i mobiltelefonen istället för att åka in till kontoret inför varje besök. Detta sparar tid för personalen då bland annat administration och körsträckor minskar, samtidigt som mer tid kan läggas hos den äldre istället för i trafiken. I förlängningen finns också möjlighet att hantera fler äldre inom hemtjänsten men med en bibehållen kvalitet.

Förutom ovanstående rubriker finns flertalet områden att beakta för att göra införandet av välfärdsteknik i äldreomsorgen på ett rättvist, lagligt, tillgängligt, säkert och prioriterat sätt. För att få klarhet i dessa frågor bör socialförvaltningen utreda dessa områden och göra ställningstaganden och prioriteringar, för att tryggt möta framtidens utmaningar inom äldreomsorgen.

Vår viljeriktning

- Valfärdstekniken ska direkt eller indirekt bidra till de äldres ökade självständighet, delaktighet, trygghet och livskvalitet utifrån individens behov
- Verksamheten ska nyttja den potential som välfärdsteknik medför bland annat för att möta den växande gruppen äldre med bibehållen kvalitet
- Socialförvaltningen har upprättat en plan för införande av välfärdsteknik

5.4 Valfrihet och tillgänglighet

I samband med utredning av behov och stöd arbetar biståndsenheten utefter IBIC, Individens behov i centrum. IBIC är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt som utgår ifrån personens behov,

resurser, mål och resultat inom olika livsområden i det dagliga livet. IBIC stärker individens delaktighet och självbestämmande och verkar som ett underlag vid upprättande av genomförandeplan

Genomförandeplanen beskriver hur en beviljad insats i praktiken ska genomföras och vilken målsättning som finns för stödet eller hjälpen och i planen ska den enskildas vilja beskrivas. Tillsammans med genomförandeplanen finns möjlighet för den enskilde att fylla i en levnadsberättelse som syftar till att personalen ska få en djupare förståelse för personens liv, önskemål och intressen.

De äldre ska erbjudas möjlighet att välja om de vill bo kvar hemma även om de har ett omfattande behov av stöd och en person med lågt behov av stöd ska också kunna välja att flytta in i ett Trygghetsboende givet förutsättningen att de uppfyller åldersgränsen. Därför ska insatser erbjudas där den enskilde valt att bo oberoende av vilken behovsnivå den enskilde har. För att flytta in i ett särskilt boende krävs dock ett beslut av biståndshandläggare utifrån de behov den enskilde har.

5.5 Kompetensförsörjning och rekrytering

Kompetensförsörjning och rekrytering är en stor utmaning. Det kommer krävas insatser för att möta ett ökat behov av medarbetare. Heltid som norm kan vara ett sätt att möta kompetensbehovet likväl som en uppdelning av arbetsuppgifter på olika yrkesgrupper som till exempel undersköterska, sjukvårdsbiträde och serviceassistenter. När fler arbetar heltid uppstår dessutom positiva effekter för yrkenas attraktivitet, framtida kompetensförsörjning och jämställdhet.

Kontinuerlig kompetensutveckling är nyckel till framgång både för att möta det ökande antalet äldre med somatiska- och demenssjukdomar samt även för att kunna arbeta förebyggande. Dessutom kommer framtidens tekniska utveckling ställa högre krav på medarbetare inom omsorgen.

Inom de närmsta fem åren förväntas 50 pensionsavgångar inom socialförvaltningen, 75 procent av dessa inom vård och omsorg där undersköterskor står för den största delen. Det finns en risk att Kungsörs kommun kan få svårigheter att rekrytera undersköterskor, sjuksköterskor med specialistkompetens till exempel inom psykiatri. Förvaltningen behöver därför arbeta med att utveckla rätt kompetens för rätt insats, till exempel kan serviceassistenter arbeta med serviceinsatserna och undersköterskorna arbeta med omvårdnadsarbete och dessutom utföra uppgifterna på rätt plats och med rätt kompetens.

I *Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU: 2017:21)* påvisas att nästan 90 % av personal inom äldreomsorgen inte har högskoleutbildning och därför sämre förutsättningar för kunskapsutveckling. I rapporten beskrivs att hindren för detta ligger både i bristande yrkeskompetens hos medarbetare, avsaknad av stöd från ledningen, organiseringen av arbetet samt bristfälligt kunskapsstöd och förmedlande strukturer. Regeringen satsar på Stärkt kompetens i vård och omsorg, SOU 2019/20, utredningen föreslår att undersköterskeyrket kvalitetssäkras genom en skyddad yrkestitel samt att den kopplas till en nationellt skyddad utbildning. På så sätt blir det tydligt för arbetsgivare, patienter/brukare, andra yrkesgrupper inom vård och omsorg samt anhöriga vad en undersköterska har för kompetens. Med yrkesregleringens krav på kompetensnivå och en samlad vård- och omsorgsutbildning kommer verksamheternas kvalitet och säkerhet att öka.

I Kungsörs kommun finns ett ledarskapsprogram som pågått under flera år för att stärka cheferna i deras uppdrag. Dessutom genomför Hälso- och sjukvårdsenheten kontinuerlig kompetensutveckling

av undersköterskegruppen, så redan idag genomförs ett omfattande arbete i kommunen för att stärka och utveckla kompetensen.

5.6 Främja hållbar arbetsbelastning och hälsosamma scheman

Enligt Göran Kecklund, som genomfört forskningsprojektet "Må bra i skiftarbete" om arbetstider för sjukvårdspersonal så är vår hälsa beroende av balans mellan belastning och återhämtning. Hans forskning visar positiva effekter av att få möjligheter att påverka sina arbetstider. Bättre balans mellan arbete, familj och privatliv genererar lägre sjukfrånvaro, arbetsolyckor och mindre risk för förtidspensionering.

Vård och omsorg använder sig av gemensamt planeringsverktyg för schemaläggning som via lokalt kollektivavtal möjliggör för en flexibel arbetstidsmodell och där personalen är delaktiga i utformningen av schemat.

Organisationen ser också över möjligheten att fördela arbetsuppgifterna mer jämnt över dygnet så att behovet av insatser fördelas mer spritt över dygnet. Detta är en utmaning då flertalet kanske önskar sina måltider och andra insatser vid samma tidpunkter men en individuell fördelning utifrån olika personers olika dygnsrytm skulle ändå kunna leda till scheman som på ett bättre sätt minskar stress vid olika tider under dygnet och dessutom tillvaratar de personer som önskar icke traditionella tider för t.ex. när de vill gå upp och när de vill lägga sig.

5.7 Måltidernas betydelse

Måltiderna inom äldreomsorgen har stor betydelse för äldres livskvalitet. Inte bara genom att ge energi och näring. Måltiden är ett positivt avbrott i vardagen och kan bidra till glädje, gemenskap och meningsfullhet, helt enkelt en höjdpunkt att se fram emot.

Ett urval hur innevånarna i Kungsör ser på måltider;

"Upplägget är viktigt. Miljön är viktig. Inget skrammel, dämpad ljudnivå. Om jag ser mycket dåligt är det viktigt hur dukningen är, färgkombinationen med mat och tallrikar, maten. Trevlig personal."

"Måltiden är jätteviktig för äldre. Det kan vara en fråga om liv och död att få näringsriktig mat och inte skolmat. Alltså utbildade kockar i äldremat."

Som stöd i arbetet med att sätta upp mål för och följa upp måltidernas kvalitet har Livsmedelsverket en måltidsmodell i form av ett pussel. Modellen består av sex olika områden, som alla är viktiga för att må bra av maten och känna matglädje där bland annat nedan belyses;

God och trivsam - Att måltiden upplevs som god och trivsam, att man känner sig välkommen och bemöts på ett trevligt sätt av personal och andra matgäster, är viktigt för att maten ska hamna i magen.

Näringsriktig och säker - En bra måltid är även näringsriktig och säker att äta, dvs. personalen ska ha kompetens inom livsmedelssäkerhet och det finns rutiner för hur risker ska hanteras, förebyggas och åtgärdas, även då matgäster hjälper till med mat- och måltidsförberedelser.

Hållbar - Med hållbar menas måltider som bidrar till en hållbar utveckling. Tonvikten läggs på miljö och social hållbarhet, det vill säga bra livsvillkor för människor är också en viktig dimension.

Integrerad - Med integrerad menas att måltiden tas tillvara som en resurs i verksamheten, exempelvis i omvårdnaden.

I *SOU 2017:21* anges att ca 200 000 – 250 000 äldre kvinnor och män dagligen får någon form av stöd i sin matsituation på särskilda boenden, via hemtjänsten i ordinärt boende och på dagverksamheter. Maten är en självklar och viktig del av vardagen och ska vara något att se fram emot. Att ha en trevlig måltidsgemenskap med god och säker måltid är viktigt både för den psykiska och fysiska hälsan. Det finns dock många faktorer som kan påverka matlust och aptit. Många läkemedel påverkar både aptit och smak, likväl som sjukdomar, smärttillstånd och psykisk ohälsa. Därtill kommer matens innehåll och smak, hur maten presenteras och måltidens utformande och så klart den enskildes preferenser. Att säkra god kvalitet i omsorgen kring mat och måltider kräver samverkan och god kunskap.

Livsmedelsverkets råd "*Bra måltider i äldreomsorgen*" verkar som kunskapsunderlag och riktar sig till alla inom omsorgen. Livsmedelsverket har fått i uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen ta fram och sprida ett informationsmaterial riktat till äldre om maten och måltidens betydelse för att minska risken för fallolyckor. Arbetet ska ske tillsammans med organisationer på äldreområdet och ska slutredovisas i mars 2020. [Bra måltider i äldreomsorgen](#)

Socialstyrelsen har i lägesrapporten *Vård och omsorg om äldre 2016* pekat på risken att personer över 65 år löper större risk att drabbas av undernäring. Undernäring i kombination med ensamhet och psykisk ohälsa och dålig tandstatus medför ökat lidande, ökat vårdbehov och högre samhällskostnader. Att äta måltider i trevlig gemenskap med andra leder ofta till att den äldre äter mer vilket kan motverka detta faktum.

Produktionsköket på Kung Karls skola i Kungsör förser verksamheterna inom vård och omsorg med lagad mat från grunden. I Kungsörs kommun finns idag en tvärprofessionell övergripande nutritionsgrupp som består av sjuksköterska, arbetsterapeut och administratör. Tillsammans med kostombud från hemtjänst, särskilt boende och trygghetsboendet genomförs kostombudsträffar 4 ggr/ år.

En kartläggning av måltidssituationen inom särskilt boende och en revidering av kostprogrammet som ska omfatta hela KAK är påbörjad. Arbete kring rutiner, arbetsflöden och processer och egenkontroll pågår.

5.0 Demografi och ekonomi

5.1 Framtida målgrupper

I framtiden kommer äldreomsorgen få nya målgrupper. En grupp är personer med funktionsvariationer som idag, till skillnad mot tidigare, blir så gamla att de blir i behov av insatser inom äldreomsorgen. Ett sådant behov har redan uppstått i Kungsör och en särskild boendeform för denna målgrupp har inrättats.

Av *Socialstyrelsens rapport Psykisk ohälsa hos äldre personer 65 år och äldre* framgår att psykisk ohälsa är vanligare bland personer över 65 år än i övriga befolkningen. Rapporten påvisar också att självmord är vanligare bland äldre män och kvinnor. Rapporten anger att vid 75 års ålder lider ca 15–25 % av psykisk ohälsa. En förhöjd risk för psykisk ohälsa kan orsakas av somatiska sjukdomar som exempelvis stroke, livskriser eller omställningar i livet till följd av ålder. Psykisk ohälsa är ett växande problem i samhället och äldre med psykisk ohälsa kommer troligen att öka i även Kungsör. [Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre.](#)

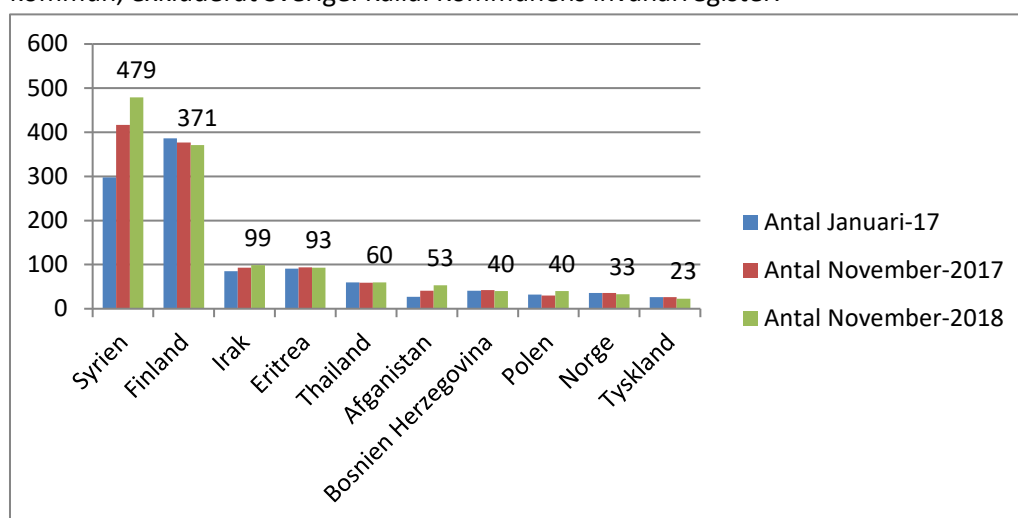
Enligt SBU:s, Statens beredning för medicinska och social utvärdering, rapport [Välfärdsteknik - digitala verktyg som social stimulans](#) finns det översikter som visar att utbildning och användning av datorer och internet kan minska ensamhet men att evidensläget är svagt inom områdena aktiviteter i det dagliga livet, livskvalitet, kognition, självständighet och användbarhet.

[NSPH](#), Nationell samverkan för psykisk hälsa, arbetar tillsammans med [Hjärnkoll](#), ett riksförbund som arbetar för att alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett psykiskt funktionsätt, för ökad öppenhet kring psykisk ohälsa och riktar sig till flera målgrupper b.la. äldre.

Åldrandet i sig kan innebära en ökad risk för ohälsa av olika slag och även gruppen äldre med alkoholproblematik är ett växande samhällsproblem. Fler äldre dör idag av orsaker som kan kopplas till alkohol och främst har ökningen skett bland kvinnor. Enligt *Socialstyrelsens lägesrapport Vård och omsorg om äldre 2018* konstaterades att många kommuner saknade en helhetssyn och ett systematiskt arbetssätt när det gäller gruppen äldre med missbruk, vilket kan leda till att enskilda äldre som riskerar att utveckla ett missbruk och de som redan har ett utvecklat alkoholberoende inte får rätt stöd och vård. Även i rapporten [Alkohol och äldre](#) från 2019 belyses alkoholens risker och negativa hälsoaspekter bland äldre.

I dag är knappt 1,8 miljoner eller 18 procent av befolkningen födda utomlands. År 2060 beräknas 22 procent eller nästan 3 miljoner vara födda utanför Sverige, enligt *Statistiska centralbyråns rapport Sveriges framtida befolkning 2017–2060*. Andelen utrikesfödda över 65 år har ökat de senaste 15 åren i Sverige. Det gäller både kvinnor och för män. År 2002 var andelen kvinnor med utländsk bakgrund 10,6 procent jämfört med 13,5 procent år 2016. Motsvarande andel för män var 9,2 procent 2002 jämfört med 12,6 procent 2016. En viktig uppgift för äldreomsorgen är att tillgodose äldre personers behov av information oavsett födelseland och kunskaper i svenska språket. [Sveriges framtida befolkning 2017-2060](#)

I tabellen nedan redogörs för de vanligaste födelseländerna för de som är folkbokförda i Kungsörs kommun, exkluderat Sverige. Källa: Kommunens invånarregister.

I Kungsörs kommun finns endast ett fåtal personer 65 år och äldre med utländsk härkomst så denna målgrupp kommer att vara en liten del av den grupp äldreomsorgen behöver rikta insatser till i närtid.

Vi ser ett behov av att differentiera våra boendeplatser utifrån nya målgrupper, personer med funktionsvariationer, personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk och beroende samt unga personer med demenssjukdomar och den kraftigt ökande målgruppen äldre med demenssjukdomar. Kungsör kommun är troligen allt för liten för att kunna erbjuda ett så varierat utbud varför en samverkan inom Västar Mälardalen behöver ske för att kunna erbjuda ett anpassat stöd som personen behöver.

5.2 Behov av olika boendeformer på kort och lång sikt

Nuläge

I tabellen nedan redovisas boendeformen för de invånare i Kungsör som är mellan 70 och 79 år.

Ålder	Boendeform	Antal personer
70 -79	Småhus, hyresrätt	22
	Småhus, bostadsrätt	31
	Småhus, äganderätt	737
	Flerbostadshus, hyresrätt	171
	Flerbostadshus, bostadsrätt	12

I åldersgruppen 80 år eller äldre bor i Kungsör idag 215 personer i småhus med äganderätt och 180 personer bor i hyreslägenheter. *Källa: SCB.* Den absolut vanligaste boendeformen för äldre är boende i småhus. Det är troligen en billig bostad eftersom hus ofta är betalda och driftskostnaderna låga. Men tillgängligheten är inte alltid god eftersom storleken på badrum och plats för hjälpmedel kan skapa problem. Det finns rapporter om att äldre väljer bort möjligheten att ansluta till bredband eftersom de inte anser sig ha behov av internet.

En viktig aspekt som belyses i utredningen *Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg (SOU 2017:12)* är att majoriteten av de äldre som bor i äldre bostäder saknar hiss eller ramp och detta sammantaget utgör ett hinder i förflyttning utanför bostaden.

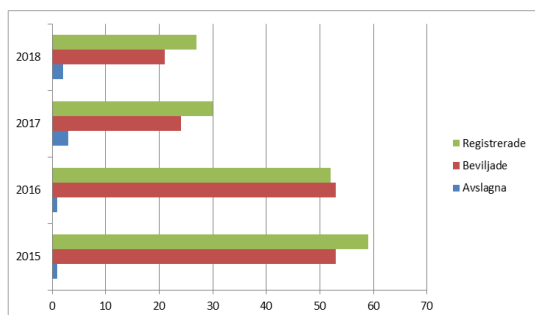
Kungsörs Fastighets AB, KFAB, är ett kommunalt bostadsföretag och den största fastighetsägaren i Kungsörs kommun. De har ca 800 lägenheter i Kungsör och Valskog. Av dessa är ca 278 lägenheter tillgängliga ur aspekten att de finns i bottenvåning eller har tillgång till hiss i fastigheten. Endast drygt 30 % av fastighetsbeståndet är tillgängligt och ger möjlighet för äldre med viss funktionsnedsättning att bo, leva och verka i. *Källa: Kungsörs fastighets AB.*

I och med *Lag (2017:612) Samverkan vid utskrivning från slutenvård* ställs nya krav på att kommunerna tryggt och säkert ska planera hemgång för patienter inom slutenvården. Behov av bostadsanpassning i samband med hemgång är en mycket viktig aspekt att ta hänsyn till eftersom det annars kan bidra till oönskad förlängd vistelse på sjukhus. [Lag 2017:612 Samverkan vid utskrivning från slutenvård](#)

Den som har en bestående funktionsnedsättning och behöver anpassa sin bostad för att bo kvar kan ansöka om bidrag till bostadsanpassningar. Under senare tid har antalet ansökningar om bostadsanpassningar minskat i Kungsör, en förklaring kan vara att ansvaret nu ligger på den enskilde att ansöka om bostadsanpassningsbidrag. *Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag* trädde i kraft 1 juli 2018.

Förändringar i lagen slår fast att bostadsanpassningsbidrag inte betalas ut om bostaden är uppenbart olämplig när det kommer till frågor om storlek, planlösning och nivåskillnader. Bidrag till hiss i en- och tvåbostadshus utesluts helt. Ändrade regler gällande återanpassningsbidrag är också införda. Återställningsbidrag lämnas under förutsättning att: *”återställningen avser en åtgärd som har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser, och anpassningsåtgärden på grund av ändrade förhållanden inte längre utnyttjas för sitt ändamål och åtgärden är till nackdel för andra boende”*. [Lag 2018:222 om bostadsanpassningsbidrag](#)

Det är svårt att skapa någon form av uppskattning hur stor andel av äldre som bor i otillgängliga småhus eller flerfamiljshus. Med de förändrade reglerna inom bostadsanpassning och det ökade antalet äldre är det dock ställt bortom allt rimligt tvivel att kommunen kommer att sakna bra bostäder för äldre i en snar framtid, dvs. tillgänglighet oavsett funktionsnivå.

Antal boendeanpassningar i Kungsör under åren 2015, 2016, 2017.

Källa: Egen Västra Mälardalens kommunförbund

Av tabellen framgår att allt färre söker bostadsanpassning i Kungsörs kommun troligen till följd av det nya regelverket.

I planeringsunderlaget *Senior- och Trygghetsbostäder i Kungsör fram till år 2030* påvisades redan 2011 att det råder brist på lämpliga bostäder för äldre samt att efterfrågeökningen till viss del beror på att det saknas tillräckliga bostäder i skiktet mellan ordinärt boende och särskilt boende. Man påvisade även att efterfrågan skulle minska om fler tillgängliga senior- och trygghetslägenheter fanns att tillgå lokalt.

Prognos för äldreomsorgens bostäder på kort och lång sikt

I tabellerna nedan framgår att den största ökningen är i gruppen 80–100 år som ökar med cirka 270 personer till år 2027. Gruppen 65–79 år minskar medan grupperna i arbetsför ålder, 25-44 och 45-64 år ökar, 155 respektive 406 personer. *Källa: Statisticon.*

Ålder / År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0-5	583	585	595	596	597	599	591	590	588	586	583
6-9	416	425	440	444	452	462	467	465	464	460	454
10-12	292	298	326	340	344	350	349	358	360	362	366
13-15	321	336	327	321	325	348	359	362	365	365	372
16-18	336	330	341	347	358	348	342	345	361	371	373
19-24	472	490	509	527	523	536	541	539	530	531	534
25-44	1 900	1 884	1 938	1 962	1 967	1 993	1 996	1 990	2 005	2 010	2 011
45-64	2 224	2 235	2 256	2 269	2 285	2 299	2 295	2 293	2 273	2 278	2 268
65-79	1 584	1 601	1 585	1 561	1 537	1 526	1 515	1 487	1 471	1 433	1 423
80-100	475	487	514	540	563	578	604	651	681	719	744
Totalt	8 603	8 671	8 832	8 906	8 951	9 038	9 061	9 081	9 099	9 115	9 128

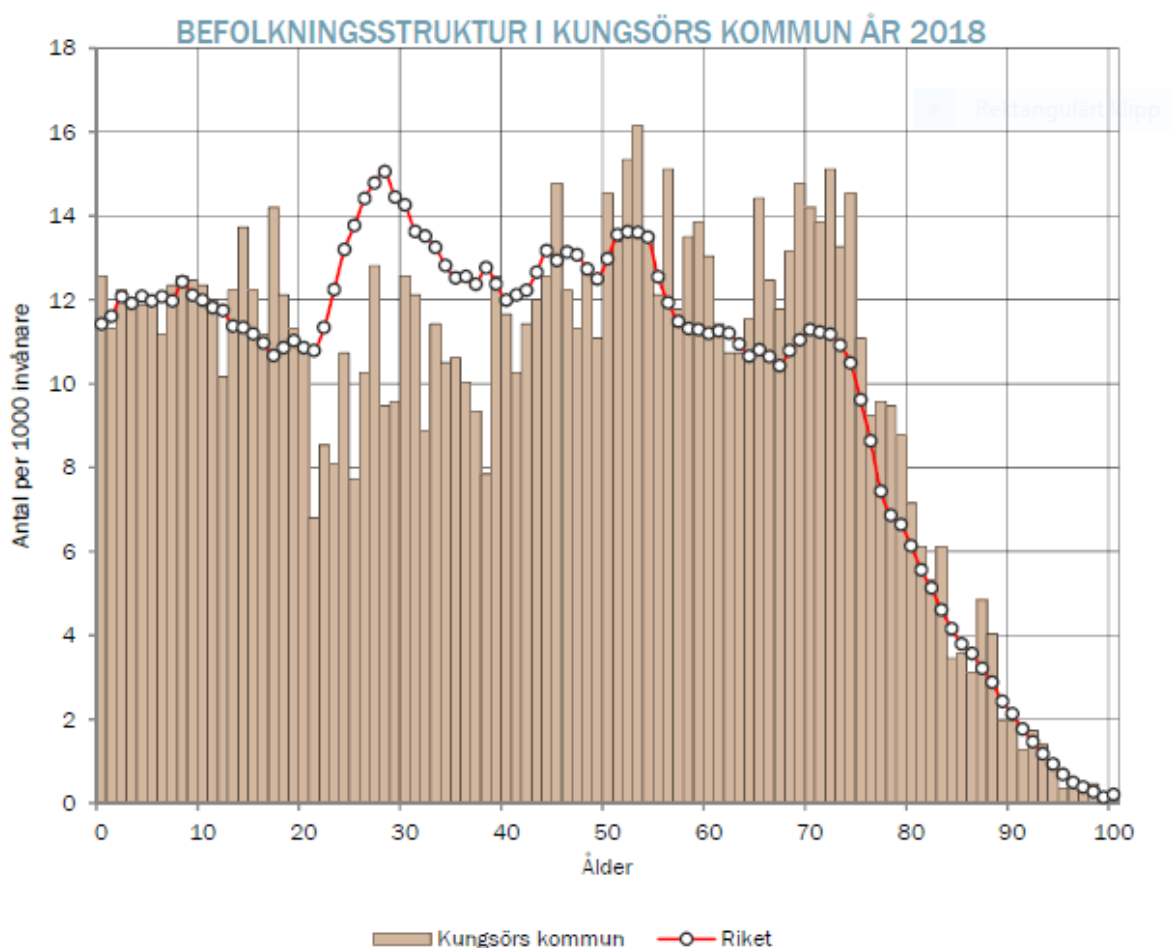
I dag bor 13 % av alla 80–100 åringar i vård- och omsorgsboende medan 40 % har hemtjänstinsatser, sedan tillkommer personer med enbart serviceinsatser så som larm, mattjänst. Eftersom vi inte har fler platser i SÄBO krävs insatser motsvarande detta inom hemtjänst. Under 2016 gick brytpunkten för när det var dyrare med hemtjänst än en plats i särskilt boende vid 42 timmar/vecka dvs. 6 timmar/dag. Tidsangivelsen motsvarar den totala tiden, dvs. restider, dubbelbemanning mm. Nedan ses ett diagram över differensen mellan tillgång och behov av insatser både i särskilt och ordinärt boende givet förutsättningen att verksamheten även fortsättningsvis bedrivs som idag.

År	2018	2021	2022	2023	2024	2027	Förändring
Antal 80-100	487	565	580	607	654	749	+ 54 %
Behov av SÄBO	62	74	76	79	85	98	+ 58 %
Behov av hemtjänst	197	226	232	243	262	300	+ 52 %
Diff. tillgång- behov SÄBO		-12	-14	-17	-23	-36	
Kostnadseffekter tkr		9 600	1 600	2 400	4 800	10 400	28 000
Kostnadsökning SÄBO i %		+ 19 %	+ 3 %	+ 5 %	+ 9 %	20 %	+ 56 %
Diff. hemtjänst		29	35	46	65	103	
Kostnadsökning tkr		3 480	720	1 320	2 280	4 560	12 360
Kostnadsökn hemtjänst i %		+ 12 %	+ 2 %	+ 4 %	+ 8 %	+ 15 %	+ 42 %
Total kostnadsökning							40 360 + 50 %

Kommentar: Vi utgår från 2019 års budget samt kostnadsnivå från 2016 och beräknar då en SÄBO-plats på 800 tkr/år och hemtjänst 120 tkr/person och år. Detta är lågt räknat då löneförhöjning mellan åren 2016 och 2027 inte har medräknats i dessa siffror. Noteras bör också att budget för 2019 inte täcker kostnaderna för framför allt våra hemtjänstinsatser, vi prognostiserar ett underskott med ca 2 000 tkr vilka de facto bör läggas till.

Utifrån beskrivna behov ser vi både på kort och lång sikt behov av fler bostäder anpassade för äldre. Givet förutsättningen att vi arbetar på samma sätt som idag skulle vi redan år 2021 behöva ett nytt vård- och omsorgsboende. Genom att satsa på nya arbetsätt som Trygg och säker hemgångsrehabilitering kan vi förhoppningsvis frigöra 12 nya bostäder på Södergården vilket skulle innebära att vi klarar 2021 års behov. Genom att erbjuda olika typer av mellanboendeformer är prognosen att skjuta behovet till 2027. Detta innebär att vi på kort sikt behöver en utbyggnad av ett Trygghetsboende.

En annan viktig aspekt är att överväga att flytta serviceinsatser till annan personalkategori så att vårdpersonalen får koncentrera sina arbetsuppgifter till omsorgsarbete. Det är angeläget både utifrån effektiviseringsaspekter, kvalitet mot brukaren och utifrån kompetensförsörjningsaspekten.

6.0 Utveckling av äldreomsorgen i Kungsör på kort och lång sikt, 2019 – 2035

6.1 Förebyggande och rehabiliterande insatser

Det finns stöd för en prioritering av förebyggande och rehabiliterande insatser i Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen som framhåller att "Ett preventivt arbetssätt inom vård och omsorg kan ge flera vinster. Ett sådant arbetssätt är ofta långsiktigt kostnadseffektivt och därför samhällsekonomiskt motiverat, men framför allt handlar det om att de äldre kan få ett gott och självständigt liv under en längre tid." I planen framgår vikten av god och näringsrik mat, fysisk aktivitet och starka sociala nätverk. Både förebyggande och rehabiliterande insatser ger äldre personer högre livskvalitet och medför långsiktiga ekonomiska vinster för samhället.

Tillgång till mötesplatser med ett brett utbud till sociala aktiviteter är viktiga för äldre personers välbefinnande. Ett samarbete med och stöd till det lokala civilsamhällets arbete, till exempel Gemenskap i Kungsör, pensionärsorganisationer, studiecirklar, väntjänst och andra aktiviteter som främjar social samvaro och gemenskap är värdefullt och behöver utvecklas.

De äldres möjlighet till meningsfull sysselsättning anpassad till sin förmåga och social gemenskap stärker den psykiska hälsan, förebygger depression och möjliggör bättre matlust som ger ökad kraft till fysisk träning är ett exempel på en positiv spiral. Genom att tillhandahålla lämpliga lokaler, ordna promenadstråk och andra möjligheter till motion och fysisk träning kan kommunen underlätta för äldre att kunna fortsätta vara eller börja vara fysiskt aktiva. De senaste årens forskning har stärkt evidensen för att fysisk aktivitet är fallpreventivt, motverkar muskelsvaghet, främjar hjärt- och kärhläsa och motverkar fysisk funktionsnedsättning. Som ovan beskrivits är mat och dryck av stor betydelse för de äldres hälsa och livskvalitet varför måltiden också ses som en viktig hälsofrämjande insats.

Fysisk aktivitet för äldre behöver ske utifrån den enskildes förmåga, allt ifrån pallgympa, balansträning till mer fysiska aktiviteter så som dans och mer pulshöjande gymnastik.

Samhällets alla delar berörs av hälsofrämjande och förebyggande insatser. Alla insatser som underlättar för äldre personer att vara delaktiga i samhällslivet och klara sig själva är viktiga. En boendemiljö som inbjuder till promenader och stimulerar sociala möten är en del. En tillgänglig utemiljö en viktig faktor för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt även med olika funktionsnedsättningar. Bostadsanpassning är också en del av en kommunens hälsofrämjande arbete. Utformningen av kollektivtrafiken är ett ytterligare exempel. I tätorten kan det handla om avfasade trottoarer, trygga promenadstråk och närhet till service och fritidsaktiviteter dit man kan ta sig själv.

5.5 Mellanboende/Trygghetsboende

Trygghet är ett begrepp som ofta tas upp när målen för vård och omsorg beskrivs. Att få åldras i trygghet är ett betydelsefullt och självklart mål. Bristen på trygghet kan leda till att den enskilde vill bo i gemenskap med andra för att genom gemenskap och tillgång till personal känna ökad trygghet. Morgondagens boendesituation för äldre kan vara annorlunda än de boendeanternativ som finns idag när trygghet kan ordnas via välfärdsteknik och Trygghetsboende eller annan form av mellanboende med gemensamhetslokaler för social samvaro och aktiviteter.

För den grupp av pensionärer som har ett medelhögt behov av insatser krävs olika former mellanboenden, ett samlingsnamn för olika former av anpassade boenden för äldre. Gruppen 80+ förväntas öka med 257 personer, från 487 till 744, fram till år 2027 vilket medför ökade krav på bostäder anpassade för äldre. Som ovan nämnts bor i Kungsörs ca 800 invånare mellan 70–79 år i småhus som inte alltid är anpassade efter äldres behov.

En långsiktig lokalförsörjningsplanering behöver säkra kommunens utbyggnad av framtida mellanboenden för att möta äldregruppens behov och efterfrågan. En svårighet med att bygga nya mellanboendeformer är att kunna garantera att boendekostnaden i nybyggnationer hamnar på en rimlig nivå. Kommunen behöver också säkerställa att befintliga boenden och lokaler används på bästa sätt och anpassas efter verksamhetens och de äldres behov och förutsättningar.

För gruppen med medelhögt behov av insatser är det, precis som för gruppen med lågt behov av insatser, av värde att utveckla gruppaktiviteter för att stärka och bevara hälsan till exempel dagvård med olika typer av inriktning. Det är centralt att på olika sätt tillhandahålla anhörigstöd för dem som vårdar en närstående för att möjliggöra kvarboende både för anhörigvårdaren och för den närstående.

Hälso- och sjukvårdsinsatser behöver utvecklas tillsammans med regionen för att möjliggöra en god och säker samt nära vård för de äldre.

Bo bra hela livet (SOU 2008:113) definierar att de som bor i trygghetsbostäder ska ha tillgång till en gemensamhetslokal, personal med uppgift att initiera gemensamma aktiviteter och trygghetslarm. Det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider. Vid förmedlingen av trygghetsbostäder kan hög ålder beaktas. I Kungsörs kommun gäller i dagsläget 75 år och äldre för att få möjlighet att bo i Trygghetsboende. Det finns skäl att utreda om åldersgränsen borde sänkas. [Bo bra hela livet](#)

I *Vårdanalys rapport Hemtjänst, vård- och omsorgsboende eller mitt emellan 2015:8* påvisas att mellanboendeformen är en boendeform som äldre kan flytta till eftersom de kan klara sig själva längre även om de har ett lättare funktionshinder även äldre personer som inte har omfattande behov av vård och omsorg dygnet runt ska kunna erbjudas tillgång till social gemenskap och trygghet. Detta belyses i *LÄS MIG! Nationell kvalitetsplan (SOU 2017:21)*. [Vårdanalys](#). I remissförslag från Regeringen till kommunerna 2017 föreslogs bland annat att boendeformen mellanboende "inte ska kräva tillgång till personal dygnet runt".

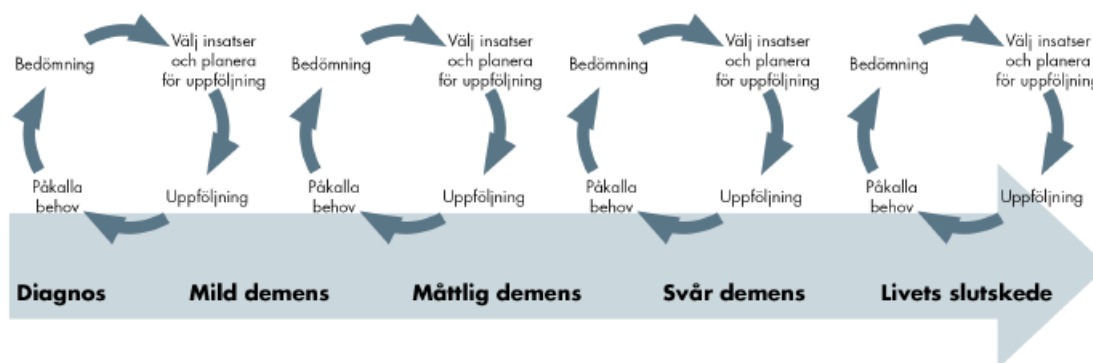
I *Nationell kvalitetsplan SOU 2017:21* konstateras att en allt större andel av de mest sjuka äldre bor i ordinärt boende. Även Socialstyrelsens rapport *Vård i livets slutskede Socialstyrelsens bedömning av utvecklingen i landsting och kommuner* belyses att äldre och sjuka i allt större utsträckning vårdas i det egna hemmet. Vården av svårt sjuka patienter har successivt flyttat från sjukhus och allt större krav ställs på kommunens omhändertagande av multisjuka och palliativa patienter. Fler och fler insatser i hemmet i form av hemsjukvård, hemtjänst och avancerad sjukvård utförs idag och detta kommer att öka.

6.2 Personer i behov av Särskilt boende

I de *Nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom* anges att 8 procent av alla som är 65 år och äldre och nästan hälften av alla som är 90 år och äldre har en demenssjukdom vilket ger en indikation om behovet av insatser framöver. I *Svenska demensregistret SVEDEM 2017* påvisas att

mellan 47 - 48 av demensdiagnoserna för personer över 65 år, som utreds på vårdcentralerna i Västmanland är ospecificerade, d.v.s. demensdiagnos utan närmare specifikation (UNS). Yngre personer utreds på minnesmottagningen och dessa personer får oftare en diagnos.

Socialstyrelsen har presenterat förbättringsområden inom demensområdet, bland annat när det kommer till samverkan kring ett s.k *standaliserat insatsförlopp*, se *Socialstyrelsens illustration nedan*. Ett standardiserat insatsförlopp ska bidra till att en person med demens erbjuds rätt stöd och rätt insatser vid rätt tidpunkt i sin sjukdom.

Regeringen har presenterat en *vägledning för dagverksamhet för personer med demens*, svensk register för beteendemässiga och psykiska symptom vid demens, BPSD och Svenska demensregistret har fått medel för utveckling av en certifiering, *Stjärnmärkning* av arbetsplatser. Stjärnmärkning innebär att 80% av medarbetarna på en arbetsplats ska ha genomgått olika utbildningar för att höja kompetensen inom demens, så som fallet är i Kungsör. [Stjärnmärkning](#)

I Kungsör har alla medarbetare inom Vård- och omsorg haft kompetensutveckling inom demenssjukdom, både baserat på webb-utbildningar och föreläsningar varför kompetensen inom området bedöms vara hög.

I januari 2018 uppgick antalet personer med diagnostiserad demenssjukdom till 29 personer och i januari 2019 uppgick antalet personer till 74 personer. Dessa har någon form av beviljad insats inom särskilt boende, hemtjänst eller dagverksamhet.

Under oktober 2019 startas ett projekt kring personer med demenssjukdom. Projektet, Juvelen, syftar till att säkerställa samma personal oavsett adress, dvs medarbetaren följer brukaren när brukaren byter verksamhet för att öka personalkontinuiteten. Dagverksamhet kommer erbjudas sju dagar per vecka istället för fem.

Samhällsekonomiskt utgör demensvården en av de största kostnaderna och den totala kostnaden för demenssjukdomar i Sverige uppskattades till 50 miljarder kronor år 2005.

Siffran beräknas stiga till 60 miljarder kronor år 2030. Enligt Socialstyrelsens rapport Demenssjukdomarnas samhällskostnader i Sverige 2012 lever ca 94 000 personer med demenssjukdom i egen lägenhet/villa och ca 66 000 bor på demensboende eller annat äldreboende (särskilt boende)

Ovan ett urval om hur innevånarna i Kungsör ser på framtidens äldreomsorg

"Helst bo hemma, skulle det inte fungera i framtiden så skulle jag vilja ha möjlighet att bo i bra lägenhet centralt. Misteln ligger för ocentralt."

"Ett boende för flera där det finns service och aktiviteter, bastu, pool, restaurang, uteservering och natur i närheten."

Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg (SOU 2017:12) belyser att kommuner måste ta större ansvar för att arbeta mer förebyggande i fler frågor. Det innebär att våga bemöta medborgare i de svåra frågorna kring ekonomi, boende, åldrande och frågor som rör vård i livets slut. Att arbeta inom vård och omsorg med äldre, sjuka och sköra kräver att vi vågar hålla dialog och möta den äldres och närståendes behov av information i svåra frågor och där bemötandet ytterst viktigt.

6.3 Samverkan

2016 undertecknades en avsiktsförklaring om fördjupad samverkan mellan Kungsör, Arboga, Köping, Västra Mälardalen i Samverkan och Industriföreningen Västra Mälardalen. Sedan tidigare samverkar alla tre kommuner och har via Västra Mälardalens kommunförbund gemensam växel, IT-enhet, lönehantering, räddningstjänst och krishantering. Även Surahammar ingår i vissa fall i samarbetet Västra Mälardalen.

Avsiktsförklaringen kring fördjupad samverkan ligger till grund för det fortsatta arbetet och politiskt har man för avsikt samverka kring bland annat digitalisering och en gemensam rekryteringsenhet där näringslivet ingår.

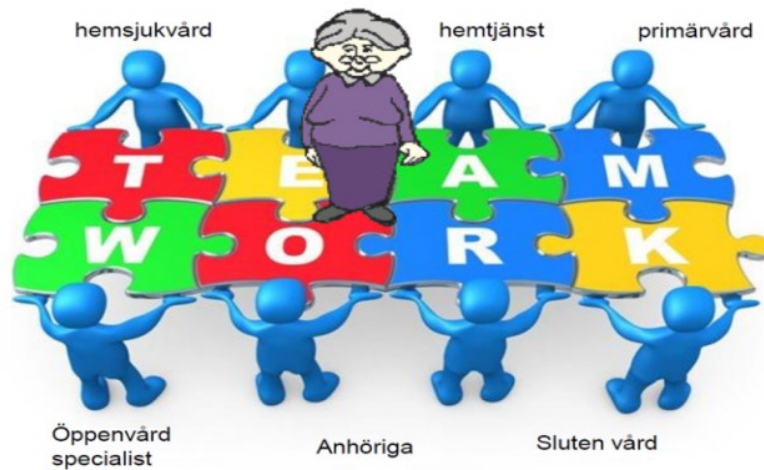
2017 undertecknade Region Västmanland, Länsstyrelsen och länets kommuner en *Regional digital agenda*. Avsikten med den regionala digitala agendan är att få till stånd ett sammanhållet arbete inom Västmanland för att ta tillvara på den potential och de möjligheter som digitaliseringen ger. Målsättningen är tydlig; *"Ett Västmanland där tillgängliga digitala tjänster möjliggör ett enklare liv för alla på lika villkor"*. Den digitala strategin för länet bygger på livshändelseperspektivet vilket innebär att det är innevånaren som står i centrum och utgångspunkten för digitalisering är innevånarens olika skeenden i livet. [Regional digital agenda](#)

Övergripande för Sverige är Regeringens målsättning och vision från 2016-03-10 och den lyder: *"År 2025 ska Sverige bli bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhället."* [ehälsa2025](#). Detta ger stöd för att vi behöver fokusera på att bygga vår verksamhetsutveckling med stöd av välfärdteknik.

Vård och omsorgscollege är en samverkansform mellan arbetsliv och utbildningsanordnare inom vård- och omsorgsområdet och har funnits sedan 2008. Det övergripande syftet med samverkan är att trygga framtida personal- och kompetensförsörjning inom vård och omsorg. Utöver på regional nivå har Västmanland fyra lokala college, Västra Mälardalen, Sala, Norra Västmanland och Västerås. Samtliga kommuner i länet medverkar.

Många insatser inom äldreomsorgen sker i samverkan med Regionens olika enheter. Det stora nya utvecklingsprojektet som just startat är att i samverkan mellan kommunerna och regionen utveckla Nära vård.

Målet med att ställa om till Nära vård är att skapa en god, nära och samordnad vård och omsorg som främjar jämlik hälsa och som innebär att individer och närstående ska kunna vara mer delaktiga i sin vård och behandling utifrån sina förutsättningar och behov.

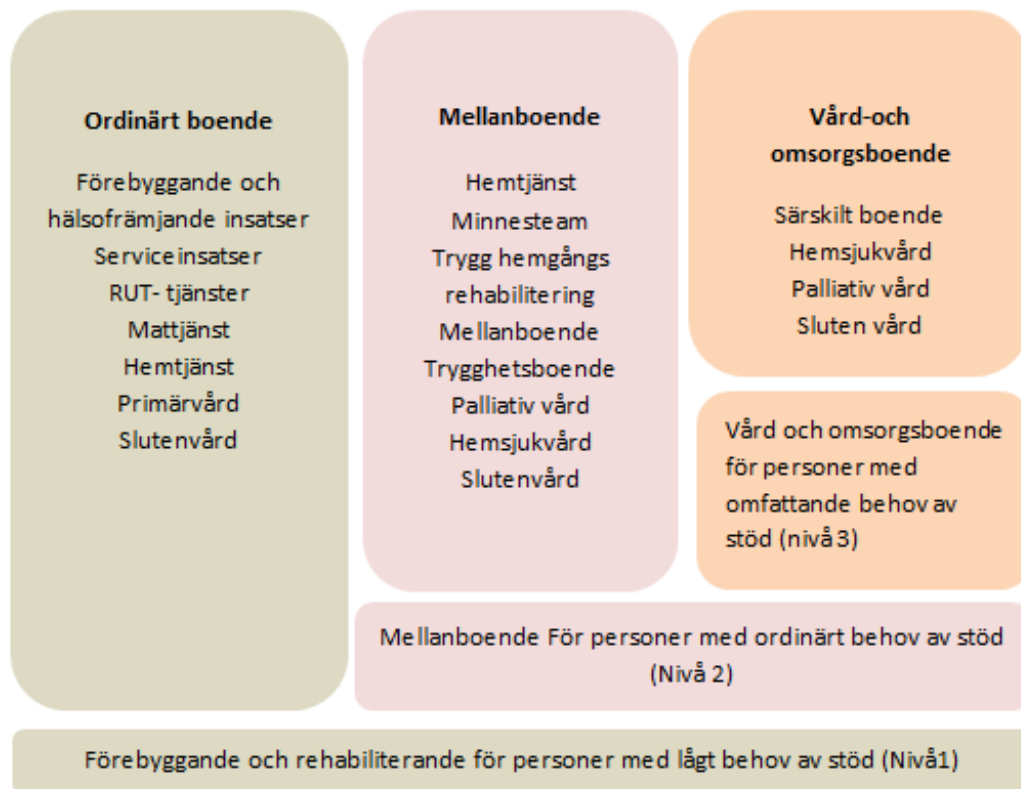
7.0 Förslag

7.1 Målbild

Varje dag ska vara en bra dag!

Genom förebyggande arbete, tidiga insatser och ett rehabiliterande arbetssätt ska äldreomsorgen i Kungsör kommun skapa förutsättningar för äldre personer att leva ett bra och självständigt liv.

7.2 Uppbyggnad av verksamhet utifrån tre olika behovsnivåer föreslås

Förebyggande insatser och socialt stöd – för personer med lågt behov av stöd- Nivå 1

Ett aktivt och hälsosamt åldrande består enligt Folkhälsomyndigheten av fyra hörnpelare: social gemenskap och stöd, meningsfullhet, fysisk aktivitet och goda matvanor. Därför ska förebyggande insatser prioriteras och mötesplatser utvecklas och erbjuda socialt stöd, fysisk aktivitet och gemensamma måltider. En satsning på utbyggnad av mötesplatser och en ev. uppbyggnad av en frivilligcentral kompletterar äldreomsorgens insatser och bidrar till god livskvalitet och en meningsfull tillvaro för Kungsörs äldre. Aktiviteter för äldre kan byggas upp t.ex. genom ett samarbete med kommunens Fritidsavdelning.

För en sådan prioritering finns stöd i Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen som framhåller att "Ett preventivt arbetssätt inom vård och omsorg kan ge flera vinster. Ett sådant arbetssätt är ofta långsiktigt kostnadseffektivt och därför samhällsekonomiskt motiverat, men framför allt handlar det om att de äldre kan få ett gott och självständigt liv under en längre tid." I planen framgår vikten av god och näringsrik mat, fysisk aktivitet och starka sociala nätverk.

Både förebyggande och rehabiliterande insatser ger äldre personer högre livskvalitet och medför långsiktiga ekonomiska vinster för samhället.

Tillgång till mötesplatser med ett brett utbud till sociala aktiviteter är viktiga för äldre personers välbefinnande. Ett samarbete med och stöd till det lokala civilsamhällets arbete, t.ex. Gemenskap i Kungsör, pensionärsorganisationer, studiecirklar, väntjänst och andra aktiviteter som främjar social samvaro och gemenskap är värdefullt och behöver utvecklas.

De äldres möjlighet till meningsfull sysselsättning anpassad till sin förmåga och stöd till social gemenskap stärker den psykiska hälsan, förebygger depression och möjliggör bättre matlust som ger ökad kraft till fysisk träning är ett exempel på en positiv spiral. Genom att tillhandahålla lämpliga lokaler, ordna promenadstråk och andra möjligheter till motion och fysisk träning kan kommunen underlätta för äldre att kunna fortsätta vara eller börja vara fysiskt aktiva. De senaste årens forskning har stärkt evidensen för att fysisk aktivitet är fallpreventivt, motverkar muskelsvaghet, främjar hjärt- och kärhläsa och motverkar fysisk funktionsnedsättning.

Mat och dryck har stor betydelse för de äldres hälsa och livskvalitet. Kommunerna har ett särskilt ansvar för äldre personer som har hjälp från äldreomsorgen med mattjänst. Maten är en förebyggande åtgärd för att motverka sjukdom och stödja hälsa och funktioner. Ett antal äldre personer är undernärda eller i riskzonen för att bli undernärda. Det gäller både personer som bor i särskilt boende och i ordinärt boende. Orsakerna till detta kan vara flera. Matens innehåll, när på dygnet den serveras, hur den läggs upp och läkemedel är några av faktorerna. Mat är mer än en serviceinsats, den är en självklar och viktig del i den äldre personens vardag, och kan vara en av dagens höjdpunkter, något att se fram emot. Detta är speciellt viktigt när matlust och aptit avtar med stigande ålder.

Fysisk aktivitet för äldre behöver ske utifrån den enskildes förmåga allt ifrån pallgympa, balansträning till mer fysiska aktiviteter så som dans och mer pulshöjande gymnastik.

Mellanboende, infrastruktur och utvecklade hälso- och sjukvårdsinsatser – för personer med ordinärt behov av stöd – Nivå 2

Samhällets alla delar berörs av hälsofrämjande och förebyggande insatser. Alla insatser som underlättar för äldre personer att vara delaktiga i samhällslivet och klara sig själva är viktiga. En boendemiljö som inbjuder till promenader och stimulerar sociala möten är en del. En tillgänglig utemiljö en viktig faktor för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt även med olika funktionsnedsättningar. Bostadsanpassning är också en del av en kommunens hälsofrämjande arbete. Utformningen av kollektivtrafiken är ett ytterligare exempel. I tätorten kan det handla om avfasade trottoarer, trygga promenadstråk och närhet till service och fritidsaktiviteter dit man kan ta sig själv.

Trygghet är ett begrepp som ofta tas upp när målen för vård och omsorg beskrivs. Att få åldras i trygghet är ett betydelsefullt och självklart mål. Bristen på trygghet kan leda till att en enskilde vill bo i gemenskap med andra för att genom gemenskap och tillgång till personal känna ökad trygghet. Morgondagens boendesituation för äldre kan vara annorlunda än de boendialternativ som finns idag när trygghet kan ordnas via välfärdsteknik och Trygghetsboende eller annan form av mellanboende tillsammans med gemensamhetslokaler för social samvaro och aktiviteter.

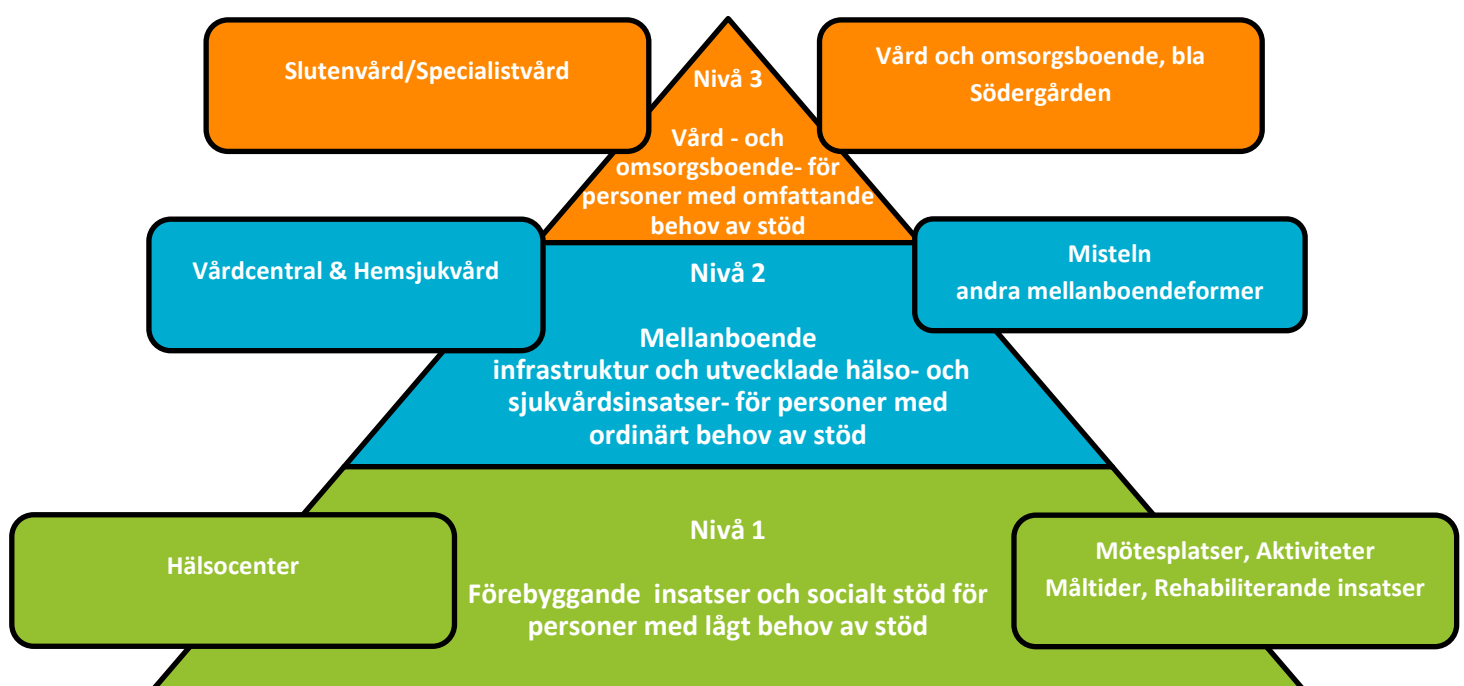
För gruppen med medelhögt behov av insatser är det av värde att utveckla gruppaktiviteter för att stärka och bevara hälsan t.ex. dagvård med olika typer av inriktning. Det är även centralt att på olika sätt tillhandahålla anhörigstöd för dem som vårdar en närstående för att möjliggöra kvarboende både för anhörigvårdaren och för den närstående.

Vård och omsorgsboende – för personer med omfattande behov av stöd - Nivå 3

Denna grupps behov av stöd och önskingar handlar om att vardagen ska fungera så smidigt som möjligt och att få den vård som behövs i ett anpassat vård och omsorgsboende. Den enskildes inflytande på vårdens innehåll och den enskildes välbefinnande ska vara vägledande för den vård som tillhandahålls i boendet.

Genom att satsa på nivå 1 och 2 i vårdkedjan kommer behovet av Vård- och omsorgsboende att kunna skjutas på framtiden. Det blir istället viktigt att i det korta perspektivet strukturera om i de befintliga lokaler som finns till förfogande för att klara den målgrupp som inte kan få sina behov tillgodosedda vare sig i ordinärt boende eller i Trygghetsboende.

Gruppen med svår demenssjukdom kommer troligen att behöva de flesta av de platser som kommunen har i befintliga särskilda boenden. Det finns ett dragspel i och med att det finns lägenheter som för närvarande står tomma i Misteln lokaler och som kan i anspråkstas om befintliga lägenheter på Södergården inte täcker behoven för multisjuka personer utan demensdiagnos.

7.3 Aktiviteter för att utveckla vårdkedjan inom äldreomsorgen

För att kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Det krävs en satsning på förebyggande och rehabiliterande insatser i hemtjänsten så att fler kan få sina behov tillgodosedda i hemmet. Prioriteringen kräver en översyn av

vilka kompetenser som behövs, till exempel behövs troligen fler arbetsterapeuter, sjukgymnaster och fysioterapeuter. En förändring av kompetenssammansättningen och omfördelning av roller och arbetsuppgifter kan leda till en mer effektiv användning av resurserna. Det handlar exempelvis om att flytta vissa typer av arbetsuppgifter från undersköterskor till serviceassistenter eller att införa helt nya personalkategorier i verksamheten.

Genom att satsa på nya arbetssätt, förebyggande och rehabiliterande insatser som bland annat Trygg och säker hemgångsrehabilitering samt en ny demensorganisation, kan 12 bostäder på Södergården frigöras. Detta möjliggör att skjuta fram behovet av nybyggnation av ett särskilt boende medan det på kort sikt finns behov av att bygga ett Trygghetsboende. Ett stort antal personer står i kö till nuvarande Trygghetsboende och 75 år är den ålder som krävs för att stå i kö till Misteln. Vi ser ett behov av 40 nya bostäder i Trygghetsboende redan år 2022 och att åldersgränsen behöver sänkas. Om kommunen satsar på förebyggande och rehabiliterande inriktning tillsammans med en utbyggnad av Trygghetsboende kan behovet av att bygga ett särskilt boende skjutas på framtiden och behöver stå klart först till 2027.

Framtidsbilden är digitaliseringens möjligheter där tekniken är accepterad och mycket utförs preventivt av den enskilda individen i hemmet. Prioriteringen av vilken välfärdsteknik som ska implementeras måste primärt utgå från ett behov som behöver fyllas. Det är viktigt att innan digitala insatser införs säkerställa en stabil IT-infrastruktur.

För att få verksamheterna att gå igenom förändringarna med mer digitala insatser på ett tryggt sätt krävs fokus på förändringsledning. Förändringsledningen måste skötas effektivt utifrån satta ramverk i form av projektmodeller för att alla aspekter i förändringsledningen ska hanteras. Risken om man inte sköter förändringsledningen på ett effektivt sätt är att det skapar motstånd i verksamheten och att verksamheten kan tappa i produktivitet under en längre tid, jämfört med om man strukturerat hade hanterat förändringen.

De målgrupper vi ser ökar i framtiden inom äldreomsorgen är personer med funktionsvariationer, med psykisk ohälsa och även gruppen äldre med alkoholproblematik är ett växande samhällsproblem. För att möta dessa grupper på ett effektivt sätt kan samverkan med förvaltningens öppenvårdsverksamhet, med andra förvaltningar och grannkommunerna utvecklas.

Utifrån de nya målgrupperna finns behov av att differentiera våra boendeplatser. Förutom de ovan nämnda målgrupperna behövs boendeplatser för unga personer med demenssjukdomar och den kraftigt ökande målgruppen äldre med demenssjukdomar. Kungsör kommun är en allt för liten kommun för att kunna erbjuda ett så varierat utbud varför en samverkan inom Västar Mälardalen behöver ske för att kunna erbjuda ett anpassat stöd som personen behöver. I kommunens egna särskilda boende behövs en omställning så att boendet anpassas till den ökande gruppen personer med demensdiagnoser.

Bilaga, Begrepp och Definitioner

Anhörig

Person som vårdar närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har funktionsnedsättning

Biståndshandläggare

Tjänsteman inom kommunen som utreder, fattar beslut, verkställer och följer upp ärenden gällande olika former av bistånd (stöd och hjälpinsatser)

Biståndsbeslut

Slutligt beslut om att helt eller delvis bifalla eller avslå en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen.

Dagverksamhet

Dagverksamheten vänder sig till personer med demenssjukdom och erbjuder en meningsfull sysselsättning och anpassade aktiviteter utefter den enskildes behov.

Hemtjänst

Bistånd i form av service eller personlig omvårdnad i den enskildes bostad eller motsvarande. I omvårdnadsinsatsen ingår stöd och hjälp med personlig omvårdnad, tex hygien, dusch, av-och påklädnad, stöd och hjälp vid måltidssituationer.

Hemsjukvård

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet upp till sjuksköterskenivå för den äldre som av hälsoskäl inte kan ta sig till vårdcentral eller jourmottagning. Utöver sjuksköterska utförs insatserna av fysioterapeut (sjukgymnast), arbetsterapeut och i vissa fall även av omvårdnadspersonal enligt delegation av sjuksköterska och/eller anvisning av fysioterapeut, arbetsterapeut

Hemsjukvårdsbesök

Vårdkontakt inom hemsjukvård som innebär personligt möte mellan patient- och hälso- och sjukvårdspersonal.

Intensiv hemgångsrehabilitering

Syftet är att öka förutsättningarna för den äldre senioren att tryggt kunna bo kvar hemma samt senarelägga behov av särskilt boende. Det personcentrerade arbetssättet och det multiprofessionella teamet utgör basen kring patienten.

Korttidsplats/Korttidsvistelse

Enligt Socialstyrelsens definition; bäddplats utanför det egna boendet avsedd för tillfällig vård och omsorg dygnet runt. När personer inte har möjlighet att omedelbart återgå till det egna hemmet efter en sjukhusvistelse, är i behov av rehabilitering, eller om behov av växelvård finns kan korttidsplats erbjudas. Denna boendeform kräver ett biståndsbeslut.

Ledsagning

(inom socialtjänst) individuellt inriktad insats i form av följeslagare ut i samhället för person med funktionsnedsättning

Ordinärt boende

Det egna, privata boendet, i till exempel lägenhet, radhus eller villa. Andra typer av ordinärt boende kan även vara olika former av bostäder som är anpassade för äldre.

Rehabilitering

Insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktions-förmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Trygghetsboende

Lägenheter som hyrs ut direkt av kommunen till personer som fyllt 75år. Trygghetsboende är för äldre som är för friska för äldreboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Bostäderna uppfyller höga krav på tillgänglighet med tillgång till trygghet och gemenskap via gemensamma utrymmen. Denna boendeform kräver inget biståndsbeslut

Vård- och omsorgsboende

Boendeform som tillhandahåller bostäder eller platser för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård och omsorg för äldre personer med omfattande behov av vård och omsorg. Denna boendeform kräver ett biståndsbeslut. Personal finns tillgänglig dygnet runt och kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå, (hemsjukvård).

Kommunfullmäktige

2020-01-13

§

Delårsrapport per den 31 augusti 2019 – Gemensamma hjälpmedelsnämnden (KS 2019/371)

Delårsrapport till och med augusti för hjälpmedelsnämnden redovisas utifrån perspektiven tillgänglighet, verksamhet/process, miljö, produktion, medarbetare och ekonomi. Förvaltningens ackumulerade resultat till och med augusti månad är 8,4 miljoner kronor. Prognostiserat helårsresultat är 6,5 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från Hjälpmedelsnämnden 2019-09-27 § 7
- Delårsrapport 2 år 2019 för Hjälpmedelsnämnden med bilagor
- Kommunstyrelsens protokoll 2019-12-16 § 201

KS förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger delårsrapporten per den 31 augusti 2019 till handlingarna.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, hjälpmedelsnämnden
Utdragsbestyrkande	

§ 201

Delårsrapport per den 31 augusti 2019 – Gemensamma hjälpmedelsnämnden (KS 2019/371)

Delårsrapport till och med augusti för hjälpmedelsnämnden redovisas utifrån perspektiven tillgänglighet, verksamhet/process, miljö, produktion, medarbetare och ekonomi. Förvaltningens ackumulerade resultat till och med augusti månad är 8,4 miljoner kronor. Prognostiserat helårsresultat är 6,5 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Protokollsutdrag från Hjälpmedelsnämnden 2019-09-27 § 7
- Delårsrapport 2 år 2019 för Hjälpmedelsnämnden med bilagor

Beslut

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunfullmäktige lägger delårsrapporten per den 31 augusti 2019 till handlingarna.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten, hjälpmedelsnämnden
Utdragsbestyrkande	

Delårsrapport 2 2019

Förvaltningstotal Hjälpmedelscentrum

Hjälpmedel ger möjlighet till ett aktivt och självständigt liv.

Delårsrapport 2 2019

SAMMANFATTANDE ANALYS OCH FRAMTIDSBEDÖMNING

Slutsatser

Hjälpmedelscentrum har förbättrat tillgängligheten, har hög produktivitet och är en attraktiv arbetsgivare. Utmaningarna består i att möta invånarnas behov med ett säkert och aktuellt hjälpmedelssortiment samtidigt som åtgärder genomförs för att öka hushållningen.

Hjälpmedelscentrums goda samverkan med huvudmännen är en styrka i utvecklandet av nära vård.

Sammanfattning av åtgärder och resultat

Hjälpmedelscentrum arbetar aktivt för att sortimentet ska följa patienters och kunders behov.

Tillgängligheten har förbättrats i alla områden.

En minskad beställningstakt bryter trenden med kontinuerligt ökade beställningar.

Produktionen har ökat inom flertalet områden.

Miljöarbetet fortgår och har följts upp med gott resultat.

Hjälpmedelscentrum har tilldelats utmärkelsen Bästa Hälsoindex inom regioner 2018. Ett resultat av ett ständigt pågående arbete med hälsofrämjande insatser i samverkan med medarbetare och fackliga organisationer.

Helårsresultatet prognostiseras till 6 584 tkr.

Framtidsbedömning

Allt tyder på ökade hjälpmedelsbehov till följd av en åldrande befolkning. Totalt bedöms befolkningen i Västmanland öka med nära 17 000 personer till och med 2025 och med nära 26 000 personer till 2030. Gruppen 85+ år förväntas öka med nära 4 000 personer till och med 2030 för att då uppgå till nära 12 000 personer.

För att möjliggöra en hög tillgänglighet och en kostnadseffektiv verksamhet är arbetet med att effektivisera arbetssätten med stöd av digital teknik en kritisk framgångsfaktor.

Hjälpmedelscentrums expertkompetens och erfarenheter av god samverkan med alla 11 huvudmän är en styrka i utvecklandet av den samordnade nära vården i Västmanland.

Identifierade utmaningar

En ökad press på hushållning till följd av att Hjälpmedelscentrum ska minska sina kostnader med 3,7 mkr under 3 år samtidigt som leverantörers priser höjs och behoven i befolkningen ökar.

Utvecklingen av avancerade hjälpmedel för säkra förflyttningar med ökad självständighet är angelägen då personförflyttningar är en risksituation för arbetsskador, liksom för skada hos patient.

Den snabba medicintekniska utvecklingen kräver en utvecklingsinriktad verksamhet som också kan ta in nya hjälpmedel.

Det är väsentligt att ta vara på kraften hos befolkningen för att förbättra tjänster för våra invånare utifrån vårt uppdrag.

Delårsrapport 2 2019

INVÅNARE/PATIENTPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Målvärde 2019	Rapporteras	Utfall 2019
God patientnöjdhet och delaktighet	Upplevd nöjdhet hos patient	>90%	ÅR	
"	Upplevd delaktighet hos patient	>90%	ÅR	

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Tillgänglighet delår 2, jmf samma period 2018	Delår 2 2018	Delår 2 2019	Förändring
Erbjuden utprovning inom 15 arbetsdagar	78,2 %	81,9 %	3,7 procentenheter
Andel slutförda reparationer inom 5 arbetsdagar	85,4 %	85,6 %	0,2 procentenheter
Andel besvarade telefonsamtal i kundtjänst	90,9 %	91,9 %	1,0 procentenheter
Andel leveranser av lagervaror enligt planerad leveransdag	95,9 %	96,2 %	0,3 procentenheter

Andelen utprovningar som erbjudits inom 15 dagar är 81,9 %, en ökning med 3,7 procentenheter jämfört med delår 2 2018.

Andelen slutförda reparationer inom 5 dagar har ökat 0,2 procentenheter jämfört med delår 2 2018. Detta trots att andelen ärenden har ökat, ett resultat av förändrade arbetssätt och uppföljning.

Andelen besvarade telefonsamtal ökade med 1 procentenhet jämfört med delår 2 2018.

Andelen leveranser enligt planerad leveransdag har ökat 0,3 procentenheter. Utfallet är 1,2 % högre än målvärde vilket uppnåtts genom förbättrad rekonditionering och transportplanering.

Under hösten utbildas medarbetare i genusperspektiv för att verka för jämlik vård. Målet är att medvetande-göra skillnader, vad som skapar dem och hur perspektivet kan integreras i förskrivarutbildningar och studie-besök. Genusperspektivet ska ingå i förskrivarutbildningar på sortimentsnivå från och med 2020. Socialstyrelsen lyfter i sin rapport¹ Region Västmanland och Hjälpmedelscentrum som ett lärandeexempel för övriga Sverige.

För att utöka sortimentet med fler avancerade arbetstekniska hjälpmedel pågår upphandling av elektriskt reglerbar hygienstol och hygienstol för patienter med hög vikt. Flera nya medicintekniska produkter har på kunders initiativ analyserats utifrån frågan om Hjälpmedelscentrum kan hantera dessa och om de bör bli förskrivningsbara. Efter analyser har beslut tagits i processen "beslut utanför sortiment och regelverk" och redovisas där.

Den kommunikativa miljön i väntrum och kundtjänst har förbättrats.

Enureslarm har införts i sortimentet.

¹ Systematiskt jämställdhetsarbete inom Hjälpmedelsområdet, Socialstyrelsen juni 2019

Delårsrapport 2 2019

Åtgärder

Västerås stad inför GPS-larm som digital lösning för insatserna aktivitet och ledsagning från och med oktober. Utbildning för personal från Västerås stad kommer att utföras av Hjälpmedelscentrum och rutiner för logistiken arbetas fram.

Förslag till överenskommelse *Hjälpmedel i förskola, grundskola och gymnasieskola*, mellan regionen och skolhuvudmän i Västmanland, är i slutfas efter en remissomgång. Syftet är att ge förutsättning för att barn/elever med funktionsnedsättning ska få tillgång till hjälpmedel oavsett vilken huvudman som har kostnadsansvar.

Fortsatt dialog med kunderna angående behov av läkemedelsautomater.

Hjälpmedelscentrum ska delta i Socialstyrelsens lärandeseminarium för att främja jämställdhetsarbetet i andra kommuner och regioner.

Innovationsarbetet kommer fortsatt att stödjas bland annat genom innovationsteam, innovationstest och i samarbete med innovationspartner.

Samlad bedömning

Tillgänglighet till utprovning har ökat som ett resultat av flera års processarbete.

Verksamheten arbetar aktivt för att ha ett sortiment som följer patienters, befolkningens och kunders behov.

Delårsrapport 2 2019

VERKSAMHET/PROCESSPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Målvärde	Utfall delår 2, 2019
Ökad användning av e-tjänster	Öka antalet ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster	Öka 10 %	27 %
Kortare ledtider (väntan)	Andel patienter som erbjudits tid för utprovning inom 15 arbetsdagar	80 %	81,9 %
"	Andel patienter som fått service/reparation slutförd inom 5 arbetsdagar	83 %	85,6 %
"	Andel besvarade telefonsamtal hos kundtjänst	95 %	91,9 %
"	Andel leveranser enligt planerad leveransdag	95 %	96,2 %
Löpande uppföljning	Produktion enligt överenskommen specifikationsplan Andel analyserade avvikelser med förbättringsförslag Uthyrningsgrad, mäts via andel hjälpmedel hos kund		2/35 91,6 %

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Ärenden som inkommit via e-tjänster på 1177.se har ökat med 27 % jämfört med samma period 2018, till följd av informationsinsatser i samband med nytt sortiment.

För redovisning av tillgänglighet hänvisas till patient/invånarperspektiv på sidan 3.

Produktion delår 2 jämfört med delår 2 2018²

	Delår 2, 2018	Delår 2 2019	Förändring %
Antal beställningar	29 842	29 599	-1,0
Antal returer	20 278	21 295	1,5
Antal arbetsorder rekonditionering	11 594	12 131	4,7
Antal konsulentremisser (utprovning)	773	797	3,1
Antal arbetsorder teknik (AU och FU)	7 674	8 190	6,8
Antal kundtjänstamtal ³	15 050	Redovisas ej	Redovisas ej
Antal hämtordrar	12 893	12 814	-0,6

Antalet beställningar och antalet hämtordrar har minskat 1 % respektive 0,6 % jämfört med delår 2 2018, vilket delvis kan förklaras av brist på förskrivare i flera delar av länet.

Antal returer har ökat med 1,5 % och arbetsordrar rekonditionering har ökat med 4,7 % jämfört med delår 2 2018 till följd av ökad hushållning.

Antalet konsulentremisser har ökat med 3,1 % jämfört med delår 2 2018.

Antalet arbetsordrar teknik har ökat med 6,8 % jämfört med delår 2 2018, vilket orsakas av nya medicinska behandlingshjälpmedel.

² Redovisning omfattar huvudhjälpmedel eller individmärkt hjälpmedel (ej tillbehör/reservdelar). Förändringar i artikelregistret kan leda till små förändringar i redovisade siffror jämfört med 2018.

³ Talsvar med knappval har införts, antalet telefonsamtal är inte jämförbart med år 2018, analys pågår.

Delårsrapport 2 2019

Kundtjänstamtalen har ökat, utredning visar att statistiken för 2019 är osäker och redovisas därför inte. Antalet ärenden till arbetsplatsbrevlådan⁴ har ökat med 8,6 % jämfört med delår 2 2018, delvis på grund av frågor om den nya uppladdningstjänsten dit 2 154 ärenden har inkommit.

Hjälpmiddelscentrum har haft en god tillgänglighet för snabb utskrivning från sjukhus genom aktiv prioritering av rekonditionering och visst stödinköp i början av sommaren.

Digitalisering

Region Örebro har genom samverkansavtal fått tillgång till källkoden för uppladdningstjänsten.

Regelverket för inkontinenshjälpmedel har överförs till den webbaserade Hjälpmedelshandboken för att förtydliga, samordna och stödja förskrivarna. Vissa specifika riktlinjer som saknats har tillkommit.

Sortimentsarbetet har förtydligats och instruktion har utarbetats för att säkerställa att beställningssystemet Sesam är uppdaterat.

Rumsbokning av flera utprovningssrum kan nu genomföras av alla kunder via Outlook.

En förstudie "Förbättrat arbetsätt med stöd av digital teknik" har genomförts och flera större förbättringsområden har identifierats. Arbete pågår dels för att skapa ett nationellt samarbete för att genomföra större förändringar och dels för att genomföra lokala förbättringar. Målet är att uppnå 25 % effektiviseringar i de processer där GAP-analys visat stor förbättringspotential.

Miljö

Internrevisorer har genomfört en uppföljning av revisionen 2017. Revisorerna skriver att "*verksamheten gjort ett enastående arbete och man har gjort stora framsteg sedan revisionen 2017*". Genomförda åtgärder har gett avsett resultat. Medvetenheten och engagemanget har ökat då medarbetare i sammansatt miljögrupp har ökat fokus på rätt frågor för arbetsplatsen.

⁴ 2076 ärenden delår 2 2019.

Delårsrapport 2 2019

Volym uthyrda hjälpmedel (exkl. MBH ⁵) delår 2 2019 jämfört med delår 2 2018	2018	2019	Förändring %
Volym individmärkta hjälpmedel	56 198	58 508	4,1
Volym huvudhjälpmedel	71 159	74 473	3,0
Varav totalt regionfinansierat (individmärkt)	46 182	48 482	5,0
Familjeläkarenheter (Vårdval Västmanland)	29 913	32 067	7,2
Vårdval Västmanland (centralt konto)	8 848	8 595	-2,9
Habiliteringscentrum	6 647	7 018	5,6
Övriga enheter Region Västmanland	774	802	3,6
Varav totalt kommuner (individmärkt)	9 876	9 854	-0,2
Arboga kommun	451	512	13,5
Fagersta kommun	461	421	-8,7
Hallstahammars kommun	638	652	2,2
Kungsörs kommun	309	277	-10,4
Köpings kommun	1 126	1 225	8,8
Norbergs kommun	165	184	11,5
Sala kommun	656	708	7,9
Skinnskattebergs kommun	65	110	69,2
Surahammars kommun	371	365	-1,6
Västerås stad	5 634	5 400	-4,2

Antalet uthyrda individmärkta hjälpmedel har ökat med 4,1 % och antalet huvudhjälpmedel har ökat 3,0 % jämfört med delår 2 2018. Kommunernas individmärkta hjälpmedel har minskat med 0,2 % jämfört med delår 2 2018, vilket kan jämföras med tydliga ökningarna de tre senaste åren.

Volym uthyrda Medicinska behandlingshjälpmedel ⁶ delår 2 jämfört med årsbokslut 2018	2018 helår	2019 delår 2	Förändring %
Volym individmärkta hjälpmedel	3 530	3 764	6,6 %

Antalet uthyrda individmärkta medicinska behandlingshjälpmedel har sedan årsskiftet ökat från 3 530 till 3 764, en ökning på 6,6 %. Antalet förskrivningar av individmärkta MBH har ökat med 37 % (718 till 981) jämfört med delår 2 2018. Under året har 4 408 tillbehör/förbrukningsartiklar levererats i jämförelse med 3 527 artiklar samma period 2018⁷. Enligt uppgift från lungmottagningen har överföringen frigjort tid för behandlande personal och nya patienter har kunnat omhändertas, vilket också var syftet med överföringen.

⁵ Medicinska behandlingshjälpmedel som överfördes till Hjälpmedelscentrum 2018.

⁶ Medicinska behandlingshjälpmedel som överfördes till Hjälpmedelscentrum 2018.

⁷ Begränsad jämförelsebarhet, under delår 1 2018 hanterades endast CPAP-sortimentet.

Delårsrapport 2 2019

Patientsäkerhet

36 avvikelser har registrerats i Synergi under andra tertialen, en minskning med 36 % jämfört med samma period 2018:

- 6 patientrelaterade avvikelser varv 4 tillbud och 2 risker/iakttagelser
- 16 till särskilda boenden p.g.a. sen anmälan av ändrad betalare. En minskning med 61 % jämfört med samma period 2018, en följd av att debitering samt följebrev med krav på svar har införts.
- 6 berör fakturering och leveranser av medicinska behandlingshjälpmedel
- 3 förslag till förbättringsområden har skickats till våra förskrivare
- 5 berör arbetsmiljö och redovisas under medarbetarperspektivet.

156 avvikelser har registrerats i webSesam under andra tertialen:

- 125 rör felaktiga leveranser av hjälpmedel/tillbehör, en ökning med 13 % jämfört med samma period 2018 (från 109 till 125 stycken)
- 14 avvikelser gällande fel från leverantören i olika produktområden
- 6 avvikelser gällande tjänster från teknisk service
- 2 avvikelser på felaktig registrering på HMC i samband med förskrivning
- 4 tillbud med hjälpmedel varav två har överförts till Synergi
- 5 skickade till förskrivare

Hantering har påbörjats inom en månad av samtliga avvikelser med analys och omedelbara åtgärder.

9 avvikelser har skickats till LäkeMedelsverket efter att utredningar som påbörjats under året slutförts. Ökningen är en följd av ökad patientsäkerhetskultur och förbättrad analysprocess.

154 avvikelser har anmälts till leverantörer, till exempel leveransförseningar, produktavvikelse och felleveranser i jämförelse med 93 avvikelser delår 2 2018. Benägenheten att avvikelshantera har ökat.

Vidtagna förbättringsåtgärder under andra tertialen:

- Uppdaterad mall samt lagerplats
- Hjälpmedel för att underlätta förflyttning av patienter mellan sin stol och annan stol finns nu i anslutning till väntrummet
- Lyftutbildning för all berörd personal, till exempel åtgärder om en patient hamnar på golvet
- Förbättrad introduktion för vikarier.

Delårsrapport 2 2019

Redovisning av beslut gällande hjälpmedel utanför sortiment och regelverk från 1 januari – 31 augusti

Antal beviljade beslut utanför sortiment och regelverk	Kostnad kr
Rullstol Kelvin, 2 st	78 796 (återlämnad), 82 509 (nyinköp)
Ventilator Vivo	69 850
Brukarstyrt påhängsaggregat med styre, 2st	36 900, 49 208
Arbetsstol, stå-stol	2 077
Vårdsäng Rotobed	140 365 med delad finansieringsrisk
Inhalator Aurogen Solo	9 500
Kylväst, 2 st	3000 x 2
Arbetsstol/sadelstol, 2 st	3 819 x 2
BiLevel	29 000
Freewheel	6 100
Racerunner	16 992

15 ärenden utanför sortiment och regelverk har beviljats, 1 ärende har avslagits.

1 ärende har beviljats med delad finansieringsrisk under delår 2.

Åtgärder

Arbetet med statistiken om telefontillgängligheten fortsätter. Dialog med telefonienheten och statistikleverantören pågår.

Riskanalyser av kemikalier har genomförts och kommer att kompletteras under kommande tertiäl.

Enhetschef på teknik och inköp utreder om avvikelser och tillbud kan hanteras digitalt. Förskrivare uppmanas att skicka avvikelserna digitalt för att sedan kunna bifogas i Synergi.

Projekt förbättrat arbetssätt med stöd av digital teknik påbörjas dels med lokala delar och dels med delar som kräver samverkan nationellt.

Samlad bedömning

Antalet beställningar har minskat, i övrigt har produktionen ökat inom alla områden utom antal hämtningar som visar en marginell minskning.

Tillgängligheten har förbättrats i alla områden.

Miljöarbetet har följts upp med gott resultat.

Delårsrapport 2 2019

MEDARBETARPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Målvärde 2019	Utfall 2019
HMC ska vara en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Öka (enkätresultat 2017 79,1)	83,3
"	Sjukfrånvaro	≤6%	5,7
"	Andel avgångar (med fokus prioriterade bristyrken)	≤8,5% regionens målvärde	2,6 % extern avgång, egen begäran
Löpande uppföljning	Sjukfrånvaro Antal rehabiliteringsärenden Antal arbetsmiljöavvikelser totalt Antal, specifika arbetsmiljöavvikelser (stickskador, hot/våld)		5,7 13 15 0/2

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Bästa Hälsoindex inom regioner 2018 har tilldelats Hjälpmedelscentrum. Hälsoindex beskriver hur hälsoläget och arbetsmiljön ser ut i organisationen och avser följande områden: frisktal, sjukfall, rehabrisk - inflöde och rehabresultat, kort- och långtidssjukfrånvaro, friskvård och arbetsmiljöarbete.

Även medarbetarenkäten visade ett mycket gott resultat. Varje enhet har tagit fram handlingsplan i dialog med medarbetarna, bland annat nya möten på Teknik, ökad delaktighet inom Logistik, följa påverkande faktorer för tillgängligheten till utprovningar inom enheten Konsulenter och kundtjänst och teamsamverkan inom Verksamhetsstöd. Arbetet med att förbättra målkvaliteten har genomförts bland annat med en förvaltningsdag för att förmedla en gemensam bild av dagens och framtidens utmaning, vision och mål.

Arbete med att se över arbetssätt och arbetsmiljö i kundtjänst efter övertagandet av MBH pågår.

Sjukfrånvaro % ack (1 månads släp, inget vid årsbokslut)

	Delår 2 2018	Delår 2 2019
Total sjukfrånvaro	5,8	5,7
-Varav korttidssjukfrånvaro dag 1-24	2,4	3,0
-varav långtidssjukfrånvaro	45,4	36,3
Män	4,2	5,8
Kvinnor	7,2	5,6
Anställda – 29 år	3,6	7,1
Anställda 30-49 år	3,2	4,2
Anställda 50 år -	8,6	6

Sjukfrånvaron har minskat marginellt jämfört med delår 2 2018. Nio av 13 rehabiliteringsärenden har avslutats under perioden. Hjälpmedelscentrum arbetar aktivt för att stödja medarbetare vid sjukdom och för att identifiera tidiga signaler på ohälsa i enlighet med regionens rutiner för att förebygga sjukskrivning.

Delårsrapport 2 2019

Arbetsmiljöavvikelser ack (1 månads släp, inget vid årsbokslut)

	Delår 2 2018	Delår 2 2019
Antal negativ händelse/olycka	7	5
Antal tillbud	1	9
Antal risk/iakttagelse	2	1
Totalt antal	10	15
- Varav hot och våld	1	2
- Varav stickskada	0	0

Arbetet med att säkra bemanning på logistikenheten har intensifierats då enheten är känslig för frånvaro med samtidig topp i produktionen. Introduktionen av vikarier har förbättrats liksom flera mindre processer.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår kontinuerligt och åtgärder vidtas då så är möjligt i samverkan med fackliga organisationer och medarbetare. Brandsäkerheten har varit i fokus med bland annat kompletterad utrustning och fler brandombud. Nya utrymningsområden har tagits fram.

Kompetensutveckling i digitala verktyg har skett i enlighet med individuella planer.

Åtgärder

Fortsatt fokus på aktiviteter för att minska sjukfrånvaron genom tidig uppföljning och rehabiliteringssamtal med medarbetare som har tendens till ökad sjukfrånvaro.

Arbetet med nya utrymningsområden och utrymningsplaner slutförs och implementeras under oktober och följs av utrymningsövning.

Flera åtgärder pågår för att öka antalet arbetsplatser på rekonden, förbättra belysning i vissa kontorsrum samt minska kallraset i entrén.

Ett samarbete med Edströmska gymnasiet har etablerats och praktikplatser kommer att erbjudas.

Samlad bedömning

Förvaltningen arbetar ständigt med hälsofrämjande insatser i samverkan med fackliga organisationer och i nära dialog med medarbetare. Fortsatt kontinuerligt arbete behövs för att bevara det goda sociala klimatet. Tidiga insatser är en tydlig framgångsfaktor för bra rehabiliteringsprocess och låga sjuktal. Rapporterade tillbud har ökat. Det kan tyda på en ökad benägenhet att rapportera, vilket i så fall är positivt då avvikelserapportering är ett viktigt instrument i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

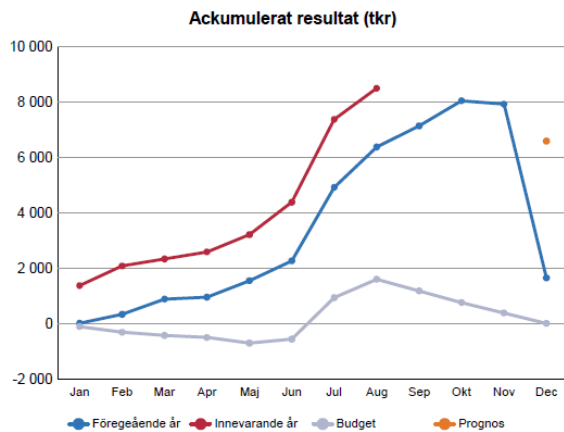
Delårsrapport 2 2019

EKONOMIPERSPEKTIV

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av genomförda aktiviteter

Periodens resultat och helårsprognos – översikt

Förvaltningens ackumulerade ekonomiska resultat till och med augusti månad är 8 487 tkr. Helårsresultatet prognostiseras till 6 584 tkr (före återbetalning av ev. överskott till kunder).

	Bokslut 2018 tkr	Budget 2019 tkr	Prognos tkr
INTÄKTER			
Hyra	108 562	115 842	114 136
Återbetalning av resultat	-6 575	0	0
Försäljning	17 354	18 107	18 524
Egenavgifter	337	340	340
Tekniska tjänster inkl. serviceavtal	2 536	2 574	2 755
Inkontinenssamordning	984	1 018	1 018
Övriga verksamhetsintäkter	1 723	2 107	1 981
SUMMA INTÄKTER	124 921	139 988	138 754
KOSTNADER			
Personalkostnader	40 082	44 613	42 885
Tekniska hjälpmedel	33 093	38 215	34 515
Övriga material, varor	359	185	190
Lokaler	6 472	6 643	6 576
Frakt och transport	1 353	1 235	1 243
Avskrivningar hjälpmedel	28 655	31 102	30 684
Avskrivningar övrigt	706	1 747	1 257
IT-kostnader	3 209	4 122	4 102
Övriga kostnader	7 646	10 123	8 872
Finansiella kostnader	1 702	2 003	1 846
SUMMA KOSTNADER	123 277	139 988	132 170
RESULTAT	1 644	0	6 584

Delårsrapport 2 2019

Analys av intäkts- och bruttokostnadsutveckling

- Intäkter
 - Total intäktsökning jämfört med delår 2 2018 är 4 895 tkr, en ökning med 5,7 %.
 - De totala intäkterna är 2 053 tkr lägre än budgeterat.
 - Avvikelsen på 2 053 tkr beror framför allt på följande händelser:
 - Dämpad beställningstakt från kunder medför lägre intäkter för uthyrda samt försålda hjälpmedel.
 - Beviljade medel från portföljutsnittet för en heltidsresurs som projektledare för att öka digitaliserade arbetssätt avropas löpande under året med start i maj 2019.
- Kostnader
 - Total bruttokostnadsökning jämfört med delår 2 2019 är 2 776 tkr, en ökning med 3,5 %.
 - De totala kostnaderna är 8 946 tkr lägre än budgeterat.
 - Avvikelsen på 8 946 tkr beror framför allt på följande händelser:
 - Lägre personalkostnader p.g.a. vakanta tjänster och föräldraledigheter.
 - Dämpad beställningstakt från kunder medför lägre behov av inköp av nya hjälpmedel och tillbehör. En något ökad returtakt från kunder bidrar också.
 - Inköp av hjälpmedel som direktförsäljs till kunder hanteras inte längre som investeringar, vilket medför att kostnaderna för nedskrivning av anläggningstillgångar minskar.
 - Lägre kostnader för IT-konsulttjänster, dels för att leverantören är underbemannad och har svårt att leverera beställda tjänster, dels för att arbetet för att förbättra processerna med stöd av digital teknik precis har påbörjats.
 - Lägre kostnader för programvara i Sesam för att budgeterade förändringar som ingår i digitaliseringsarbete precis har påbörjats.

Allt oftare begär leverantörer att få justera priser under pågående avtal. 2018 höjdes priserna i fem avtal jämfört med sju avtal under årets första åtta månader samt i ytterligare ett avtal från oktober.

Sammanställning av prisjusteringar från leverantörer under pågående avtal 2019 samt 2018

År	Prisjustering	Område
2019	+4,54 %	Övrigt, arbetsstolar
2019	+9,71 %	Behandling, dynor
2019	+3,62 %	Förflyttning, elrullstol
2019	+3,50 %	Kognition
2019	-18,50 %	Kognition
2019	-16,00%	Kognition
2019	+5,00 %	Behandling, madrass
2019	+6,88%	Förflyttning, rollatorer
2019	+4,54 %	Förflyttning, rollatorer
Från 2019/10	+5,00 %	Verksamhetssystem
2018	+3,00 %	Förflyttning lyftar
2018	+9,10 %	Förflyttning ramper
2018	+5,50 %	Förflyttning rollatorer
2018	+5,00 %	Förflyttning rollatorer
2018	+5,00 %	Förflyttning rollatorer

Delårsrapport 2 2019

Analys av helårsprognosens avvikelse mot helårsbudget – händelseöversikt

Prognosen baseras på följande förutsättningar:

- De flesta vakanta tjänster har tillsatts efter sommaren. Fortsatt osäkerhet avseende omfattning av uttag av föräldraledighet.
- Osäkerhet avseende omfattning av IT-kostnader, dels för att vår leverantör är underbemannad och har svårt att leverera beställda tjänster, dels för att arbetet med att förbättra processerna med stöd av digital teknik precis har påbörjats. Det finns även en osäkerhet om det finns tillgängliga resurser internt inom Centrum för digitalisering för att kunna genomföra önskade förbättringar.
- Västerås stad har aviserat att de kommer att byta ut cirka 100 sängar 2019. Det är oklart hur många av dessa som ägs av HMC. Bytet kan medföra vissa kassationskostnader samtidigt som behovet av att köpa nya sängar och tillbehör för uthyrning minskar. Utbytet kommer att ske successivt under hösten.
- Sala kommun avser att köpa cirka 128 nya sängar och en process har påbörjats med avsikt att genomförandet ska ske i år.
- Habiliteringscentrum har aviserat att deras patienter kommer att få en uppmaning om att lämna tillbaka hjälpmedel som inte används, vilket förväntas öka returerna något.

Det prognostiserade över-/underskottet beror framförallt på följande händelser:

- Internt beviljade medel för klimatkompensation från Centrum för regional utveckling ökar intäkterna. Dessa medel är beviljade till en förstudie om möjligheten att återanvända hjälpmedel som idag är förbrukningsvaror.
- Vakanta tjänster under del av året samt uttag av tillfällig föräldraledighet sänker personalkostnaderna.
- Tjänsten som HR-chef är förändrad till ett delat uppdrag som HR-chef och verksamhetsnära HR-stöd. Därmed minskar omfattningen av båda funktionerna och den köpta tjänsten för verksamhetsnära HR-stöd från HR-service avslutades den 31/5 2019. Besparingen beräknas till cirka 165 tkr i år.
- Dämpad beställningstakt från kunder, förväntad ökning av returer från kunder samt påbörjat arbete med lageroptimering tillsammans med effektiv rekonditioneringsverksamhet medför minskat behov av hjälpmedels- och tillbehörsinköp. Samtidigt medför lageroptimeringen en osäkerhet i om den kommer att leda till ökade kassationskostnader då vi ser att vi har tillbehör och reservdelar på lager som vi inte har behov av.

Genomförda och planerade åtgärder för att hantera avvikelsen mot budget 2019

Våren 2018 beslutades att öka rekonditioneringen av återlämnade hjälpmedel av miljö- och ekonomiska skäl. Ökad rekonditionering ger besparing i minskade investeringar och mindre inköp av tillbehör, men även till viss del ökade reservdelskostnader. Antal skrotade individmärkta hjälpmedel är färre än under 2017. Under 2017 skrotades 26,2 % av returnerade individmärkta hjälpmedel och under 2018 skrotades 21,6 %. Hittills under 2019 är nivån densamma som 2018.

Delårsrapport 2 2019

Kassationskostnaderna för övriga hjälpmedel, tillbehör och reservdelar minskade under 2018, men är nu högre än samma period 2017. Ökningen är 5,0 % jämfört med samma period 2018 och 2,3 % jämfört med 2017. Kostnadsökningen kommer från kassation av tillbehör till elektriska rullstolar samt dynor för trycksårsavlastning. Det rör sig sannolikt om en naturlig generationsväxling.

Då det sker en viss förskjutning från hyra till försäljning av främst sängar till kommunala gruppboenden, har en effektiv och transparent offertprocess tagits fram för att underlätta både för kunder och medarbetare.

En förstudie för att identifiera eventuella behov av förändring av nuvarande prismodell har genomförts under våren. Den omfattade även en omvärldsanalys hos hjälpmedelsverksamheter i Sverige, vilken resulterade i att en analys av att införa långtidshyra för vissa hjälpmedel som vanligtvis hyrs under lång tid och där underhållsbehovet är begränsat, till exempel sängar, kommer att göras.

Arbetet för att förbättra processerna med stöd av digital teknik och effektiva arbetssätt fortsätter.

Investeringsredovisning

Investeringar - bokslut 2019-01-01 – 2019-08-31, belopp i tkr

Tekniska hjälpmedel varav:	201901 – 201908 ack inköp under perioden	Bokslut 2018	Budget 2019	Helår Prognos inköp 2019 utifrån budget 2018/2019
Förflyttning	8 734	14 176	12 463	13 101
Kommunikation/Kognition	2 602	4 335	5 199	3 900
Behandling	5 902	9 389	9 568	8 854
Insulinpumpar	1 736	2 148	2 836	2 904
MBH	2 983	3 250	3 650	4 925
Övriga hjälpmedel	2 544	5 452	5 346	4 110
Övriga maskiner och inventarier	64	311	550	256
Bilar och transportmedel	958	0	900	1 909
Summa	25 523	39 061	40 512	39 959

Resultat, analys

Från föregående års investeringsbudget har outnyttjad del på 4 332 tkr överförs till 2019 och den har nyttjats under året. 169 tkr av årets investeringsbudget har nyttjats av Västmanlands sjukhus Västerås till inköp av en tekniskt avancerad sjukvårdssäng för tunga patienter, som endast får användas på sjukhus.

För kommunikationshjälpmedel ses en betydligt lägre förskrivning av datorer och iPads. Jämfört med delår 2 2018 har investeringskostnaden minskat från 166 tkr till 58 tkr. Den främsta skillnaden består av förskrivning av ögonstyrningshjälpmedel, som kostar ca 100-150 tkr styck. 2018 förskrevs två stycken jämfört med ingen i år.

2019-09-20

Delårsrapport 2 2019

Bland behandlingshjälpmedlen fortsätter tyngdtäcken att öka, men i lägre takt än tidigare. Investeringsstakten i kompressionsutrustning låg på en hög nivå under våren, men har dämpats. En upphandling pågår i området. Teknikutveckling av en arm- och bentränare har medfört en något ökad förskrivning.

En insulinpump med utvecklad blodsockermätare infördes hösten 2018. Det har medfört en ökad förskrivning då den passar fler patienter. Ett tidigare uppdämt behov har tillgodosetts under våren, förskrivningen har minskat och bedöms ligga kvar på en lägre nivå under resten av året.

Volymerna av uthyrda MBH ökar och investeringsutgiften är högre än budgeterat, vilket är en följd av att fler patienter kan omhändertas i vården. En ny upphandling av nutritionspumpar har medfört prisökningar. Samtidigt minskade behovet av förebyggande underhåll och garantin förlängdes i det nya sortimentet. Utbyte av 98 nutritionspumpar har genomförts, men på grund av tekniska problem används också en äldre nutritionspump som kräver mer tekniskt underhåll. Utredning och diskussion med leverantören pågår. Andningshjälpmedlet CPAP har ökat med ca 27 % från 672 tkr till 856 tkr.

Ett minskat inköpsbehov av sängar för uthyrning, främst på grund av ett stort antal returerna från kommunala gruppboenden i Västerås.

En ventilatortestare är inköpt till Teknik och inköp. Ett gammalt leasingavtal på en komprimator har avslutats och en ny komprimator har köpts in. Den levererades i början av september.

En tung lastbil har köpts in och levererades i augusti. Det är en ersättningsinvestering och den gamla lastbilen kommer att säljas under året. En lätt lastbil planeras att ersättas av en tung lastbil till följd av ökade volymer och för effektivare transport.

Åtgärd

Då det är aktuellt med direktförsäljning av en större mängd sängar behöver större inköp göras. Dessa utgör inte en långfristig tillgång för Hjälpmedelscentrum och är därmed ingen investering, vilket är en förändring jämfört med tidigare. Arbete för att kunna hantera det i verksamhetssystemet Sesam pågår.

Uppföljning av det nya produktområdet MBH sker löpande månadsvis.

Det pågående arbetet med lageroptimering förväntas ge effekt på framtida investeringsbehov.

Inför budgetarbetet efterfrågas varje år kundernas bedömning och hjälpmedelsbehov två år framåt. Kundernas svar bildar underlag till budget. Volymerna fluktuerar över månader och år vilket medför att förvaltningens kärnverksamhet är mycket svår att budgetera och prognosticera.

Ett omfattande arbete med prispressade upphandlingar, effektiv rekonditionering som leder till hög återanvändningsgrad och ett bra förskrivningsstöd ger förutsättningar till att hålla så låg prisnivå som möjligt.

Delårsrapport 2 2019

INTERN KONTROLL

Sammanfattning av resultat och åtgärder på förvaltningsnivå.

Brandskydd

Internkontrollen av systematiskt brandskyddsarbete har genomförts via en enkät till förvaltningens verksamhetschef.

Den sammanfattande bedömningen är att det återstår en del arbete inom brandsäkerhetsområdet, men att ambitionen och engagemanget på Hjälpmedelscentrum är högt. Resultatet visar dock att förvaltningen inte helt lever upp till aktuella lagkrav och övergripande riktlinjer. Bland annat saknas måluppfyllelse gällande systematiskt genomförda egenkontroller samt årligt genomförande av utrymningsövning.

Inom ramen för den systematiska säkerhetsorganisationen har det beslutats om en plan för stöd och implementering av så kallat verksamhetsspecifikt SBA-arbete i regionen. Planen bygger på en ny framarbetad enhetlig modell där verksamheterna kommer att få handfast operativt stöd med riskanalyser, framtagande av dokumentation, utbildningar med mera. Planen omfattar alla verksamheter inom regionen och ska vara fullt genomförd till slutet av 2021. Behovet av ett utvecklat centralt stöd har också påtalats av Hjälpmedelscentrum i tidigare diskussioner, där arbete till viss del pågår. Aktiviteter planeras inom kort gällande särskilt angelägna delar.

Bisyssla

Kontrollen är genomförd utan anmärkning. Till och med juli 2019 har ingen anmälan om bisyssla inkommit. Riktlinjen är känd inom förvaltningen och cheferna tar alltid upp frågan i medarbetarsamtal samt vid rekrytering.

Rehabilitering

Kontrollen är genomförd utan anmärkning. När kontrollen genomfördes 2019-08-15 fanns inga ohanterade rehabiliteringsbevakningar. Vid tidpunkten fanns åtta pågående ärenden.

Kontroll av löneutbetalningar

Kontrollen är genomförd utan anmärkning. Samtliga utanordningslistor i Heroma har kontrollerats och signerats av ansvarig chef. Totalt granskades förvaltningens tio utanordningslistor för maj 2019.

Externt finansierade projekt

Kontrollen är genomförd utan anmärkning. Förvaltningen har inte haft några nystartade externt finansierade projekt under urvalsperioden vecka 13 2018 till vecka 12 2019.

Jäv

Kontrollen är genomförd utan anmärkning. Stickprovskontroll har genomförts av alla fakturor som avser resor, hotell, kurs- och konferenskostnader där två slumpmässigt utvalda chefer har deltagit. Totalt har nio fakturor granskats och av dessa är alla korrekt attesterade.

Säkerhet

Förvaltningsintern enkätundersökning om medarbetarnas riskmedvetenhet har genomförts.

Miljö

Förvaltningsintern kontroll av lagefterlevnad miljö. Enhetschef genomför kontroll enligt riktlinje.

Delårsrapport 2 2019

INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Hjälpmedelsnämnden 2019-09-27.

Diarienummer: RV 190599

BILAGOR

1. Verksamhetsrapport
2. DUVA-bilagor: Resultatrapport, Driftredovisning, Lönekostnader och kostnader, inhyrd personal
3. Investeringsbilaga
4. Tabell för förvaltningsanpassad intäkts- och bruttokostnadsredovisning och avvikelse helårsprognos

År Månad: 201908
Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum
Analys:
Belopp i tkr

	Periodbokslut		Helår			
	201801 - 201808	201901 - 201908	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019
Försäljning och uthyrning av hjälpmedel	83 058	87 717	119 678	134 289	133 000	-1 289
Försäljning av tekniska tjänster inkl serviceavtal	1 779	1 683	2 536	2 574	2 755	181
Inkontinenssamordning	656	679	984	1 018	1 018	0
Övriga verksamhetsintäkter	884	1 195	1 723	2 107	1 981	-126
Intäkter	86 377	91 272	124 921	139 988	138 754	-1 234
Summa Intäkter	86 377	91 272	124 921	139 988	138 754	-1 234
Löner	-17 447	-18 141	-26 932	-29 887	-28 744	1 142
Sociala avgifter	-8 088	-8 397	-12 490	-13 849	-13 312	537
Övriga personalkostnader	-362	-327	-660	-879	-828	51
Personalkostnader	-25 897	-26 865	-40 082	-44 615	-42 885	1 730
Inköpskostnader tekniska hjälpmedel	-21 487	-20 910	-33 093	-38 215	-34 515	3 700
Övriga kostnader, material, varor	-103	-103	-359	-185	-190	-5
Lokalhyra	-4 314	-4 383	-6 472	-6 643	-6 576	67
Frakt och transport	-862	-775	-1 353	-1 235	-1 243	-8
Avskrivningar hjälpmedel och övrigt	-19 256	-20 872	-29 361	-32 849	-31 941	908
IT-kostnader	-2 047	-2 200	-3 209	-4 122	-4 102	20
Övriga kostnader	-4 920	-5 455	-7 646	-10 121	-8 872	1 249
Finansiella kostnader	-1 122	-1 222	-1 702	-2 003	-1 846	157
Övriga kostnader	-54 112	-55 920	-83 195	-95 373	-89 285	6 088
Summa Kostnader	-80 009	-82 785	-123 277	-139 988	-132 170	7 818
Resultat:	6 369	8 487	1 644	0	6 584	6 584

År Månad: 201908

Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum

Analys:

	Period			Helår				
	Bokslut 201801 - 201808	Bokslut 201901 - 201908	Budget 201901 - 201908	Bokslut 2018	Årsbudget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019	Prognos i % av Prognos Intäkt
<i>Belopp i tkr</i>								
D1 HMC	6 369	8 487	1 594	1 644	0	6 584	6 584	4,7%
Summa:	6 369	8 487	1 594	1 644	0,24	6 584	6 584	4,7%

År Månad: 201908
Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum
Analys:
Lönekostnader

	Period				Helår			
	Bokslut 201801 - 201808	Bokslut 201901 - 201908	Budget 201901 - 201908	Förändring i %	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Förändring i %
<i>Belopp i tkr</i>								
00 PRG övrigt	-102	-55	-161	-45,7%	-173	-255	-41	-76,3%
10 Sjuksköterskor m fl	-1 323	-583	-1 425	-56,0%	-1 906	-2 262	-2 161	13,4%
11 Undersköterskor, skötare m fl	-261	-259	-259	-0,8%	-403	-411	-411	1,9%
20 Paramedicinsk personal	-4 756	-4 851	-5 101	2,0%	-7 461	-8 097	-7 570	1,5%
50 Administrativ personal	-4 335	-5 486	-3 970	26,6%	-6 840	-6 291	-6 320	-7,6%
60 Teknisk personal	-5 864	-6 101	-7 028	4,0%	-8 885	-11 154	-10 825	21,8%
90 Ekonomi- och transportpersonal	-807	-805	-893	-0,2%	-1 265	-1 417	-1 417	12,0%
Summa lönekostnader:	-17 447	-18 141	-18 836	4,0%	-26 932	-29 887	-28 744	6,7%

Kostnader inhyrd personal

	Period				Helår			
				Förändring i %				Förändring i %
<i>Belopp i tkr</i>								
Inhyrd personal exkl resursenheten:								
Resursenheten:								
Summa inhyrd personal:								

Total

	Period				Helår			
	Bokslut 201801 - 201808	Bokslut 201901 - 201908	Budget 201901 - 201908	Förändring i %	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Förändring i %
<i>Belopp i tkr</i>								
Summa anställda och inhyrd personal:	-17 447	-18 141	-18 836	4,0%	-26 932	-29 887	-28 744	6,7%

Intäkts- och bruttokostnadsutveckling och avvikelse helårsprognos

Intäkter	Förändring intäkter jmf fg år, Tkr. (Plus: Ökning av intäkter, Minus: Minskning)	Förändring intäkter jmf fg år, procent. (Plus: Proc ökning, Minus: Proc minskning)	Avvik mot ack budget, Tkr. (Plus: Överskott, Minus:Underskott)	Avvik helårsprognos/helårsbudget, Tkr. (Plus: Överskott, Minus:Underskott)
Försäljning och uthyrning av tekniska hjälpmedel	4 659	5,6%	-1 809	-1 289
Återbetalning av resultat	0		0	0
Övriga intäkter	236	7,1%	-244	55
Totalt intäkter	4 895	5,7%	-2 053	-1 234

Kostnader	Förändring kostnader jmf fg år, tkr. (Plus:Ökning av kostnader, Minus: Minskning)	Förändring kostnader jmf fg år, procent. (Plus: Proc ökning, Minus: Proc minskning)	Avvik mot ack budget, tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)	Avvik helårsprognos/helårsbudget, tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)
Personalkostnader totalt	968	3,7%	1 284	1 731
<i>Varav lönekostnader egen personal</i>	694	4,0%	695	1 143
<i>Varav sociala avgifter</i>	309	3,8%	330	537
<i>Varav övr pers.kostn. egen personal</i>	-35	-9,7%	259	51
<i>Varav inhyrd personal (int+ext)</i>	0		0	0
Inköpskostnader tekniska hjälpmedel	-577	-2,7%	4 567	3 700
Avskrivningar hjälpmedel och övrigt	1 616	8,4%	1 027	908
Övriga kostnader	769	5,8%	2 068	1 479
Totalt bruttokostnader	2 776	3,5%	8 946	7 818
Ack resultatavvik/Prognostiserat resultat			6 893	6 584

Förändring arbetad tid	Förändring utfall jmf fg år, timmar	Förändring utfall jmf fg år, procent	Motsv antal årsarbetare
Förändring arbetad tid totalt	610	0,8%	0,52
<i>Varav arbetad tid egen personal</i>	610	0,8%	0,52
<i>Varav internt inhyrd personal</i>	0		0,00
<i>Varav externt inhyrd personal</i>	0		0,00

Investeringar

Delårsrapport 2019-01-01 - 2019-08-31

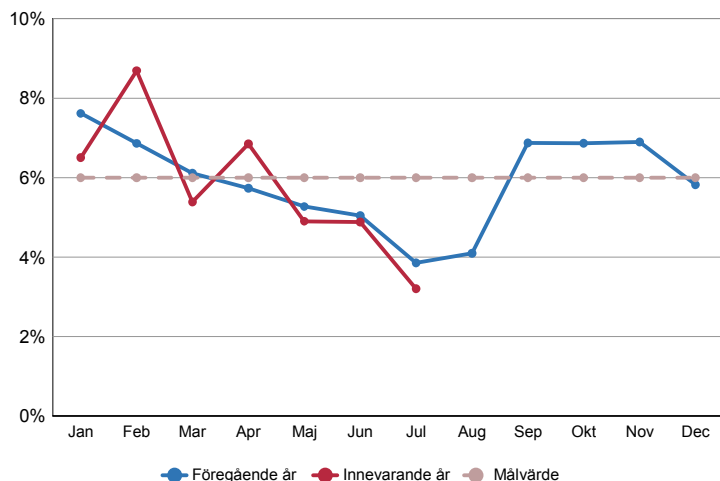
Belopp i tkr

	2019-01-01 - 2019-08-31		Helår					Avvikelse budget - utfall 2019
	Inköp	Inköp	Bokslut	Budget	Prognos	Prognos	Prognos	
	perioden utifrån budget 2018	perioden utifrån budget 2019	2018	2019	perioden inköp 2019 utifrån budget 2018	perioden inköp 2019 utifrån budget 2019	inköp 2020 utifrån budget 2019	
Investeringsutgifter								
Tekniska hjälpmedel								
Förflyttning	343	8 391	14 176	12 463	343	12 758		-295
Kommunikation		2 602	4 335	5 199		3 900	1 100	1 299
Behandling	1 039	4 863	9 389	9 568	1 039	7 815	1 700	1 753
Insulinpumpar	1 000	736	2 148	2 836	1 000	1 904	900	932
Medicinska behandlingshjälpmedel	1 000	1 983	3 250	3 650	1 000	3 925		-275
Övriga tekniska hjälpmedel		2 544	5 452	5 346		4 110	1 185	1 236
Summa Tekniska hjälpmedel	3 382	21 119	38 750	39 062	3 382	34 412	4 885	4 650
Datorutrustning				0				0
Bilar och transportmedel	0	958		900	950	959	0	-59
Leasingavtal				0				0
Övriga maskiner och inventarier		64	311	550		256		294
Summa	3 382	22 141	39 061	40 512	4 332	35 627	4 885	4 885
Konst	0	0	0	0	0	0	0	0
Byggnader (endast Fastighet)								0
Totalsumma	3 382	22 141	39 061	40 512	4 332	35 627	4 885	4 885

Medarbetare

Sjukfrånvaro

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

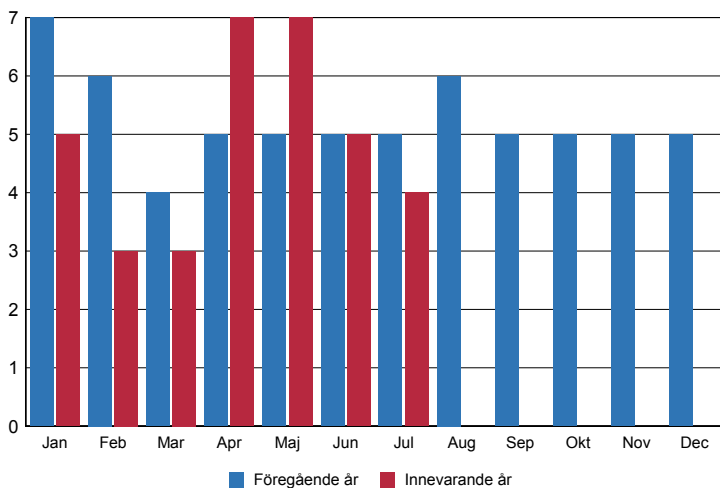
Sjukfrånvaro % (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Total sjukfrånvaro	5,8	5,7
- varav korttidssjukfrånvaro, dag 1-14	2,4	3,0
- andel långtidsfrånvaro över 60 dagar	45,4	36,3
Män	4,2	5,8
Kvinnor	7,2	5,6
Anställda -29 år	3,6	7,1
Anställda 30-49 år	3,2	4,2
Anställda 50 år-	8,6	6,4

Antal rehabiliteringsärenden

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

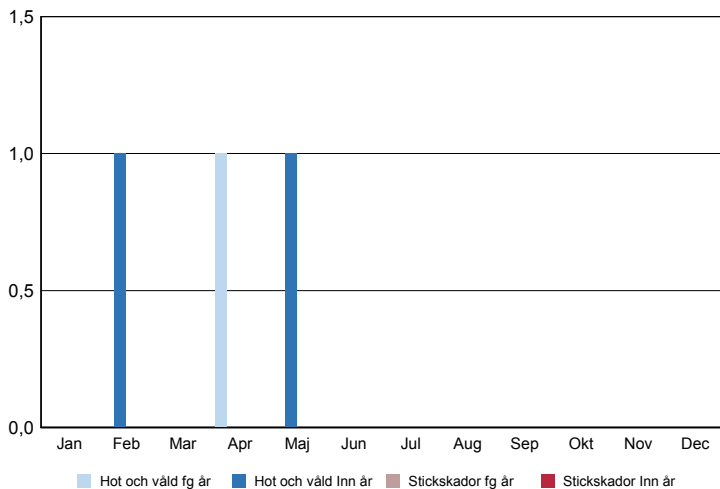
Antal rehabiliteringsärenden (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Antal rehabiliteringsärenden	9	13
Varav avslutade rehabiliteringsärenden	4	9

Arbetsmiljöavvikelser

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

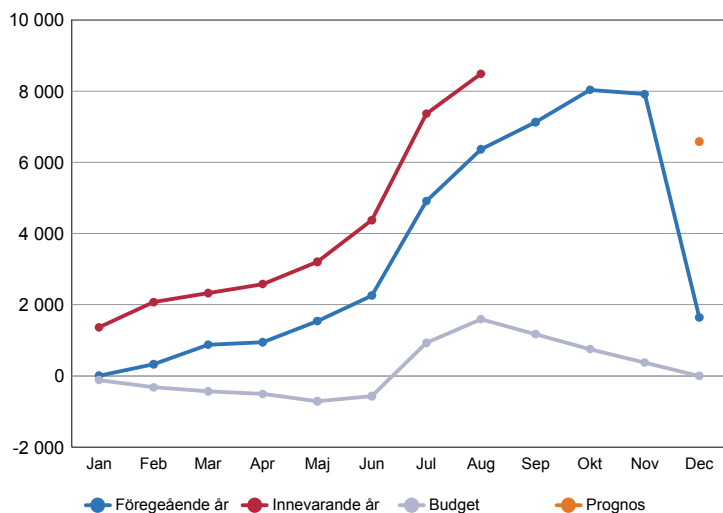
Arbetsmiljöavvikelser (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Antal negativ händelse/olycka	7	5
Antal tillbud	1	9
Antal risk/iakttagelse	2	1
Totalt antal	10	15
- varav hot och våld	1	2
- varav stickskador	0	0

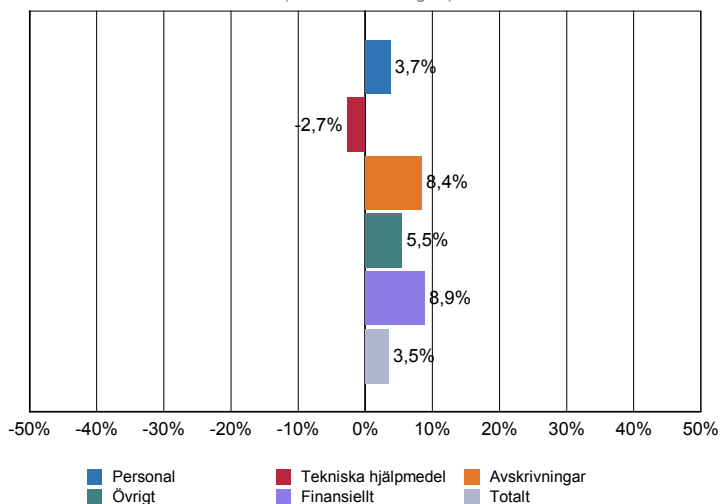
Ekonomi

Akkumulerat resultat (tkr)

Kostnadsutveckling

(Ack utf/Ack utf fg år)

Förenklad resultaträkning (mkr)

Motpart 1,2,3

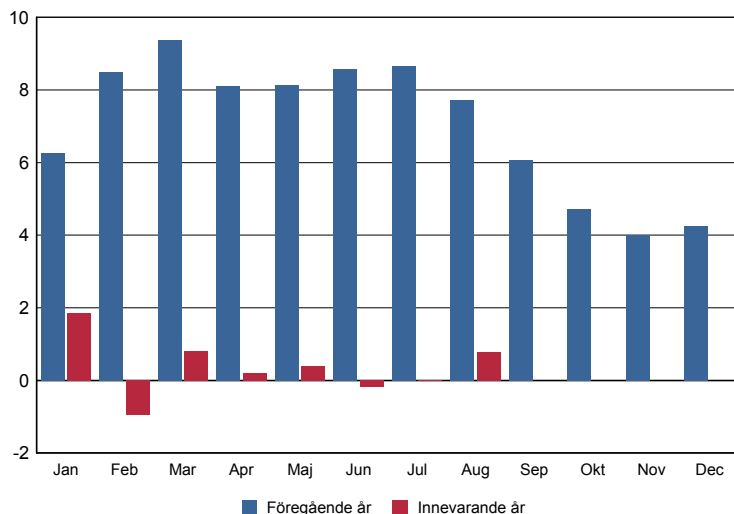
	Ack utfall Inn år	Ack Budget Inn år	Ack avv från budget	Ack Utfall Fg år	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot Prog	Bokslut Utf Fg år	Ack Avv Fg år
Intäkter									
Försäljning och uthyrning av hjälpmedel	87,7	89,5	-1,8	83,1	133,0	134,3	-1,3	119,7	4,7
Försäljning av tekniska tjänster inkl service	1,7	1,7	0,0	1,8	2,8	2,6	0,2	2,5	-0,1
Inkontinenssamordning	0,7	0,7	0,0	0,7	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Övriga verksamhetsintäkter	1,2	1,4	-0,2	0,9	2,0	2,1	-0,1	1,7	0,3
Summa Intäkter	91,3	93,3	-2,1	86,4	138,8	140,0	-1,2	124,9	4,9
Kostnader									
Personalkostnader	-26,9	-28,1	1,3	-25,9	-42,9	-44,6	1,7	-40,1	-1,0
Inköpskostnader tekniska hjälpmedel	-20,9	-25,5	4,6	-21,5	-34,5	-38,2	3,7	-33,1	0,6
Avskrivningar hjälpmedel och övrigt	-20,9	-21,9	1,0	-19,3	-31,9	-32,8	0,9	-29,4	-1,6
Övriga kostnader	-12,9	-14,9	2,0	-12,2	-21,0	-22,3	1,3	-19,0	-0,7
Finansiella kostnader	-1,2	-1,3	0,1	-1,1	-1,8	-2,0	0,2	-1,7	-0,1
Summa Kostnader	-82,8	-91,7	8,9	-80,0	-132,2	-140,0	7,8	-123,3	-2,8
Resultat	8,5	1,6	6,9	6,4	6,6	0,0	6,6	1,6	2,1

Ekonomi

Arbetad tid (ack)

	Innevarande År	Föregående År	Förändring	Förändring %
Utförd arbetstid	79 970	80 552	-582	-0,72
- varav övertid/mertid	179	231	-52	-22,46
- varav timavlönade	8	170	-162	-95,31
Justering timavlönade, övertid/mertid, vab. (Diff mot vald månad fg år.)	0	0	0	0,00
Justering personer i omställningsprogrammet. Objekt 9910.	0	0	0	0,00
Justering utvecklingsanställda.	-285	-834	549	-65,79
Justering inhyrd personal från externa bemanningsföretag	0	0	0	0,00
- varav läkare	0	0	0	0,00
- varav sjuksköterskor	0	0	0	0,00
- varav övriga	0	0	0	0,00
Justering inhyrd personal från resursenheten	0	0	0	0,00
Justering för fler eller färre arbetsdagar inn år jmf med fg år	0	-647	647	-100,00
Justering för en extra dag i februari (vid skottår) för arb med schema	0	0	0	0,00
Arbetad tid inkl jour/beredskap	79 685	79 071	614	0,78
Avdrag arbetad tid under jour/beredskap	-13	-9	-4	50,94
Arbetad tid exkl jour/beredskap	79 672	79 062	609	0,77
Antal årsarbetare utifrån arbetad tid exkl jour/beredskap	69	69	1	0,77

Procentuell förändring antal årsarbetare jmf med fg år (ack)

2019-09-27

Att**Organ**-----
Gemensam Hjälpmedelsnämnd**Plats****Tidpunkt**Fredagen den 27 september 2019
-----**§ 7 Delårsrapport 2**

Delårsrapport till och med augusti för Hjälpmedelsnämnden redovisas utifrån perspektiven tillgänglighet, verksamhet/process, miljö, produktion, medarbetare och ekonomi. Förvaltningens ackumulerade resultat till och med augusti månad är 8,4 miljoner kronor. Prognostiserat helårsresultat är 6,5 miljoner kronor.

beslutar enligt beredningsorganets förslag

1. Delårsrapport 2 godkänns och överlämnas till huvudmännen.

Paragrafens slut -----

Vid protokollet

Amanda Uras, mötessekreterare

Justerat 2019-10-18

Örjan Andersson
OrdförandeSickan Palm
Justerare

Rätt utdraget intygas 2019-10-28

Amanda Uras

2019-09-27

§

Medborgarförslag – cykelbro mellan Jägaråsen, Kungsör och Malmön, Köping (KS 2019/418)

Jonas Gustafsson föreslår i ett medborgarförslag att bygga en bro och att detta är bra för hälsan och skulle gynna människor i alla åldrar som vill cykla. Förslagsläggaren menar att man kan bygga en liknade bro som finns i Järshammar, Stora Sundby och att det även gynnar miljön med mindre avgaser.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Jonas Gustafsson 2019-12-11

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Vilket förslag vill du lämna - beskriv ditt förslag

Hej, mitt förslag är en cykelbro mellan Jägaråsen, Kungsör och Malmön, Köping. Varför?

Det gynnar människor i alla åldrar som vill cykla. Hälsan förbättras.

Dagligen presenteras statistik på att människor mår psykiskt dåligt. Jag tror en bro mellan kommunerna skulle göra gott. Pendlarfolk skulle även kunna cykla mellan jobbet och hemmet. Cykling har blivit en stor sport för alla. Många gör utflykter och äter en bit mat på vägen vilken också kommer gynna caféer och restauranger.

Båttrafiken behöver inte påverkas. Man kan bygga en liknade bro som finns i Järshammar, Stora Sundby. Billig och funktionell bro.

Det gynnar även miljön med mindre avgaser.

Med vänlig hälsning, Jonas Gustafsson och dotter Elin Gustafsson 10 år

Namn

Jonas Gustafsson

Postadress

Råsta 111

73691 Kungsör

Telefonnummer

0705151844

E-postadress

lakrits71@hotmail.com

§

Medborgarförslag – Hyra carport i centrum (KS 2019/410)

Anita Larsson föreslår i ett medborgarförslag att det i centrum ska vara tillval och inte obligatoriskt och inte ingå i hyran med carport. Där Anita Larsson bor på Karlavägen saknar en tredjedel av hushållen bil och carportarna står tomma och tar upp onödig plats och kostnad i centrum.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Anita Larsson 2019 12 04

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Vilket förslag vill du lämna - beskriv ditt förslag

Att det i centrum ska vara tillval och inte obligatoriskt och inte ingå i hyran med carport. Där jag bor saknar en tredjedel av hushållen bil och carportarna står tomma och tar upp onödig plats och kostnad i centrum.

Namn

Anita Larsson

Postadress

Karlavägen 10

Telefonnummer

0704308192

E-postadress

anikrila@gmail.com

§

Medborgarförslag – Rusta upp hockeyrinken eller bygg allaktivitetsplan i Valskog (KS 2019/397)

Jennie Ström föreslår i ett medborgarförslag en rejäl uppfräschning av hockeyrinken i Valskog. Alternativt att den rivs till förmån för en allaktivitetsplan som alla människor i samhället har nytta av.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Medborgarförslag från Jennie Ström 2019-11-25

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Vilket förslag vill du lämna - beskriv ditt förslag

Idag har vi en ishockey rink i valskog som har nu sett sina glada dagar, den bör få en rejäl uppfräschning eller rivas och få upp en all aktivtets plan som alla människor i samhället har nytta av och sedan skolan som kan ha skridskor i skolan istället för att åka in till kungsör.

Namn

Jennie Ström

Postadress

Bergsgatan 18 73160 Valskog

Telefonnummer

0705785669

E-postadress

jenniestrom@spray.se

§

Motion – Inför ”Bostad först” i Kungsörs kommun (KS 2019/407)

Jenny Andersson (KD) föreslår i en motion att

- Att snarast införa "Bostad först"-modellen i Kungsörs kommun.
- Att söka samarbete med andra kommuner i Västra Mälardalen för att kunna erbjuda bostäder enligt modellen
- Att söka samverka med andra kommuner i Västra Mälardalen för att utveckla stödteam kring personer som har bostäder enligt modellen
- Att vid sidan om "Bostad först"-modellen, erbjuda härbärge i någon form

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Motion från Jenny Andersson 2019-12-03

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige överlämnar motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Justerandes sign	Protokollsutdrag till Akten
Utdragsbestyrkande	

Inför "Bostad först" i Kungsörs kommun

Eget boende ser vi som en mänsklig rättighet. När kommuner ordnar boende för hemlösa används ofta den så kallade trappstegsmodellen. Den hemlöse måste kvalificera sig steg för steg längs en "trappa" för att få hjälp med ett eget boende. Krav ställs på uppförande, kontakter med sociala myndigheter och drogfrihet. Om personen bryter mot kraven inverkar det negativt på chansen till eget boende.

Metoden har använts under decennier i många kommuner. Grundtanken är bra men trots goda avsikter är det få som klarar sig hela vägen till ett eget boende. Det finns tragiska exempel på hur de som fastnat på vägen farit illa. Vi anser att det krävs andra och bättre lösningar för att komma till rätta med situationen för de hemlösa.

En metod med långt bättre dokumenterade resultat är "Bostad först"-modellen som bygger på insikten att den hemlöse först och främst saknar ett boende. Den hemlöse får därför direkt tillgång till en egen bostad.

Villkoren är desamma som för andra hyresgäster; Hyran ska betalas i tid, lägenheten skötas och grannarna ska inte störas. Så länge detta uppfylls får personen bo kvar i sin lägenhet. Däremot erbjuds stöd för att ta bort eller minska missbruk och vård för beroendesjukdom, hitta ett arbete och att få ordning på livet.

"Bostad först" används i flera länder och i flera svenska kommuner. Resultaten är påfallande goda. Åtta av tio klarar att långsiktigt bo kvar i sin lägenhet, missbruk minskar, hälsotillståndet förbättras och det sociala livet stärks, enligt både svenska och utländska vetenskapliga studier.

Utöver det mänskliga mervärdet finns det även ekonomiska fördelar. I jämförelse med stödboende ger metoden avsevärda kostnadsbesparingar. "Bostad först"-modellen visar mycket hög grad av kvarboende och ökad livskvalitet. Vi anser därför att "Bostad först-modellen!" bör införas som norm för hemlöshetsarbetet.

Ett samhälle som inte gör sitt yttersta när medborgare tvingas bo på gatan är inget solidariskt samhälle. Vi ser härbärgen som nödlösningar och nödvändiga så länge vi i kommunens omsorg tillsammans med den bostadslöse inte kan erbjuda tak över huvudet.

Vi yrkar därför att Kungsörs kommunfullmäktige beslutar:

Att snarast införa "Bostad först"-modellen i Kungsörs kommun.

Att söka samarbete med andra kommuner i Västra Mälardalen för att kunna erbjuda bostäder enligt modellen.

Att söka samverka med andra kommuner i Västra Mälardalen för att utveckla stödteam kring personer som har bostäder enligt modellen.

Att vid sidan om "Bostad först"-modellen, erbjuda härbärke i någon form.

Kungsör den 3 december 2019

För Kristdemokraternas fullmäktige

Jenny Andersson